

10.4.2019

A8-0401/203

Amandman 203

Jerzy Buzek

u ime Odbora za industriju, istraživanje i energetiku

Izvješće

Dan Nica

Uspostava Obzora Europa – utvrđivanje pravila za sudjelovanje i širenje rezultata
(COM(2018)0435 – C8-0252/2018 – 2018/0224(COD))

A8-0401/2018

Prijedlog uredbe

–

AMANDMANI EUROPSKOG PARLAMENTA *

na prijedlog Komisije

UREDBE (EU) 2019/...

EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o uspostavi Obzora Europa – Okvirnog programa za istraživanja i inovacije te o utvrđivanju
pravila za sudjelovanje i širenje rezultata**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske Unije, a posebno njegov članak 173. stavak 3.,
članak 182. stavak 1., članak 183. te članak 188. stavak drugi,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

* Amandmani: novi ili izmijenjeni tekst označava se podebljanim kurzivom, a brisani tekst oznakom **█**.

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

¹ SL C [...], [...], str. [...].

² SL C [...], [...], str. [...].

³ Stajalište Europskog parlamenta od ... (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od ...

budući da:

- (1) Unija nastoji ojačati svoju znanstvenu *izvrsnost* i tehnološke temelje *zahvaljujući kojima istraživači, znanstveno znanje i tehnologija slobodno cirkuliraju* te potaknuti svoju konkurentnost, među ostalim u industriji, *osnažiti europski istraživački prostor* te istodobno promicati sve istraživačke i inovacijske aktivnosti kako bi se ostvarili strateški prioriteti *i obveze* Unije, kojima se u konačnici nastoje promicati mir, vrijednosti Unije te dobrobit njezinih naroda;
 - (2) Da bi se u postizanju tog općeg cilja ostvario znanstveni, društveni i gospodarski učinak *i što više povećala dodana vrijednost ulaganja Unije u istraživanje, razvoj i inovacije*, Unija bi trebala ulagati u istraživanja i inovacije u okviru Obzora Europa – Okvirnog programa za istraživanja i inovacije za razdoblje 2021. – 2027. (dalje u tekstu: „Program”) kako bi se pružila potpora stvaranju, širenju *i prenošenju* visokokvalitetnog znanja i tehnologija *u Uniji*, ojačao učinak istraživanja i inovacija *u rješavanju* globalnih izazova, *uključujući ciljeve održivog razvoja i klimatske promjene, te* u razvoju, podržavanju i provedbi politika Unije, kao i da bi se poduprlo uvođenje inovativnih *i održivih* rješenja u industriji i društvu *Unije* radi *otvaranja radnih mjesta i povećanja gospodarskog rasta* i industrijske konkurentnosti; *Programom bi se trebali* poticati svi oblici inovacija, ojačati uvođenje inovativnih rješenja na tržište te optimizirati provedba *ulaganja*.
- (2a) *Program bi trebao pridonijeti povećanju javnog i privatnog ulaganja u istraživanje i inovacije u državama članicama, čime se doprinosi ukupnom ulaganju od najmanje 3 % BDP-a Unije u istraživanje i razvoj. Postizanje tog cilja iziskivat će od država članica i privatnog sektora da Program dopune vlastitim i osnaženim mjerama ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije.*
 - (2b) *Kako bi se postigao cilj ovog Programa i poštujući načelo izvrsnosti, cilj Programa trebao bi biti jačanje, među ostalim, suradničkih veza u Europi, čime se pridonosi smanjenju razlika u istraživanju i razvoju.*

- (3) Pri promicanju istraživačkih i inovacijskih aktivnosti koje se smatraju potrebnim doprinosom ostvarivanju ciljeva politike Unije trebalo bi u obzir uzeti načelo inovativnosti kao **ključnog pokretača za brže i intenzivnije pretvaranje iznimne količine znanja u Uniji u inovacije.**
- (4) **Nastavkom pristupa** usmjerenog na otvorenu znanost, otvorene inovacije i otvorenost prema svijetu, **pri čemu se osiguravaju znanstveni i društveno-gospodarski interesi Unije,** trebali bi se osigurati izvrsnost i učinak ulaganja Unije u istraživanja i inovacije **te jačanje kapaciteta za istraživanja i inovacije u svim državama članicama. To** bi trebalo **rezultirati uravnoteženom provedbom Programa** .

(5) Otvorena znanost ima potencijal za povećanje kvalitete, učinka i koristi od znanosti te za ubrzanje napretka znanja tako što će ga učiniti pouzdanijim, učinkovitijim i točnijim te razumljivijim društvu i primjerenim za suočavanje s društvenim izazovima. Trebalo bi utvrditi odredbe kako bi se osiguralo da korisnici pruže otvoren pristup istorazinski ocijenjenim znanstvenim publikacijama, istraživačkim podacima i drugim rezultatima istraživanja na otvoren i nediskriminirajući način, besplatno i što ranije u procesu širenja te da omoguće njihovu upotrebu i ponovnu upotrebu sa što manje ograničenja. ***Kad je riječ o istraživačkim podacima, trebalo bi primjenjivati načelo „otvoreni koliko je to moguće, zatvoreni koliko je to potrebno” i stoga osigurati mogućnost iznimki uzimajući u obzir društveno-gospodarske interese Unije, prava intelektualnog vlasništva, zaštite osobnih podataka i povjerljivosti, sigurnosnih pitanja i drugih legitimnih interesa.*** Posebno bi trebalo staviti veći naglasak na odgovorno upravljanje istraživačkim podacima, koji bi trebali biti u skladu s načelima FAIR – vidljivi, dostupni, interoperabilni i ponovno upotrebljivi – osobito uključivanjem planova za upravljanje podacima. Prema potrebi, korisnici bi trebali iskoristiti mogućnosti koje nude europski oblak za otvorenu znanost i ***europska podatkovna infrastruktura*** te poštovati načela i prakse otvorene znanosti. ***Recipročan otvoren pristup treba poticati u međunarodnim sporazumima o suradnji u području znanosti i tehnologije te u relevantnim sporazumima o pridruživanju.***

- (5a) *Korisnici koji su MSP-ovi potiču se da iskoriste postojeće instrumente kao što je Služba za pomoć malim i srednjim poduzećima u području prava intelektualnog vlasništva koja pruža potporu malim i srednjim poduzećima da zaštite i ostvare svoja prava intelektualnog vlasništva pružanjem besplatnih informacija i usluga u obliku povjerljivih savjeta o intelektualnom vlasništvu i povezanim pitanjima te osposobljavanja, materijala i resursa na internetu.*
- (6) Osmišljavanje i izrada Programa trebali bi odgovarati potrebi za uspostavljanjem kritične mase podprtih aktivnosti, diljem Unije i u okviru međunarodne suradnje, *uz poticanje sudjelovanja svih država članica u Programu*, u skladu s UN-ovim ciljevima održivog razvoja i *Pariškim sporazumom*. Provedbom Programa trebalo bi se poduprijeti ostvarivanje tog cilja.
- (7) Aktivnosti koje dobivaju potporu u okviru Programa trebale bi doprinositi ostvarivanju ciljeva, prioriteta i obveza Unije i Programa, praćenju i procjeni napretka u ostvarivanju tih ciljeva, prioriteta i obveza te razvoju revidiranih ili novih prioriteta.
- (7a) *Program bi trebao nastojati uskladiti se s postojećim europskim smjernicama i strategijama u području istraživanja i inovacija.*

- (8) Program bi trebao zadržati ravnotežu između pristupa „odozdo prema gore” (na poticaj istraživača ili inovatora) i „odozgo prema dolje” (određenog strateški definiranim prioritetima) za financiranje, u skladu s prirodom uključenih istraživačkih i inovacijskih zajednica u Uniji, stopama uspješnosti po području djelovanja, vrstama i svrhom aktivnosti koje se provode, načelom supsidijarnosti i učincima koji se nastoje postići. Na temelju kombinacije tih čimbenika trebao bi se odabrati pristup za odgovarajuće dijelove Programa, koji svi doprinose svim općim i posebnim ciljevima Programa.
- (8-a) *Ukupni proračun za širenje sudjelovanja i izvrsnosti dijela „Širenje sudjelovanja i jačanje Europskog istraživačkog prostora” dio je Obzora Europa, trebao bi iznositi najmanje 3,3 % ukupnog proračuna Obzora Europa. Taj bi proračun uglavnom trebao koristiti pravnim subjektima u zemljama koje su se proširile.*
- (8-b) *„Inicijative izvrsnosti” trebale bi biti usmjerene na jačanje izvrsnosti u području istraživanja u prihvatljivim zemljama, uključujući podupiranje osposobljavanja u cilju poboljšanja upravljačkih vještina u području istraživanja i inovacija, nagrade, jačanje inovacijskih ekosustava te stvaranje mreža za istraživanje i inovacije, uključujući na temelju istraživačkih infrastruktura koje EU financira. Podnositelji zahtjeva moraju jasno pokazati da su projekti povezani s nacionalnim i/ili regionalnim strategijama istraživanja i inovacija kako bi mogli podnijeti zahtjev za financiranje u okviru šireg sudjelovanja i širenja izvrsnosti sudjelovanja i jačanja sudjelovanja Europskog istraživačkog prostora u Obzoru Europa.*
- (8a) *Za brojna djelovanja u području istraživanja i inovacija trebala bi se primjenjivati logika brzog programa za istraživanja i inovacije kada vrijeme do dodjele bespovratnih sredstava ne bi trebalo prelaziti šest mjeseci. Time bi se malim suradničkim konzorcijima koji obuhvaćaju djelovanja od temeljnih istraživanja do primjene na tržištu omogućio brži pristup financijskim sredstvima prema načelu „odozdo prema gore”.*
- (8b) *Program bi trebao podržavati sve faze istraživanja i inovacija, osobito u okviru projekata suradnje. Temeljno istraživanje ključna je prednost i važan preduvjet povećanja sposobnosti Unije da privuče najbolje znanstvenike kako bi postala globalno središte izvrsnosti. Potrebno je osigurati ravnotežu između osnovnog i primijenjenog istraživanja.*

Zajedno s inovacijama, time će se podržati gospodarska konkurentnost, rast i radna mjesta u Uniji.

- (8c) *Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećao učinak programa Obzor Europa, trebalo bi uzeti u obzir multidisciplinarne, interdisciplinarne i transdisciplinarne pristupe kao nužne elemente za velik znanstveni napredak.*
- (8d) *Društvena se dimenzija potiče odgovornim istraživanjem i inovacijama kao međusektorski element kojim se nastoji uspostaviti istinska suradnja između znanosti i društva. Time bi se svim društvenim dionicima (istraživačima, građanima, autorima politika, poduzećima, organizacijama iz trećeg sektora itd.) omogućila suradnja tijekom cijelog procesa istraživanja i inovacija kako bi se postupak i rezultati bolje uskladili s vrijednostima, potrebama i očekivanjima europskog društva.*
- (9) Istraživačke aktivnosti koje se provode u okviru stupa „*Izvrсна i otvorena* znanost” trebale bi se utvrditi u skladu sa znanstvenim potrebama i mogućnostima. Istraživački program trebao bi se utvrditi u bliskoj suradnji sa znanstvenom zajednicom *i uključivati naglasak na privlačenje novih talenata u području istraživanja i inovacija te mladih istraživača, čime se osnažuje europski istraživački prostor i izbjegava odljev mozgova.* Istraživanje bi se trebalo financirati na temelju izvrsnosti.

- (10) Stup Globalni izazovi i **europska** industrijska konkurentnost trebao bi se uspostaviti kroz klustere istraživačkih i inovacijskih aktivnosti kako bi se povećala integracija u predmetnim područjima rada uz očuvanje visoke i održive razine učinaka **na Uniju** u odnosu na utrošena sredstva. Time će se potaknuti interdisciplinarna, međusektorska, horizontalna i prekogranična suradnja u ostvarivanju UN-ovih ciljeva održivog razvoja i konkurentnosti industrija Unije, **kao i njezinih obveza u okviru Pariškog sporazuma te, prema potrebi, u rješavanju društvenih izazova. Aktivnosti u okviru tog stupa trebale bi obuhvaćati cijeli raspon aktivnosti u području istraživanja i inovacija, kao što su istraživanja i razvoj, pokusno izvođenje, demonstracijske aktivnosti i potpora za javnu nabavu, prednormativno istraživanje i utvrđivanje normi te uvođenje inovacija na tržište kako bi se zajamčilo da Europa nastavi provoditi najsuvremenija istraživanja u okviru strateški utvrđenih prioriteta.**
- (11) Potpuna **i pravovremena** uključenost industrije Unije u Programu na svim razinama, od pojedinačnih poduzetnika i MSP-ova do velikih poduzeća, trebala bi se nastaviti, **posebno u pogledu stvaranja održivog rasta i radnih mjesta u Europi.**

(12) Važno je poduprijeti industriju Unije da ostane ili postane svjetski predvodnik u području inovacija, digitalizacije i dekarbonizacije, osobito putem ulaganja u ključne razvojne tehnologije koje će poduprijeti poduzetništvo budućnosti. ***Ključne tehnologije razvoja imat će središnju ulogu u drugom stupu, „Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost”, te bi ih trebalo dodatno povezati s budućim tehnologijama i tehnologijama u nastajanju kako bi istraživački projekti pokrili cijeli lanac inovacija.*** Mjere u okviru Programa ***trebale bi odražavati industrijsku strategiju Unije u cilju*** rješavanja situacija tržišnih neuspjeha ili neidealnih investicijskih situacija, ***poticanja ulaganja*** na odgovarajući ***i transparentan*** način, bez dupliciranja ili istiskivanja privatnog financiranja, te bi ujedno trebale imati jasnu europsku dodanu vrijednost ***i javni povrat od ulaganja***. Time će se osigurati usklađenost djelovanja Programa s pravilima EU-a o državnim potporama ***za istraživanje, razvoj i inovacije, koje treba revidirati kako bi se potaknule inovacije.***

(13) U okviru Programa potpora istraživanjima i inovacijama trebala bi biti integrirana, uz poštovanje svih relevantnih odredaba Svjetske trgovinske organizacije. Koncept istraživanja, uključujući eksperimentalni razvoj trebao bi se upotrebljavati u skladu s Priručnikom iz Frascatija, koji je izradio OECD, a koncept inovacija trebao bi se upotrebljavati u skladu s Priručnikom iz Osla, koji su izradili OECD i Eurostat, uz primjenu širokog pristupa kojim su obuhvaćene socijalne inovacije, **dizajn i kreativnost**. Definicije OECD-a u pogledu razina tehnološke spremnosti (TRL) trebale bi **se uzeti u obzir**, kao i u prethodnom okvirnom programu Obzor 2020 . Na temelju programa rada za određeni poziv u okviru stupa „Globalni izazovi i **europska** industrijska konkurentnost” mogla bi se omogućiti dodjela bespovratnih sredstava za vrednovanje proizvoda velikog opsega i tržišnu replikaciju.

(14) U Komunikaciji Komisije o privremenoj evaluaciji programa Obzor 2020. (COM(2018) 2 final) i izvješću *Europskog parlamenta o ocjeni provedbe programa Obzor 2020. u svjetlu njegove privremene evaluacije i Prijedlogu Devetog okvirnog programa (2016/2147(INI))*, naveden je skup preporuka za ovaj Program, uključujući pravila za sudjelovanje i širenje rezultata, na temelju iskustava stečenih u provedbi prethodnog programa te povratnih informacija dobivenih od institucija EU-a i dionika. Te preporuke uključuju ambicioznije ulaganje kako bi se dosegla kritična masa i postigao što veći učinak; potporu revolucionarnim inovacijama; davanje prednosti ulaganjima Unije u istraživanja i inovacije u područjima visoke dodane vrijednosti, posebno usmjeravanjem na misije, *potpunim, svjesnim i pravovremenim* uključivanjem građana i širom komunikacijom; pojednostavnjenje mogućnosti financiranja sredstvima Unije *kako bi se u potpunosti iskoristio potencijal svih država članica* u području istraživanja i inovacija, uključujući usklađivanje partnerskih inicijativa i programa sufinanciranja; razvoj brojnijih i konkretnijih sinergija među različitim instrumentima financiranja sredstvima Unije, posebno radi pružanja pomoći mobilizaciji nedovoljno iskorištenog potencijala istraživanja i inovacija diljem Unije, *bolje uključivanje istraživačkih infrastruktura koje financira Unija, posebno iz EFRR-a, u projekte Programa*, ojačanje međunarodne suradnje i otvorenosti prema sudjelovanju trećih zemalja *uz zaštitu interesa Unije i proširenje sudjelovanja svih država članica u Programu*; te nastavak pojednostavnjenja na temelju iskustava iz provedbe programa Obzor 2020.

(15) **Kohezijska politika trebala bi nastaviti doprinositi istraživanju i inovacijama. Stoga je potrebno posebnu pozornost posvetiti koordinaciji i komplementarnosti između tih dviju politika Unije.** U provedbi Programa trebalo bi nastojati **uskладiti pravila i ostvariti sinergije s drugim programima Unije, navedenima u Prilogu IV. ovoj Uredbi,** od njihova osmišljavanja i strateškog planiranja do odabira projekata, upravljanja, komunikacije, širenja i iskorištavanja rezultata do praćenja, revizija i zakonodavnog uređivanja. U cilju izbjegavanja preklapanja i dupliciranja te većeg učinka poluge koji donose sredstva Unije, **kao i manjeg administrativnog opterećenje za podnositelje zahtjeva i korisnike, u okviru svih vrsta sinergije trebalo bi slijediti načelo „određena mjera provodi se u skladu s jednim skupom pravila”:**

- mogući su **dobrovoljni** prijenosi iz drugih programa Unije, **uključujući Europski fond za regionalni razvoj,** u Obzor Europa. U tim slučajevima primjenjivat će se pravila Obzora Europa, **ali samo u korist države članice ili relevantnog upravljačkog tijela koje je odlučilo izvršiti prijenos;**

- **može se također predvidjeti da se određena mjera sufinancira iz programa Obzor Europa i nekog drugog programa Unije, ali na način da se ne premaše ukupni prihvatljivi troškovi mjere. U tim bi se slučajevima primjenjivala samo pravila programa Obzor Europa i trebalo bi izbjegavati dvostruke revizije;**

- **– pečate izvrsnosti trebalo bi dodjeljivati svim prijedlozima koji prelaze prag „izvrsnosti” u programu Obzor Europa, a koji se ne mogu financirati zbog proračunskih ograničenja. U tom bi se slučaju trebala primjenjivati pravila fonda kojim se pruža potpora, uz iznimku pravila o državnim potporama.**

- (16) Kako bi se postigao što veći učinak financiranja sredstvima Unije i što djelotvorniji doprinos ciljevima politike Unije **i njezinim preuzetim obvezama**, u okviru Programa **mog**u se sklapati europska partnerstva s privatnim i/ili javnim partnerima **na temelju rezultata strateškog planiranja**. To uključuje **javne i privatne dionike u području istraživanja i inovacija, centre za kompetencije, poslovne inkubatore, znanstvene i tehnološke parkove**, tijela **sa zakladama** za javne usluge i organizacije civilnog društva **te, prema potrebi, regionalne inovacijske ekosustave**, koji podupiru i/ili provode istraživanja i inovacije, uz uvjet da se partnerstvom željeni učinci mogu postići djelotvornije nego samostalnim djelovanjem Unije.

(17) Program bi trebao ojačati suradnju između europskih partnerstava i partnera iz privatnog i/ili javnog sektora na međunarodnoj razini, uključujući udruživanje istraživačkih i inovacijskih programa s prekograničnim ulaganjima u istraživanja i inovacije koji donose obostrane koristi za ljude i poduzeća, pri čemu treba osigurati da **Unija** može očuvati svoje interese.

(17a) *Vodeće buduće tehnologije i tehnologije u nastajanju pokazale su se učinkovitim i djelotvornim instrumentom koje pružaju pogodnosti za društvo u zajedničkim koordiniranim naporima Europske unije i njezinih država članica. Aktivnosti koje se provode u okviru vodećih inicijativa u području budućih tehnologija i tehnologija u nastajanju (FET), u pogledu projekata Graphene, Human Brain i Kvantna tehnologija, koje se podupiru u okviru programa Obzor 2020., nastavit će se podupirati u okviru Obzora Europa putem poziva na podnošenje prijedloga sadržanih u programu rada. Pripremnim djelovanjima koja se podupiru u okviru dijela programa Obzor 2020. koji se odnosi na vodeće inicijative FET doprinijet će se procesu strateškog planiranja u okviru programa Obzor Europa i usmjeravanju rada na misijama, sufinanciranim/suprogramiranim partnerstvima te redovnim pozivima na podnošenje prijedloga.*

(18) Zajednički istraživački centar (JRC) trebao bi nastaviti politikama Unije pružati neovisne znanstvene dokaze na temelju iskustava korisnika i tehničku podršku tijekom čitavog ciklusa politike. Izravne aktivnosti JRC-a trebale bi se provoditi fleksibilno, učinkovito i transparentno, uzimajući u obzir relevantne potrebe korisnika JRC-a, **proračunska ograničenja** i potrebe politika Unije te osiguravajući zaštitu financijskih interesa Unije. JRC bi trebao nastaviti stvarati dodatne resurse.

(19) U okviru stupa „**Inovativna Europa**” trebao bi se utvrditi niz mjera za integriranu potporu potrebama poduzetnika i poduzetništva **potaknutog istraživanjem** čiji je cilj stvaranje i ubrzanje revolucionarnih inovacija za brzi rast tržišta **te promicanje tehnološke autonomije Unije u strateškim područjima**. Time bi se trebala privući inovativna poduzeća, **uključujući MSP-ove i novoosnovana poduzeća**, s potencijalom rasta na međunarodnoj razini i razini Unije te osigurati brza, fleksibilna bespovratna sredstva i zajednička ulaganja, uključujući ulaganja s privatnim ulagačima. Ti bi se ciljevi trebali nastojati ostvariti uspostavom Europskog vijeća za inovacije (EIC). U okviru istog stupa trebali bi se podupirati i Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT), **Regionalni program za inovacije EIT-a** i europski inovacijski ekosustavi općenito, **diljem Unije**, posebno u okviru partnerstava za sufinanciranje s nacionalnim i regionalnim **javnim i privatnim** dionicima koji podupiru inovacije.

- (20) ***Kako bi se riješilo pitanje potrebe za podupiranjem ulaganja u visokorizične i nelinearne aktivnosti kao što su istraživanja i inovacije, ključno je da program Obzor Europa, a posebno EIC, ali i EIT sa svojim ZZI-jima, djeluje u sinergiji s financijskim proizvodima koji su dostupni u okviru fonda InvestEU. U tom bi pogledu iskustvo stečeno u primjeni financijskih instrumenata dostupnih u okviru programa Obzor 2020., kao što je InnovFin, i kreditnih jamstava za MSP-ove, trebalo biti snažna osnova za pružanje ove ciljane potpore. EIC bi trebao razviti strateške obavještajne aktivnosti i aktivnosti evaluacije u stvarnom vremenu kako bi se omogućilo pravovremeno upravljanje i koordinacija njegovih različitih aktivnosti.***
- (21) ***EIC, zajedno s ostalim dijelovima programa Obzor Europa, trebao bi poticati sve oblike inovacija, od postupnih do revolucionarnih i disruptivnih inovacija, a posebno inovacije koje stvaraju nova tržišta. U okviru instrumenata Europskog vijeća za inovacije pod nazivom Tragač i Akcelerator trebalo bi uočavati, razvijati i uvoditi sve vrste visokorizičnih inovacija, uključujući postupne, s glavnim naglaskom na revolucionarnim, disruptivnim i deep-tech inovacijama koje imaju potencijal da postanu inovacije kojima se stvaraju tržišta. Usklađenom i pojednostavnjenom potporom EIC bi trebao nadoknaditi trenutačni nedostatak javne potpore i privatnih ulaganja u takve inovacije. Instrumenti EIC-a trebali bi imati posebne pravne i upravljačke značajke kojima se uzimaju u obzir ciljevi instrumenata, a posebno aktivnosti uvođenja na tržište.***
- (21a) ***U smislu ove Uredbe, a posebno za aktivnosti koje se obavljaju u okviru Europskog vijeća za inovacije, novoosnovano poduzeće je MSP u ranoj fazi njegova životnog ciklusa (uključujući sveučilišna spin-off poduzeća) čiji je cilj stvaranje inovativnih rješenja i prilagodljivih poslovnih modela te koje je samostalno u smislu članka 3. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ⁴; a „poduzeće srednje tržišne kapitalizacije” znači poduzeće koje nije mikropoduzeće, malo ili srednje poduzeće kako je definirano Preporukom Komisije 2003/361/EZ te koje ima između 250 i 3000 zaposlenika ako se broj zaposlenika izračunava u skladu s člancima 3., 4., 5. i 6. glave I. Priloga toj Preporuci; malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije je poduzeće srednje tržišne kapitalizacije koje ima do 499 zaposlenika.***

⁴ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

(22) S pomoću mješovitog financiranja EIC-a, instrumentom *EIC-a*, tzv. Akceleratorom, trebala bi se premostiti „dolina smrti” između istraživanja, faza koje prethode masovnoj komercijalizaciji te rasta poduzeća. Konkretnije, u okviru Akceleratora trebala bi se pružiti potpora operacijama koje su tehnološki ili tržišno toliko rizične da se ne smatraju „unovčivima” i ne mogu potaknuti znatna ulaganja s tržišta, te će se tom potporom dopuniti djelovanje u okviru programa InvestEU uspostavljenog Uredbom...⁵.

(22a) *Mala i srednja poduzeća značajan su izvor inovacija i rasta u Europi. Stoga je u programu Obzor Europa potrebno snažno sudjelovanje malih i srednjih poduzeća, kako je definirano u preporuci Komisije 2003/361/EZ. Na temelju najboljih praksi iz programa Obzor 2020., Obzor Europa trebao bi nastaviti poticati sudjelovanje MSP-ova u okvirnom programu na integrirani način.*

(22b) *Iako bi proračun Akceleratora EIC-a trebao koristiti uglavnom za mješovito financiranje, u svrhu članka 43. , potpora Akceleratora EIC-a isključivo u vidu bespovratnih sredstava MSP-ovima, uključujući novoosnovana poduzeća, trebala bi odgovarati potpori u okviru proračuna za instrument za MSP-ove prethodnog okvirnog programa Obzor 2020. uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁶.*

(22c) *U bliskoj sinergiji s fondom InvestEU Akceleratorom Europskog vijeća za inovacije u svojim oblicima mješovitog financiranja i financijske potpore vlasničkim kapitalom trebala bi se financirati mala i srednja poduzeća, uključujući novoosnovana poduzeća, a u iznimnim slučajevima i projekti kojima upravljaju mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, a koja još nisu u mogućnosti ostvarivati prihode ili koja još nisu profitabilna ili koja još nisu u mogućnosti privući dostatna ulaganja da u potpunosti*

⁵

⁶ *Izjava Komisije trebala bi biti objavljena u seriji SL C nakon donošenja konačnog teksta Uredbe:*

„Komisija namjerava provesti proračun Fonda EIC-a kako bi se osiguralo da potpora isključivo u vidu bespovratnih sredstava MSP-ovima, uključujući novoosnovana poduzeća, odgovara potpori koja se dodjeljuje u okviru proračuna za instrument za MSP-ove iz programa Obzor 2020., u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 43. stavku 1. i uvodnoj izjavi X. Uredbe o Obzoru Europa.”

provedu poslovni plan svojih projekata. Takvi će se prihvatljivi subjekti smatrati neprihvatljivima za bankovno financiranje, dok bi dio njihovih investicijskih potreba mogao pružati jedan ili više ulagača, kao što su privatne ili javne banke, obiteljski uredi, fondovi poduzetničkog kapitala, poslovni anđeli itd. Na taj način bi se prevladalo tržišni nedostatak, a Akceleratorom EIC-a financirat će se obećavajuća, ali još uvijek neisplativa tijela koja provode revolucionarne projekte kojima se stvaraju inovacije. Nakon njihove unovčivosti ti projekti mogu se, u kasnijoj fazi njihova razvoja, financirati u okviru fonda InvestEU.

- (23) Europski institut za inovacije i tehnologiju trebao bi se usredotočiti, ponajprije u okviru svojih zajednica znanja i inovacija i **Regionalnog programa za inovacije EIT-a**, na jačanje inovacijskih ekosustava za razvoj ukupnog kapaciteta Unije za inovacije kojima se rješavaju globalni izazovi poticanjem integracije poslovanja, istraživanja, visokog obrazovanja i poduzetništva. **U skladu s aktom o osnivanju, Uredbom o EIT-u⁷, i Strateškom inovacijskom agendom EIT-a⁸**, EIT bi trebao u svojim aktivnostima poticati inovacije i integraciju visokog obrazovanja u inovacijski ekosustav, i to posebno: poticanjem poduzetničkog obrazovanja te snažne nedisciplinarne suradnje između industrije i akademske zajednice; i prepoznavanjem perspektivnih vještina kojima će budući inovatori rješavati globalne izazove, što uključuje napredne digitalne i inovacijske vještine. Korisnici EIC-a trebali bi ostvariti korist od programa potpore koje osigurava EIT, a novoosnovana poduzeća koja proizlaze iz Zajednica znanja i inovacija EIT-a trebala bi imati **brz** pristup djelovanjima u okviru EIC-a. Iako bi zbog svoje usmjerenosti na inovacijske ekosustave EIT trebao biti u prirodnom skladu sa stupom „**Inovativna Europa**”, također bi trebao, kada je to primjereno, **podupirati sve ostale stupove**, planiranje njegovih zajednica znanja i inovacija trebalo bi se u okviru strateškog planiranja uskladiti sa stupom „Globalni izazovi i **europska** industrijska konkurentnost”. **Trebalo bi izbjeđavati dupliciranje između zajednica znanja i inovacija i ostalih instrumenata, a posebno ostalih partnerstava, u istom području.**

⁷ Uredba (EU) 294/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. (SL L97/1, 9.4.2008.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) 1292/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. (SL L347/174, 20.12.2013.)

⁸ Uredba (EU) Europskog parlamenta i Vijeća.

- (24) Osiguranje i očuvanje ravnopravnih uvjeta za poduzeća koja se nadmeću na određenom tržištu trebali bi biti ključni uvjet za uspjeh revolucionarnih ili disruptivnih inovacija, čime se osobito malim i srednjim inovatorima omogućuje ostvarivanje koristi od njihovih ulaganja i stjecanje tržišnog udjela. ***Isto tako, određeni stupanj otvorenosti u inovacijskom opsegu financiranih aktivnosti, prije svega uzimanje u obzir velike mreže korisnika, može znatno doprinijeti izgradnji kapaciteta malih i srednjih poduzeća jer im se na taj način pružaju sredstva potrebna za privlačenje ulaganja i napredak.***
- (25) Program bi trebao promicati i uključivati suradnju s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama te inicijativama na temelju interesa ***Unije***, uzajamnih ***koristi*** i globalnih obveza u pogledu provedbe UN-ovih ciljeva održivog razvoja. Ciljevi međunarodne suradnje trebali bi biti jačanje ***izvrsnosti u području*** istraživanja i inovacija ■ , privlačnosti te gospodarske i industrijske konkurentnosti u Uniji, rješavanje globalnih izazova kako su navedeni u UN-ovim ciljevima održivog razvoja i podupiranje vanjskih politika Unije. Trebao bi se primijeniti pristup općenite otvorenosti prema ***izvrsnosti u*** međunarodnom sudjelovanju i ciljanim aktivnostima međunarodne suradnje ■ te se za financiranje subjekata s poslovnim nastanom u zemljama s niskim do srednjim dohotkom ***trebaju primjenjivati*** primjereni ***kriteriji*** prihvatljivosti ***uzimajući u obzir različite razine kapaciteta u području istraživanja i razvoja***. Istodobno se promiče pridruživanje trećih zemalja Programu, ***u slučaju kada je predviđen reciprocitet, kada se štite interesi Unije te kada se potiče veće sudjelovanje svih država članica u Programu.***

(26) Radi produbljivanja odnosa između znanosti i društva te ostvarenja što veće koristi od njihove interakcije Program bi trebao angažirati i uključiti građane i organizacije civilnog društva u zajedničko stvaranje i osmišljavanje planova rada i sadržaja za odgovorno istraživanje i inovacije ***koji se odnose na izvore zabrinutosti, potrebe i očekivanja građana i civilnog društva***, te promicanjem znanstvenog obrazovanja, stavljanjem znanstvenih saznanja na raspolaganje javnosti te olakšavanjem sudjelovanja u aktivnostima programa građanima i organizacijama civilnog društva. ***Treba pratiti poduzete mjere za bolju uključenost građana i civilnog društva.***

(26a) ***Programom Obzor Europa trebalo bi podržati nove tehnologije kojima se pridonosi prevladavanju prepreka koje sprečavaju pristup osobama s invaliditetom te njihovo puno sudjelovanje i koje time ograničavaju razvoj istinski uključivog društva.***

- (27) U skladu s člankom 349. UFEU-a najudaljenije regije Unije imaju pravo na posebne mjere (uzimajući u obzir njihovu strukturnu, društvenu i gospodarsku situaciju) u pogledu pristupa horizontalnim programima Unije. U okviru Programa stoga bi trebalo voditi računa o posebnim obilježjima tih regija u skladu s Komunikacijom Komisije „Jače i obnovljeno strateško partnerstvo s najudaljenijim regijama EU-a” (COM(2017) 623 final), koju je Vijeće podržalo 12. travnja 2018. ***i, kada je to moguće, promicati njihovo sudjelovanje u Programu.***
- (28) Aktivnosti koje se razvijaju u okviru Programa trebale bi težiti uklanjanju rodne nejednakosti, ***izbjegavanju rodnih predrasuda, adekvatnoj integraciji rodne dimenzije u područje istraživanja i inovacija, poboljšanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života,*** promicanju ravnopravnosti između žena i muškaraca, ***uključujući načela jednake plaće utvrđena u članku 141. stavku 3. UFEU-a i Direktivi 2006/54/EZ o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada, kao i jamčenja dostupnosti istraživanja i inovacija istraživačima s invaliditetom.***

- (29) U kontekstu posebnosti sektora obrambene industrije detaljne odredbe za financiranje istraživačkih projekata u području obrane sredstvima Unije trebale bi se utvrditi Uredbom ... o uspostavi Europskog fonda za obranu⁹, kojom se utvrđuju pravila za sudjelovanje u istraživanjima u području obrane. ***Iako bi se sinergije između programa Obzor Europa i Europskog fonda za obranu mogle poticati, pri čemu treba izbjegavati dupliciranje, aktivnosti u okviru Obzora Europa i dalje bi u potpunosti trebale imati civilnu namjenu.***
- (30) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za Program. Iznos naveden za posebni program iz članka 1. stavka 3. točke (a) predstavlja primarni referentni iznos u smislu [upućivanje će se prema potrebi ažurirati prema novom međuinstitucionalnom sporazumu: točke 17. Međuinstitucijskog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju¹⁰], za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.
- (31) Uredba (EU, Euratom) br. **2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća** (dalje u tekstu „Financijska uredba”)¹¹ primjenjuje se na ovaj Program, osim ako nije drukčije navedeno. Njome se utvrđuju pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim i pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, javnoj nabavi, neizravnom izvršenju, financijskoj pomoći, financijskim instrumentima i proračunskim jamstvima.

⁹

¹⁰ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

¹¹ ***Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.***

(31a) U Programu bi trebalo težiti administrativnom pojednostavnjenju, a posebno smanjenju administrativnog opterećenja za korisnike. Komisija bi trebala dodatno pojednostavniti svoje alate i smjernice na način da se korisnicima nameće minimalno opterećenje. Komisija bi posebno trebala razmotriti izdavanje skraćene verzije smjernica.

(31b) Kako bi se zajamčilo da Europa ostane predvodnik u istraživanju i inovacijama u digitalnom području na globalnoj razini i uzela u obzir potreba za povećanjem ulaganja s ciljem iskorištavanja sve većih mogućnosti koje pruža digitalna tehnologija, za ključne prioritete u digitalnom području treba izdvojiti dovoljna proračunska sredstva.

(32) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹², Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95¹³, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96¹⁴ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939¹⁵, financijski interesi Unije trebaju se štiti razmjernim mjerama, među ostalim i sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istragom nepravilnosti uključujući prijevare, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanjem administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon za prijave i druga kaznena djela kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji primaju sredstva Unije moraju u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti Komisiji, OLAF-u, EPPO-u i Europskom revizorskom sudu (ERS) nužna prava i pristup te se pobrinuti da sve treće stranke koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguraju jednakovrijedna prava.

¹² Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.)

¹³ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.)

¹⁴ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.)

¹⁵ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.)

¹⁶ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.)

- (33) U skladu s [upućivanje treba na odgovarajući način ažurirati u skladu s novom odlukom o prekomorskim zemljama i područjima: člankom 94. Odluke Vijeća 2013/755/EU¹⁷] osobe i subjekti s boravištem odnosno poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama i područjima (PZP-ovi) ispunjavaju uvjete za financiranje, podložno pravilima i ciljevima Programa i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani. ***U Programu treba na odgovarajući način povesti računa o specifičnostima tih područja kako bi se zajamčilo njihovo učinkovito sudjelovanje i pružila potpora ostvarivanju suradnje i sinergija, posebno s najudaljenijim regijama i trećim zemljama u njihovu susjedstvu.***
- (34) U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. postoji potreba za evaluacijom ovog Programa na temelju informacija prikupljenih posebnim zahtjevima za praćenje, istodobno izbjegavajući prekomjerne propise i administrativna opterećenja, posebno za države članice ***i korisnike Programa.*** Ti zahtjevi prema potrebi mogu uključivati mjerljive pokazatelje kao osnovu za evaluaciju učinaka Programa na terenu.

¹⁷ Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

- (35) Kako bi se omogućilo preispitivanje i/ili dopuna pokazatelja smjera učinka prema potrebi, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (36) Usklađenost i sinergije između Obzora Europa i svemirskog programa EU-a poticat će globalno konkurentan i inovativan europski svemirski sektor; osnažiti autonomiju Europe u pristupu i upotrebi svemira u sigurnoj okolini; te ojačati ulogu Europe kao globalnog dionika. Revolucionarna rješenja u Obzoru Europa podupirat će se podacima i uslugama dostupnima zahvaljujući svemirskom programu.
- (36a) U programima rada trebao bi se uzeti u obzir ishod konkretnih prethodnih projekata i o stanju u znanosti, tehnologiji i inovacijama na razini Unije te na nacionalnoj i međunarodnoj razini, kao i o relevantnim promjenama u politici, na tržištu i u društvu, kako bi se financirala određena mjera.***

- (37) Pravila za sudjelovanje i širenje rezultata trebala bi na odgovarajući način odražavati potrebe Programa uzimajući u obzir pitanja i preporuke različitih dionika.
- (38) Primjenom zajedničkih pravila ***i uvjeta*** u cjelokupnom Programu trebali bi se osigurati ***pojednostavnjeni i zajednički provedbeni alati, uključujući one za praćenje i izvještavanje, te*** usklađen okvir koji olakšava sudjelovanje u programima koji se financiraju iz proračuna Programa, uključujući sudjelovanje u programima kojima upravljaju tijela za financiranje kao što je EIT, zajednička poduzeća ili bilo koje druge strukture u skladu s člankom 187. UFEU-a te sudjelovanje u programima koje poduzimaju države članice u skladu s člankom 185. UFEU-a. Trebalo bi ***omogućiti donošenje*** posebnih pravila, ***no izuzeća moraju biti ograničena na slučajeve kad je to neophodno i opravdano.***
- (39) U djelovanjima obuhvaćenima područjem primjene Programa trebala bi se poštovati temeljna prava i načela priznata osobito Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Ta djelovanja trebala bi biti u skladu sa svim pravnim obvezama, uključujući međunarodno pravo, i sa svim relevantnim odlukama Komisije, kao što je obavijest Komisije od 28. lipnja 2013.¹⁸, kao i s etičkim načelima, koja uključuju izbjegavanje bilo kakve povrede istraživačkog integriteta. ***Treba uzeti u obzir mišljenja Europske skupine za etiku u znanosti i novim tehnologijama, Agencije Europske unije za temeljna prava i Europskog nadzornika za zaštitu podataka.*** Pri provedbi istraživačkih aktivnosti također je potrebno uzeti u obzir članak 13. UFEU-a te bi se upotreba životinja u svrhu istraživanja i ispitivanja trebala smanjiti s ciljem da se njihova upotreba u konačnici zamijeni drugim metodama.

¹⁸ SL C 205, 19.7.2013., str. 9.

- (40) U skladu s ciljevima međunarodne suradnje utvrđenima člancima 180. i 186. UFEU-a, u **znanstvenom, društvenom, gospodarskom i tehnološkom interesu Unije** trebalo bi se promicati sudjelovanje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u trećim zemljama i međunarodnih organizacija. Provedba Programa trebala bi biti u skladu s mjerama donesenima u skladu s člancima 75. i 215. UFEU-a te bi trebala biti u skladu s međunarodnim pravom. Za djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Unije sudjelovanje u određenim djelovanjima Programa može se ograničiti samo na subjekte s poslovnim nastanom u državama članicama ili subjekte s poslovnim nastanom u određenim pridruženim ili ostalim trećim zemljama.
- (41) **Prepoznajući klimatske promjene kao jedan od najvećih globalnih i društvenih izazova i** odražavajući važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s preuzetim obvezama Unije za provedbu Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, ovim Programom pridonijet će se uključivanju klimatskih mjera i postizanju ukupnog cilja od **najmanje 25 % proračunskih rashoda EU-a za održavanje klimatskih ciljeva tijekom VFO-a u razdoblju 2021. – 2027., te godišnjeg cilja od 30 % koji je potrebno ostvariti što je prije moguće, a najkasnije do 2027. Klimatska pitanja na odgovarajući se način integriraju u sadržaj istraživanja i inovacija te se uzimaju u obzir u svim fazama ciklusa istraživanja.**
- (41a) **U kontekstu smjera učinka koji se odnosi na klimu Komisija će izvijestiti o rezultatima, inovacijama i zbirnim procijenjenim učincima projekata koji su povezani s klimom, uključujući po dijelu programa i načinu provedbe. U svojoj analizi Komisija bi trebala uzeti u obzir dugoročne gospodarske, društvene i ekološke troškove i koristi za europske građane koji proizlaze iz aktivnosti u okviru programa, uključujući prihvaćanje inovativnih rješenja za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima, procijenjeni učinak na radna mjesta i stvaranje poduzeća, gospodarski rast i konkurentnost poduzeća, čistu energiju, zdravlje i dobrobit (uključujući kvalitetu zraka, tla i vode). Rezultate te analize učinka trebalo bi objaviti, ocijeniti u kontekstu klimatskih i energetske ciljeva Europe i dati povratne informacije u sljedećem strateškom postupku planiranja i budućim programima rada.**

- (42) Horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije primjenjuju se na ovu Uredbu. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se posebno određuje postupak utvrđivanja i izvršenja proračuna s pomoću bespovratnih sredstava, javne nabave, nagrada i neizravnog izvršenja te predviđa provjera odgovornosti financijskih izvršitelja. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a odnose se i na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama, s obzirom na to da je poštovanje vladavine prava temeljni preduvjet dobrog financijskog upravljanja i djelotvornog financiranja EU-a.
- (43) Upotreba osjetljivih popratnih informacija ili pristup neovlaštenih pojedinaca osjetljivim rezultatima *i istraživačkim podacima* može štetno utjecati na interese Unije ili interese jedne njezine države članice ili više njih. Stoga bi rukovanje povjerljivim podacima i klasificiranim podacima trebalo biti uređeno svim relevantnim pravom Unije, uključujući interna pravila institucija, kao što je Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444¹⁹, kojom se utvrđuju odredbe o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a.

¹⁹ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

(45) **Nužno** je utvrditi uvjete za osiguravanje financijskih sredstava Unije sudionicima u djelovanjima u okviru Programa. **Bespovratna sredstva bit će glavna vrsta financiranja u okviru Programa. Druge vrste financiranja treba odabrati na temelju njihove sposobnosti da postignu posebne ciljeve mjera te daju rezultate, uzimajući u obzir posebice trošak nadzora, administrativno opterećenje te očekivani rizik od neusklađenosti. U slučaju bespovratnih sredstava, treba uključivati uzimanje u obzir korištenja paušalnih iznosa, jedinstvenih stopa i troškova po jedinici, utvrđenih u Financijskoj uredbi** , u cilju dodatnog pojednostavnjenja. **Prije nego se bilo koji novi sustav povrata troškova okarakterizira kao stvarno pojednostavljeno za korisnike, treba mu prethoditi iscrpna i pozitivna procjena.**

(47) U skladu s **Uredbom (EU, Euratom) br. 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća („Financijska uredba”)**²⁰ u Programu bi se trebala osigurati osnova za šire prihvaćanje uobičajenih praksi troškovnog računovodstva korisnika u pogledu troškova osoblja i jediničnih troškova za interno fakturiranu robu i usluge (**uključujući za velike istraživačke infrastrukture u okviru Obzora 2020.**). **Uporaba jediničnih troškova za interno fakturiranu robu i usluge izračunatih u skladu s uobičajenom računovodstvenom praksom korisnika koje kombiniraju stvarne izravne i neizravne troškove trebala bi biti opcija koju mogu odabrati svi korisnici. U tom bi pogledu korisnici trebali moći uključiti stvarne neizravne troškove izračunate na temelju ključeva raspodjele u okviru tih jediničnih troškova za interno fakturirane robe i usluge.**

(48) Sadašnji sustav povrata stvarnih troškova osoblja trebao bi se dodatno pojednostavniti primjenom pristupa naknada utemeljenih na projektima, razvijenom u okviru programa Obzor 2020. te bi se trebao dodatno uskladiti s Financijskom uredbom, **u cilju smanjenja jaza u naknadama istraživača iz Unije uključenih u Program.**

²⁰ **Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.**

- (49) Jamstveni fond za sudionike koji je uspostavljen u okviru programa Obzor 2020. i kojim upravlja Komisija pokazao se kao važan zaštitni mehanizam kojim se ublažavaju rizici povezani s iznosima koji su dospjeli, a nisu isplaćeni od strane sudionika koji ne ispunjava obveze. Stoga bi se provedba jamstvenog fonda za korisnike, preimenovanog u mehanizam uzajamnog osiguranja (dalje u tekstu „Mehanizam”), trebala nastaviti i proširiti na ostala tijela za financiranje, posebno na inicijative na temelju članka 185. UFEU-a. Mehanizam bi trebao biti otvoren korisnicima svih drugih programa Unije kojima se izravno upravlja.
- (50) Trebalo bi utvrditi pravila kojima se uređuju iskorištavanje i širenje rezultata kako bi se osiguralo da korisnici štite, iskorištavaju, šire te rezultate i osiguravaju pristup tim rezultatima prema potrebi. Veći naglasak trebalo bi staviti na iskorištavanje rezultata, ***a Komisije bi trebala prepoznati i pomoći u maksimiziranju prilika da korisnici iskoriste rezultate, posebice u Uniji. Iskorištavanje bi trebalo biti u skladu s načelima ovog programa, uključujući promicanje inovacija u Uniji i jačanje europskog istraživačkog prostora.***

- (51) Trebali bi se zadržati ključni elementi evaluacije prijedloga i sustav odabira prethodnog programa Obzor 2020., kao i njegova posebna usmjerenost na **kriterije izvrsnosti, učinka, kvalitete i djelotvornosti provedbe**. Prijedlozi bi se i dalje trebali odabirati na temelju evaluacije koju provedu neovisni stručnjaci **koji dolaze iz što većeg broja država članica**. **Komisija bi prema potrebi trebala organizirati anonimnu evaluaciju i analizirati njezine rezultate kako bi se izbjegla pristranost pri odabiru**. **Neovisni stručnjaci** trebali bi prema potrebi uzeti u obzir potrebu za osiguravanjem općenite usklađenosti portfelja projekata.
- (52) **U skladu s člankom 127. Financijske uredbe za sve dijelove Programa** trebalo bi se **provesti sustavno** uzajamno oslanjanje na revizije i procjene – one u okviru drugih programa Unije – kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za korisnike sredstava Unije. Uzajamno oslanjanje trebalo bi se izričito predvidjeti uzimajući u obzir i druge elemente osiguranja kao što su revizije sustava i procesa.
- (53) Posebne izazove u **području** istraživanja i inovacija trebalo bi rješavati nagradama, uključujući zajedničke ili dijeljene nagrade prema potrebi, koje bi organizirala Komisija ili tijelo za financiranje zajedno s drugim tijelima Unije, trećim zemljama, međunarodnim organizacijama ili neprofitnim pravnim subjektima. **Nagrade bi posebno trebalo dodjeljivati projektima koji privlače znanstvenike zemlje za proširenje, kao i uspješnim projektima kako bi se povećala njihova vidljivost i omogućilo veće promicanje aktivnosti koje financira Unija.**

(54) **Vrste** financiranja i metode provedbe iz ove Uredbe odabiru se na temelju njihove sposobnosti da postignu posebne ciljeve mjere te daju rezultate, uzimajući u obzir posebice trošak nadzora, administrativno opterećenje te očekivani rizik od neusklađenosti. U slučaju bespovratnih sredstava **to bi trebalo** uključiti uzimanje u obzir korištenja paušalnih iznosa, fiksnih stopa i troškova po jedinici.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom uspostavljaju Obzor Europa – Okvirni program za istraživanja i inovacije („Program”) te pravila za sudjelovanje i širenje rezultata u neizravnim djelovanjima u okviru Programa *i određuje okvir koji upravlja potporom Unije aktivnostima istraživanja i inovacija.*
2. Njome se određuju ciljevi Programa, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici financiranja sredstvima Unije i pravila za osiguravanje tog financiranja.
3. Program se provodi putem:
 - (a) posebnog programa uspostavljenog Odlukom .../.../EU²¹ **█** ;
(aa) financijskog doprinosa EIT-u uspostavljenog Uredbom (EZ) br. 294/2008;
 - (b) posebnog programa za istraživanja u području obrane uspostavljenog *Uredbom .../.../EU Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za obranu.*
4. Pojmovi „Obzor Europa”, „Program” i „posebni program” koji se upotrebljavaju u ovoj Uredbi odnose se na pitanja relevantna samo za posebni program opisan u stavku 3. točki (a), osim ako je izričito navedeno drukčije.

EIT provodi Program u skladu sa svojim strateškim ciljevima za razdoblje 2021. – 2027., kako je utvrđeno u Strateškoj inoacijskoj agendi EIT-a, uzimajući u obzir strateško planiranje.

Članak 2.

²¹

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „istraživačke infrastrukture” znači objekti koji pružaju resurse i usluge istraživačkim zajednicama za provedbu istraživanja i poticanje inovacija u njihovu području. Ta definicija uključuje povezane ljudske resurse te su njome obuhvaćeni glavna oprema ili komplet instrumenata; objekti povezani sa znanjem, kao što su zbirke, arhivi ili znanstvene podatkovne infrastrukture; računalni sustavi, komunikacijske mreže i sva druga infrastruktura jedinstvene prirode i otvorena vanjskim korisnicima koja je ključna za postizanje izvrsnosti u istraživanju i inovacijama. Prema potrebi mogu se upotrebljavati izvan istraživanja, na primjer za obrazovanje ili javne usluge te se mogu nalaziti na jednoj lokaciji, biti virtualne ili decentralizirane;
- (2) „strategija pametne specijalizacije” znači isto što i strategija pametne specijalizacije kako je definirana Uredbom (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²² te ispunjava uvjete koji omogućuju provedbu utvrđene Uredbom (EU) XX [Uredba o zajedničkim odredbama];
- (3) „europsko partnerstvo” znači inicijativa u kojoj se Unija, **koja se pripremila s pomoću ranog sudjelovanja država članica i/ili pridruženih zemalja**, zajedno s privatnim i/ili javnim partnerima (kao što su industrija, **sveučilišta**, istraživačke organizacije, tijela koja pružaju javne usluge na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili međunarodnoj razini ili organizacije civilnog društva, uključujući zaklade **i nevladine organizacije**) obvezuje zajednički podupirati razvoj i provedbu programa za istraživačke i inovacijske aktivnosti, uključujući programe povezane s prihvaćanjem na tržištu, regulatornim prihvaćanjem ili prihvaćanjem u okviru politika;
- (4) „otvoreni pristup” znači praksa osiguravanja krajnjim korisnicima internetski pristup

²² **Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006.**

rezultatima istraživanja u okviru djelovanja financiranih sredstvima iz Programa **■**, u skladu s člankom 10. i člankom 35. stavkom 3. ove Uredbe;

- (4a) „otvorena znanost” znači pristup znanstvenom procesu temeljen na otvorenoj suradnji, alatima i širenju znanja, uključujući elemente iz članka 10.
- (5) „misija” znači portfelj djelovanja *istraživanja i inovacija temeljen na izvrsnosti i učinku među različitim disciplinama i sektorima* čija je namjera:
- u određenom roku postići **■ mjerljivi cilj** koji se ne bi mogao postići pojedinačnim djelovanjima,
 - *ostvariti učinak na društvo i donošenje politika putem znanosti i tehnologije te*
 - *biti relevantan za znatan dio europskog stanovništva i širok raspon europskih građana;*
- (6) „predkomercijalna nabava” znači nabava usluga istraživanja i razvoja koja uključuje podjelu rizika i koristi pod tržišnim uvjetima te konkurentni razvoj u fazama, u kojima su dobivene istraživačke i razvojne usluge jasno razdvojene od uvođenja komercijalnih količina krajnjih proizvoda;
- (7) „javna nabava inovativnih rješenja” znači nabava u kojoj javni naručitelji djeluju kao prvi kupac (eng. launch customer) za inovativnu robu ili usluge koje još nisu šire komercijalno dostupne i može uključivati ispitivanje sukladnosti;
- (8) „prava pristupa” znači prava na korištenje rezultata ili postojećeg znanja *pod uvjetima utvrđenima u skladu s ovom Uredbom;*
- (9) „postojeće znanje” znači svi podaci, znanje ili informacije bilo kojeg oblika ili prirode, materijalni ili nematerijalni, uključujući sva prava kao što su prava intelektualnog vlasništva: i. kojima korisnici raspolažu prije pristupanja djelovanju; i ii. koja su korisnici utvrdili u *pisanom pristanku* prema potrebi za provedbu djelovanja ili za iskorištavanje rezultata;
- (10) „širenje rezultata” znači javno otkrivanje rezultata primjerenim sredstvima (osim onih koja su rezultat zaštite ili iskorištavanja rezultata), uključujući u znanstvenim publikacijama u

bilo kojem mediju;

- (11) „iskorištavanje” znači upotreba rezultata u daljnjim istraživačkim i inovacijskim aktivnostima, uz one koje su već obuhvaćene predmetnim djelovanjem, **uključujući među ostalim komercijalno iskorištavanje poput** razvoja, stvaranja, proizvodnje i stavljanja na tržište proizvoda ili procesa, stvaranja i pružanja usluge, ili u aktivnostima normizacije;
- (12) „pošteni i razumni uvjeti” znači odgovarajući uvjeti, uključujući moguće financijske uvjete ili uvjete bez naplate tantijema, uzimajući u obzir posebne okolnosti zahtjeva za pristup, na primjer stvarnu ili potencijalnu vrijednost rezultata ili postojećeg znanja za koje se zahtijeva pristup i/ili opseg, trajanje ili druge elemente predviđenog iskorištavanja;
- (13) „tijelo za financiranje” znači tijelo ili organizacija, koja nije Komisija, kako je navedeno u članku 62. stavku 1. točki (c) Financijske uredbe, kojoj je Komisija povjerila zadaće izvršenja proračuna u okviru Programa;
- (14) „međunarodna europska istraživačka organizacija” znači međunarodna organizacija čiju većinu članova čine države članice ili pridružene zemlje i čiji je glavni cilj promicanje znanstvene i tehnološke suradnje u Europi;
- (15) „pravni subjekt” znači bilo koja fizička osoba ili pravna osoba osnovana i priznata kao takva u skladu s nacionalnim pravom, pravom Unije ili međunarodnim pravom, koja ima pravnu osobnost i koja može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i preuzimati obveze, ili subjekt bez pravne osobnosti u skladu s člankom 197. stavkom 2. točkom (c) Financijske uredbe;
- (15a) „zemlje proširenja”/„zemlje s niskim rezultatima u području istraživanja i inovacija” znači zemlje u kojima je potrebno uspostaviti pravne subjekte kako bi bile prihvatljive kao koordinatori u okviru dijela „povećanje sudjelovanja i širenja izvrsnosti” programa Obzor Europa. Od država članica EU-a te su države Bugarska, Hrvatska, Cipar, Češka, Estonija, Grčka, Mađarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka i Slovenija, tijekom cijelog trajanja Programa. Za pridružene zemlje popis zemalja koje ispunjavaju uvjete odredit će se na temelju pokazatelja i biti objavljen u programu rada. Na temelju članka 349. UFEU-a i pravni subjekti iz najudaljenijih regija bit će u potpunosti prihvatljivi za ulogu koordinatora u okviru tog dijela.**

- (16) „neprofitni pravni subjekt” znači pravni subjekt koji u skladu sa svojim pravnim oblikom ne ostvaruje dobit ili koji ima pravnu ili statutarnu obvezu ne raspodjeljivati dobit svojim imateljima udjela ili pojedinačnim članovima;
- (16a) „MSP” znači mikropoduzeće te malo i srednje poduzeće kako je definirano Preporukom Komisije 2003/361/EZ;**
- (17) „poduzeće srednje tržišne kapitalizacije” znači poduzeće koje nije mikropoduzeće, malo ili srednje poduzeće („MSP”) kako je definirano Preporukom Komisije 2003/361/EZ te koje ima najviše 499 zaposlenika ■ ako se broj zaposlenika izračunava u skladu s člancima 3., 4., 5. i 6. glave I. Priloga toj Preporuci;
- (18) „rezultati” znači svi materijalni ili nematerijalni učinci djelovanja, kao što su podaci, znanje ili informacije bilo kojeg oblika ili prirode, bez obzira na to mogu li se zaštititi ili ne, kao i sva s njima povezana prava, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
- (18a) „rezultati istraživanja” znači rezultati koji proizlaze iz radnji kojima se može dati pristup u obliku znanstvenih publikacija, podataka ili drugih proizvedenih ishoda i postupaka kao što su softveri, algoritmi, protokoli i elektronička prijenosna računala;**
- (19) „pečat izvrsnosti” znači certifikacijska oznaka koja pokazuje da je prijedlog podnesen na poziv na podnošenje prijedloga premašio sve pragove *evaluacije* utvrđene u programu rada, ali nije mogao biti financiran zbog nedostatka proračuna dostupnog za taj poziv u programu rada, **ali bi mogao biti financiran iz drugih izvora financiranja Unije ili nacionalnih izvora;**
- (19a) „strateški plan za istraživanje i razvoj” znači provedbeni akt kojim se utvrđuje strategija za ostvarivanje sadržaja u programu rada koji obuhvaća najviše četiri godine nakon opsežnog obveznog savjetovanja s više dionika. Njime se definiraju prioriteti, odgovarajuće vrste djelovanja i oblici provedbe koji se upotrebljavaju.**
- (20) „program rada” znači dokument koji je Komisija donijela za provedbu posebnog programa²³ u skladu s njegovim člankom 12. ili dokument jednakovrijedne strukture i sadržaja koji je donijelo tijelo za financiranje.

²³ SL...

- (21) „nadoknadivi predujam” znači dio mješovitog financiranja Obzora Europa ili EIC-a koji odgovara zajmu u skladu s glavom X. Financijske uredbe, ali ga Unija izravno dodjeljuje na neprofitnoj osnovi za financiranje troškova aktivnosti koje odgovaraju djelovanju u području inovacija, a korisnik ga vraća Uniji u skladu s ugovornim uvjetima;
- (22) „ugovor” znači sporazum koji je Komisija ili tijelo za financiranje sklopilo s pravnim subjektom koji provodi djelovanje u području inovacija i uvođenja na tržište i koji je dobio potporu u obliku mješovitog financiranja Obzora Europa ili EIC-a;
- (23) „klasificirani podaci” znači klasificirani podaci EU-a kako su definirani člankom 3. Odluke Komisije (EU, Euratom) 2015/444, kao i klasificirani podaci država članica, klasificirani podaci trećih zemalja s kojima Unija ima sporazum o sigurnosti i klasificirani podaci međunarodnih organizacija s kojima Unija ima sporazum o sigurnosti;
- (24) „operacije mješovitog financiranja” znači djelovanja financirana iz proračuna EU-a, među ostalim u okviru mehanizama za mješovito financiranje u skladu s člankom 2. stavkom 6. Financijske uredbe, u kojima se kombiniraju bespovratni oblici potpore i/ili financijski instrumenti iz proračuna EU-a i povratni oblici potpore iz razvojnih ili drugih javnih financijskih institucija te komercijalnih financijskih institucija i ulagatelja;
- (25) „mješovito financiranje Obzora Europa ■ ” znači financijska potpora ***programu za pružanje podrške*** u području inovacija i uvođenja na tržište koja se sastoji od posebne kombinacije bespovratnih sredstava ili nadoknadivog predujma s ulaganjem u vlasnički kapital ***ili bilo kojeg drugog povratnog oblika potpore***;
- (25a) „mješovito financiranje EIC-a” znači ***izravna financijska potpora u okviru EIC-a za djelovanje u području inovacija i uvođenja na tržište koja se sastoji od posebne kombinacije bespovratnih sredstava ili nadoknadivog predujma s ulaganjem u vlasnički kapital;***”
- (25a) „istraživačko i inovacijsko djelovanje” znači ***djelovanje koje se sastoji prvenstveno od aktivnosti čiji je cilj stvoriti nova znanja i/ili istražiti izvedivost nove ili poboljšane tehnologije, proizvoda, procesa, usluge ili rješenja. Te aktivnosti mogu uključivati temeljno ili primijenjeno istraživanje, razvoj tehnologije i njezinu integraciju, ispitivanje, demonstraciju i provjeru prototipa u laboratoriju ili simuliranom okruženju;***

- (25b) *„inovacijsko djelovanje” znači djelovanje koje se sastoji prvenstveno od aktivnosti čiji je izravni cilj izrada planova i mehanizama ili nacрта za nove, izmijenjene ili poboljšane proizvode, procese ili usluge koji mogu uključivati izradu prototipa, ispitivanje, demonstraciju, pokusno izvođenje, vrednovanje proizvoda velikog opsega i tržišnu replikaciju;*
- (25c) *„pionirska istraživanja Europskog istraživačkog vijeća (ERC) (uključujući Provjeru koncepta ERC-a)” znači istraživačke djelatnosti predvođene glavnim istraživačem kojima je domaćin jedan ili više korisnika u okviru ERC-a;*
- (25d) *„djelovanje za osposobljavanje i mobilnost” znači djelovanje s ciljem poboljšavanja vještina, znanja i karijernih izgleda istraživača na osnovi mobilnosti između zemalja i, ako je relevantno, između sektora ili različitih disciplina;*
- (25e) *„djelovanje sufinanciranja programa” znači djelovanje za višegodišnje sufinanciranje programa aktivnosti koje uspostavljaju i/ili provode subjekti koji upravljaju istraživačkim i inovacijskim programima i/ili ih financiraju, osim tijela Unije za financiranje. Taj program aktivnosti može davati potporu umrežavanju i koordinaciji, istraživanju, inovaciji, testnim aktivnostima, inovacijskom djelovanju i djelovanju uvođenja na tržište, djelovanju u području osposobljavanja i mobilnosti, podizanju svijesti i komunikaciji, širenju i iskorištavanju rezultata, bilo kakvoj relevantnoj financijskoj potpori kao što su bespovratna sredstva, nagrade, javna nabava te mješovito financiranje Obzora Europa ili kombinacija navedenog. Ti subjekti ili treće strane u njihovo ime mogu provoditi djelovanje sufinanciranja programa;*
- (25f) *„djelovanje pretkomercijalne javne nabave” znači djelovanje čiji je primarni cilj ostvarenje pretkomercijalne javne nabave koju provode korisnici koji su javni naručitelji ili naručitelji;*
- (25g) *„djelovanje javne nabave inovativnih rješenja” znači djelovanje čiji je primarni cilj ostvarivanje zajedničke ili koordinirane javne nabave inovativnih rješenja koju provode korisnici koji su javni naručitelji ili naručitelji;*
- (25h) *djelovanje za koordinaciju i potporu: djelovanje kojim se doprinosi ciljevima Programa, osim istraživačkih i inovacijskih aktivnosti (osim ako se poduzimaju u okviru*

komponente „širenje sudjelovanja i razmjena izvrsnosti” dijela „Širenje sudjelovanja i jačanje europskog istraživačkog prostora”); i koordinacija u skladu s načelom „odozdo prema gore” bez sufinanciranja istraživačkih aktivnosti iz EU-a kojom se omogućava suradnja između pravnih subjekata iz država članica i pridruženih zemalja u cilju jačanja europskog istraživačkog prostora;

- (25i) *„motivacijska nagrada” znači nagrada za poticanje ulaganja u određenom smjeru, uz određivanjem cilja prije izvršavanja rada;*
- (25j) *priznanje: nagrada za prethodna postignuća i izvanredan rad nakon izvršavanja rada;*
- (25k) *„inovacijsko djelovanje i djelovanje u području uvođenja na tržište” znači djelovanje koje uključuje inovacijsko djelovanje i druge aktivnosti potrebne za uvođenje inovacije na tržište, uključujući rast poduzeća, osiguranje mješovitog financiranja Obzora Europa (kombinacija bespovratnih sredstava i privatnog financiranja);*
- (25l) *„neizravne aktivnosti” znači istraživačke i inovacijske aktivnosti za koje Unija pruža financijsku potporu i koje poduzimaju sudionici;*
- (25m) *„izravne aktivnosti” znači istraživačke i inovacijske aktivnosti koje Komisija poduzima putem Zajedničkog istraživačkog centra;*
- (27) *„nabava” znači nabava kako je definirano u članku 2. stavku 49. Financijske uredbe;*
- (28) *„povezani subjekt” znači svaki pravni subjekt kako je definirano u članku 187. stavku 1. Financijske uredbe;*
- (30) *„inovacijski ekosustav” znači ekosustav koji na razini EU-a spaja aktere ili subjekte čiji je funkcionalni cilj omogućiti razvoj tehnologije i inovacije. Oni obuhvaćaju veze među materijalnim resursima (kao što su financijska sredstva, oprema i objekti), institucijskim subjektima (kao što su visoka učilišta i usluge potpore, organizacije u području istraživanja i tehnologije, poduzeća, vlasnici rizičnog kapitala i financijski posrednici) te nacionalnim, regionalnim i lokalnim subjektima za oblikovanje politika i financiranje;*

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći je cilj Programa ostvarenje znanstvenog, **tehnološkog**, gospodarskog i društvenog učinka ulaganjâ Unije u istraživanja i inovacije kako bi se ojačali znanstveni i tehnološki temelji Unije i potaknula njezina konkurentnost **u svim državama članicama**, uključujući njezinu industriju, ostvarili strateški prioriteti Unije, doprinijelo **ostvarenju ciljeva i politika EU-a, doprinijelo** suočavanju s globalnim izazovima, uključujući ispunjavanje ciljeva održivog razvoja **u skladu s načelima Programa održivog razvoja do 2030. i Pariškog sporazuma, te kako bi se ojačao europski istraživački prostor. Programom se stoga u najvećoj mogućoj mjeri povećava dodana vrijednost Unije usmjeravanjem se na ciljeve i aktivnosti koje države članice ne mogu učinkovito ostvariti same, već putem suradnje.**
2. Program ima sljedeće posebne ciljeve:
 - (a) **razvijanje, promicanje i unapređenje znanstvene izvrsnosti**, potpora stvaranju i širenju visokokvalitetnih novih **temeljnih i primijenjenih** znanja, vještina, tehnologija i rješenja, **osposobljavanja i mobilnosti istraživača, privlačenje talenata na svim razinama i doprinos punom angažmanu kvalificiranog kadra Unije u djelovanjima koja se podupiru u okviru ovog Programa;**
 - (b) **stvaranje znanja**, jačanje učinka istraživanja i inovacija na razvoj, podupiranje i provedbu politika Unija te potpora prihvaćanju inovativnih rješenja **i pristupu istima** u **europskoj** industriji, **posebno MSP-ovima**, i društvu radi rješavanja globalnih izazova, **uključujući klimatske promjene i ciljeve održivog razvoja;**
 - (c) poticanje svih oblika inovacija, **olakšavanje tehnološkog razvoja, demonstracija i prijenosa znanja i tehnologije**, ■ jačanje uvođenja **i iskorištavanja** inovativnih rješenja;
 - (d) optimiziranje rezultata Programa radi **jačanja i povećavanja** učinka **i privlačnosti** europskog istraživačkog prostora, **poticanje sudjelovanja koja se temelje na izvrsnosti iz svih država članica, uključujući države članice koje postižu slabe rezultate u području istraživanja i inovacija, u programu Obzor Europa te olakšavanje suradničkih veza u europskom istraživanju i inovacijama.**

Članak 4.

Struktura Programa

1. Struktura Programa sastoji se od sljedećih dijelova koji pridonose općem i posebnim ciljevima utvrđenima u članku 3.:
 - (1) stupa I. „**Izvrсна** znanost” ■ , čije su komponente sljedeće:
 - (a) Europsko istraživačko vijeće (ERC);
 - (b) aktivnosti Marie Skłodowska-Curie (MSCA);
 - (c) istraživačke infrastrukture.
 - (2) stupa II. „Globalni izazovi i **europska** industrijska konkurentnost”, čije su komponente sljedeće, **uzimajući u obzir činjenicu da društvene i humanističke znanosti imaju važnu ulogu u pozivima u svim klasterima:**
 - (a) klaster „Zdravlje”;
 - (b) klaster „**Kultura, kreativnost i uključivo društvo**”;
 - (ba) klaster „**Civilna sigurnost za društvo**”;
 - (c) klaster „Digitalizacija, ■ industrija i **svemir**”;
 - (d) klaster „Klima, energija i mobilnost”;
 - (f) klaster „Hrana, **biogospodarstvo**, prirodni resursi, **poljoprivreda** i **okoliš**”;
 - (g) nenuklearna izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra (JRC).
 - (3) stupa III. „**Inovativna Europa**”, čije su komponente sljedeće:
 - (a) Europsko vijeće za inovacije (EIC);
 - (b) europski inovacijski ekosustavi;

(c) Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) *uspostavljen Uredbom (EZ) br. 294/2008.*

(4) dijela „*širenje sudjelovanja i jačanje europskog istraživačkog prostora*”, čije su komponente sljedeće:

(a) *širenje sudjelovanja i širenje izvrsnosti*;

(b) reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija.

2. Osnovne odrednice tih aktivnosti utvrđene su u Prilogu I.

Članak 5.²⁴

Istraživanje *i razvoj* obrane

1. Djelovanja koja se trebaju provoditi u okviru posebnog programa iz članka 1. stavka 3. točke (b) i koja su utvrđena Uredbom o uspostavi Europskog fonda za obranu isključivo *su* usmjerena na *istraživanje i razvoj* obrane sa *sljedećim ciljevima i širokim kategorijama aktivnosti*:
 - *aktivnosti čiji je cilj poticanje konkurentnosti, učinkovitosti i inovacijskog kapaciteta europske obrambene, tehnološke i industrijske baze.*
2. Ova Uredba ne primjenjuje se na posebni program iz članka 1. stavka 3. točke (b), osim ovog članka, članka 1. i članka 9. stavka 1.

Članak 6.²⁵

Strateško planiranje te provedba i oblici EU-ova financiranja

1. Program se provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom ili neizravnog upravljanja s tijelima za financiranje navedenima u članku 62. stavku 1. točki (c) Financijske uredbe.
2. U Programu se mogu financirati neizravna djelovanja u bilo kojem obliku financiranja navedenom u Financijskoj uredbi, posebice u obliku bespovratnih sredstava *koja su*

²⁴ Očekuje se da će sljedeća izjava Komisije biti objavljena u seriji SL C nakon donošenja konačnog teksta ove Uredbe:

„Komisija prima na znanje kompromis koji su suzakonodavci postigli u pogledu teksta članka 5. Prema Komisijinu shvaćanju posebni program za istraživanja u području obrane iz članka 1. stavka 3. točke (b) ograničen je samo na istraživačke aktivnosti u okviru budućeg Europskog fonda za obranu, dok se razvojne aktivnosti razmatraju izvan područja primjene ove Uredbe.”

²⁵ Izjava Komisije trebala bi biti objavljena u seriji SL C nakon donošenja konačnog teksta Uredbe u skladu sa sljedećim: „Komisija na zahtjev namjerava razmjenjivati mišljenja s nadležnim odborom u Europskom parlamentu o: i. popisu potencijalnih kandidata za partnerstvo na temelju članaka 185. i 187. UFEU-a, koji će biti obuhvaćeni (početnim) procjenama učinka; ii. okvirnom popisu misija koje su utvrdili odbori za misije; iii. rezultatima strateškog plana prije njegova službenog donošenja te će iv. predstaviti i dijeliti dokumente povezane s programima rada.”

glavni oblik potpore u Programu. Može se omogućiti i financiranje putem nagrada, nabava i financijskih instrumenata u okviru operacija mješovitog financiranja te potpora vlasničkim ulaganjima u okviru Akceleratora Europskog vijeća za inovacije.

3. Pravila za sudjelovanje i širenje rezultata utvrđena ovom Uredbom primjenjuju se na neizravna djelovanja.
4. Glavne vrste djelovanja koja se provode u okviru Programa utvrđene su i definirane u **članku 2.** ▀ Oblici financiranja **predviđeni u stavku 2.** upotrebljavaju se na fleksibilan način za potrebe svih ciljeva Programa, pri čemu se njihova upotreba određuje na osnovi potreba i značajki određenih ciljeva.
5. Program podupire i izravna djelovanja koja provodi Zajednički istraživački centar (JRC). Ako ta djelovanja pridonose inicijativama uspostavljenima u skladu s člankom 185. ili člankom 187. UFEU-a, taj se doprinos ne smatra dijelom financijskog doprinosa dodijeljenog tim inicijativama.
6. Provedbu posebnog programa *i EIT-ove zajednice znanja i inovacija podupire transparentno i strateško ▀ planiranje istraživačkih i inovacijskih aktivnosti, kako je utvrđeno u posebnom programu, posebno za stup „Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost” ▀ i također pokriva relevantne aktivnosti u drugim stupovima te dio naslovljen Širenje sudjelovanja i jačanje europskog istraživačkog prostora.*

Komisija osigurava rano sudjelovanje država članica i opsežnu komunikaciju s Europskim parlamentom dopunjenu savjetovanjem s dionicima i širom javnosti.

Strateškim planiranjem osigurava se usklađenost s drugim relevantnim programima Unije te njezinim prioritetima i obvezama te povećavaju komplementarnost i sinergije s nacionalnim i regionalnim programima i prioritetima, osnažujući pritom europski istraživački prostor. Područja za moguće misije i područja za moguća institucionalizirana europska partnerstva utvrđuju se u Prilogu V.a.

- 6a. *Prema potrebi, kako bi se omogućio brži pristup sredstvima za male suradničke konzorcije, može se predložiti „Brzi program za istraživanje i inovacije” (FTRI) u pogledu nekih poziva na podnošenje prijedloga za odabir istraživačkih i/ili inovacijskih aktivnosti u okviru Globalnih izazova i europske industrijske konkurentnosti i Tragača*

EIC-a kao dijelova Okvirnog programa.

Poziv u okviru FTRI postupka ima sljedeća kumulativna svojstva:

- pozivi na podnošenje prijedloga na temelju pristupa „odozdo prema gore”;*
- skraćeno vrijeme za dodjelu bespovratnih sredstava, ne dulje od 6 mjeseci;*
- potpora koja se pruža samo malim suradničkim konzorcijima koji se sastoje od najviše 6 različitih i neovisnih prihvatljivih pravnih subjekata;*
- maksimalna financijska potpora po konzorciju čija vrijednost ne prelazi 2,5 milijuna EUR.*

Programom se utvrđuju pozivi na podnošenje ponuda s pomoću postupka FTRI-ja.

7. Aktivnosti programa Obzor Europa provode se ponajprije putem *otvorenih, konkurentnih* poziva na podnošenje prijedloga, *među ostalim* u okviru misija i europskih partnerstava.

Članak 6.a

Načela Programa

1. *Istraživačke i inovacijske aktivnosti koje se provode u okviru posebnog programa iz članka 1. stavka 3. točke (a) i u okviru EIT-a usmjerene su isključivo na primjenu u civilnom području. Ne dopuštaju se proračunski prijenosi između iznosa dodijeljenih posebnim programima iz članka 1. stavka 3. točke (a) i iznosa dodijeljenih posebnom programu iz članka 1. stavka 3. točke (b) te se izbjegava udvostručavanje proračunskih prijenosa.*
2. *Obzorom Europa osigurava se multidisciplinarni pristup i predviđa, prema potrebi, uključivanje društvenih i humanističkih znanosti u sve klastere i aktivnosti koje se razvijaju u okviru Programa, uključujući posebne pozive u pogledu tema koje se odnose na društvene i humanističke znanosti.*
3. *Dijelovima Programa koji uključuju suradnju jamči se ravnoteža između nižih i viših*

razina tehnološke spremnosti, čime se obuhvaća cijeli vrijednosni lanac.

- 3a. Program osigurava učinkovito promicanje i integraciju suradnje s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama i inicijativama koje se temelje na zajedničkim koristima, interesima EU-a, međunarodnim obvezama i, prema potrebi, uzajamnosti.*
- 4. Program pomaže sve većem broju zemalja da povećaju sudjelovanje u Obzoru Europa i promiču široku geografsku pokrivenost u projektima suradnje, među ostalim širenjem znanstvene izvrsnosti, jačanjem novih suradničkih veza, poticanjem kruženja mozgova te provedbom članka 20. stavka 3. i članka 45. stavka 4. Ti se naponi odražavaju u razmjernim mjerama država članica, što uključuje i određivanje privlačnih plaća za istraživače, uz potporu Unijinih, nacionalnih i regionalnih fondova. Posebna pozornost posvećuje se geografskoj ravnoteži, ovisno o situaciji u dotičnom području istraživanja i inovacija, odborima za evaluaciju i tijelima kao što su odbori i skupine stručnjaka, bez umanjivanja kriterija izvrsnosti.*
- 5. Program osigurava promicanje jednakih mogućnosti za sve te provedbu uključivanja rodni pitanja i rodne dimenzije u sadržaj istraživanja i inovacija te nastoji ukloniti uzroke rodne neravnoteže. Posebna pozornost obraća se na osiguravanje, u mjeri u kojoj je to moguće, rodne ravnoteže u odborima za evaluaciju i drugim relevantnim savjetodavnim tijelima kao što su odbori i skupine stručnjaka.*
- 5a. Program Obzor Europa provodi se u sinergiji s drugim programima Unije za financiranje, uz nastojanje da se postigne što veće administrativno pojednostavljenje. Neiscrpní popis sinergija s drugim programima financiranja sredstvima Unije uključen je u Prilog IV.*
- 5b. Programom se pridonosi povećanju javnih i privatnih ulaganja u istraživanja i inovacije u državama članicama, čime se doprinosi postizanju ukupnog ulaganja u istraživanje i razvoj od najmanje 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) Unije.*
- 6. Komisija pri provedbi programa nastoji ostvariti kontinuirano administrativno pojednostavljenje i smanjenje opterećenja za podnositelje zahtjeva i korisnike sredstava.*
- 7. Kao dio općeg cilja Unije koji se odnosi na uključivanje klimatskih mjera u sektorske politike EU-a i fondove EU-a, djelovanja u okviru ovog Programa doprinose, prema*

potrebi, udjelu od najmanje 35 % rashoda za klimatske ciljeve. Uključivanje klimatskih pitanja na odgovarajući se način integrira u sadržaj istraživanja i inovacija .

8. *Programom se promiče zajedničko stvaranje i zajedničko osmišljavanje putem sudjelovanja građana i civilnog društva.*
9. *Programom se jamči dostatna transparentnost i odgovornost javnih sredstava u projektima istraživanja i inovacija, čime se štiti javni interes.*
10. *Komisija ili odgovarajuće tijelo za financiranje jamči da su u vrijeme objave poziva na podnošenje prijedloga svim potencijalnim sudionicima dostupne dostatne smjernice i informacije, osobito primjenjiv nacrt ugovora o bespovratnim sredstvima.*

Članak 7.

Misije

1. *Misije se programiraju u okviru stupa „Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost”, ali mogu ostvariti korist i od djelovanja koja se provode u okviru drugih dijelova Programa *te mjera koje se provode u okviru drugih programa Unije za financiranje. Misije omogućuju konkurentna rješenja koja za posljedicu imaju paneuropsku dodanu vrijednost i učinak.**
2. *Misije se **defini**raju i provode u skladu s **Uredbom i posebnim programom uz aktivno i rano uključivanje država članica te opsežne razmjene s Europskim parlamentom. Misije, njihovi ciljevi, proračun, područje primjene, pokazatelji i ključne etape utvrđuju se prema potrebi u strateškim planovima za istraživanje i inovacije ili programima rada. Evaluacija prijedlogâ u okviru misija** provodi se u skladu s člankom 26.*
- 2a. *U prvim trima godinama programa u okviru posebnih poziva za provedbu misija programski se namjenjuje najviše 10 % godišnjeg proračuna za stup II. Za ostatak trajanja programa i samo nakon pozitivne ocjene odabira misije i postupka upravljanja taj se postotak može povećati. Komisija obavješćuje o ukupnom proračunskom udjelu svakog programa rada za misije.*

3. Misije:

- (a) ***upotrebom ciljeva održivog razvoja kao izvora za njihovu izradu i provedbu*** imaju jasan ***sadržaj u području istraživanja i inovacija*** te dodanu vrijednost EU-a i pridonose ostvarenju prioriteta Unije ***i ciljeva programa Obzor Europa utvrđenih u članku 3.***;
- (aa) ***obuhvaćaju područja od zajedničkog europskog značaja, potiču široku uključenost i aktivno sudjelovanje raznih dionika iz javnog i privatnog sektora, uključujući građane i krajnje korisnike, te ostvaruju rezultate istraživanja i inovacija koji bi mogli koristiti svim državama članicama;***
- (b) poduzetne su i poticajne te ***imaju široku znanstvenu, tehnološku, društvenu, gospodarsku, ekološku ili političku relevantnost i učinak;***
- (c) imaju jasne smjernice ***i ciljeve*** te su usmjerene, mjerljive i vremenski ograničene ***i imaju jasan proračunski okvir;***
- (d) ***odabiru se na transparentan način i temelje na ambicioznim, ali realističnim ciljevima koji se temelje na izvrsnosti i učinku,*** te istraživačkim, ***razvojnim*** i inovacijskim aktivnostima;
- (da) ***imaju potrebno područje primjene, opseg i mobilizaciju sredstava te financijske poluge dodatnih javnih i privatnih sredstava potrebnih za ostvarenje rezultata misije;***
- (e) potiču aktivnost među različitim disciplinama ***(uključujući društvene i humanističke znanosti)*** te ***obuhvaćaju aktivnosti iz širokog raspona razina tehničke spremnosti, među ostalim nižih razina tehnološke spremnosti;***
- (f) otvorene su višestrukim ***pristupima i rješenjima*** u skladu s načelom „odozdo prema gore”, ***uzimajući u obzir koristi za ljude i društvo te njihove potrebe i prepoznajući važnost različitih doprinosa ostvarivanju tih misija;***
- (fa) ***na transparentan način ostvaruju korist od sinergija s drugim programima Unije, kao i s nacionalnim i, prema potrebi, regionalnim inovacijskim ekosustavima.***

4. *Komisija prati i ocjenjuje svaku misiju u skladu s člancima 45. i 47. te Prilogom V. ovoj Uredbi, uključujući napredak u pogledu kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih ciljeva, što obuhvaća provedbu, praćenje i postupno ukidanje misija. Procjena prvih misija uspostavljenih u okviru programa Obzor Europa odvija se najkasnije 2023. i prije donošenja bilo kakve odluke o osmišljavanju novih misija te nastavku, prekidu ili preusmjeravanju misija koje su u tijeku. Rezultati ove ocjene objavljuju se i uključuju, među ostalim, analizu njihovih postupaka odabira i njihova upravljanja, proračuna, usmjerenosti i dotadašnje uspješnosti.*

Članak 7.a

Europsko vijeće za inovacije

1. *Komisija osniva Europsko vijeće za inovacije (EIC) kao jedinstvenu kontaktnu točku sa središnjim upravljanjem za provedbu aktivnosti u okviru stupa III. „Inovativna Europa” koje se odnose na EIC. Europsko vijeće za inovacije uglavnom se usredotočuje na revolucionarne i disruptivne inovacije te posebno inovacije koje stvaraju nova tržišta, te podupire sve vrste inovacija, uključujući postupne inovacije. EIC djeluje u skladu sa sljedećim načelima: jasnom dodanom vrijednošću EU-a, autonomijom, sposobnošću preuzimanja rizika, učinkovitošću, djelotvornošću, transparentnošću i odgovornošću.*
2. *EIC će biti otvoren za sve vrste inovatora, od pojedinaca do sveučilišta, istraživačkih organizacija i poduzeća (za MSP-ove, uključujući novoosnovana poduzeća i, u iznimnim slučajevima, mala srednje kapitalizirana poduzeća) te od pojedinačnih korisnika do multidisciplinarnih konzorcija. Najmanje 70% proračuna EIC-a namijenjeno je MSP-ovima, uključujući novoosnovana poduzeća.*
3. *Odbor EIC-a i oblik uprave EIC-a utvrđeni su u Odluci (EU)... [Poseban program] i njezinim priložima.*

Članak 8.

Europska partnerstva

1. Dijelovi Obzora Europa mogu se provoditi kroz europska partnerstva. Unija može sudjelovati u europskom partnerstvu u jednom od sljedećih oblika:

- (a) sudjelovanje u partnerstvima uspostavljenima na temelju memorandumâ o razumijevanju i/ili ugovornih aranžmana između Komisije i partnera iz članka 2. stavka 3. u kojima se određuju ciljevi partnerstva, povezane obveze **svih uključenih strana** za financijske doprinose partnera i/ili doprinose u naravi, ključni pokazatelji uspješnosti i učinka, željeni rezultati **i modaliteti izvješćivanja**. Oni uključuju utvrđivanje dopunskih istraživačkih i inovacijskih aktivnosti koje provode partneri te koje se provode u okviru Programa (europska partnerstva za zajedničke programe);
- (b) sudjelovanje i financijski doprinos u programu za istraživačke i inovacijske aktivnosti, **uz utvrđivanje ciljeva, ključnih pokazatelja uspješnosti i učinka te ishoda koje treba ostvariti**, na temelju obveza partnerâ u vezi s financijskim doprinosom i/ili doprinosom u naravi te na integraciji relevantnih aktivnosti primjenom mjere Programa za sufinanciranje (sufinancirano europsko partnerstvo);
- (c) sudjelovanje u istraživačkim i inovacijskim programima te financijski doprinos takvim programima koje poduzima više država članica u skladu s člankom 185. UFEU-a ili tijela osnovana u skladu s člankom 187. UFEU-a, kao što su zajednička poduzeća, ili zajednice znanja i inovacija EIT-a u skladu s Uredbom o EIT-u (institucionalizirana europska partnerstva). **Takva partnerstva** provode se samo ako se **drugim dijelovima programa Obzor Europa, uključujući** druge oblike europskih partnerstava, ne bi ostvarili ciljevi ili potrebni očekivani učinci te ako je to opravdano s obzirom na dugoročnu perspektivu i visok stupanj integracije. **Partnerstva u skladu s člankom 185. UFEU-a ili na temelju članka 187. UFEU-a provode centralizirano upravljanje svim financijskim doprinosima, osim u propisno opravdanim slučajevima. U slučaju središnjeg financijskog upravljanja, doprinosi na razini projekta iz jedne države sudionice ostvarit će se na temelju traženog financiranja iz prijedloga subjekata iz te države sudionice, osim ako su se sve uključene države sudionice dogovorile drukčije.**

Pravilima za takva partnerstva utvrđuju se, među ostalim, ciljevi, ključni pokazatelji uspješnosti i učinka te ishodi koje treba ostvariti, kao i povezane obveze za financijske doprinose partnera i/ili njihove doprinose u naravi.

2. Europska partnerstva:

- (a) uspostavljaju se **u svrhu rješavanja europskih ili globalnih izazova samo** u slučajevima u kojima se ciljevi Obzora Europa njima mogu ostvariti djelotvornije nego samostalnim djelovanjem Unije **te u usporedbi s drugim oblicima potpore iz okvirnog programa. Ti dijelovi imaju odgovarajući udio proračuna Obzora Europa. Većina proračuna u stupu II. dodjeljuje se djelovanjima izvan europskih partnerstava;**
- (b) pridržavaju se načela dodane vrijednosti Unije, transparentnosti, otvorenosti, učinka **u Europi i za nju, snažnog** učinka poluge **u dovoljnom opsegu, dugoročnih obveza** svih uključenih strana, fleksibilnosti **u provedbi**, usklađenosti, koordinacije i komplementarnosti s inicijativama Unije te lokalnim, regionalnim, nacionalnim i, **ako je to relevantno**, međunarodnim inicijativama **ili drugim partnerstvima i misijama;**
- (c) slijede jasan pristup utemeljen na načelu životnog ciklusa, vremenski su ograničena i uključuju uvjete za postupno ukidanje financiranja Programa.

2.a. Europska partnerstva u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkama (a) i (b) ove Uredbe utvrđuju se u strateškim planovima za istraživanje i razvoj prije primjene u programima rada.

Odredbe i kriteriji za njihov odabir, provedbu, praćenje, evaluaciju i postupno ukidanje utvrđeni su u Prilogu III.

Članak 8.a

Preispitivanje misija i područja partnerstava

Komisija najkasnije 2023. provodi preispitivanje Priloga 5.a kao dijela općeg praćenja programa, što obuhvaća misije i institucionalizirana europska partnerstva na temelju članka 185. UFEU-a ili članka 187. UFEU-a, te predstavlja izvješće o glavnim nalazima Vijeću i Europskom parlamentu.

Članak 9.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Okvirnog programa za razdoblje 2021. – 2027. iznosi 120 000 000 000 EUR u stalnim cijenama za posebni program naveden u članku 1. stavku 3. točki (a) i, uz to, iznos za posebni program naveden u članku 1. stavku 3. točki (b), kako je utvrđeno Uredbom o uspostavi Europskog fonda za obranu.
2. Indikativna raspodjela iznosa iz stavka 1. prve polovice rečenice iznosi:
 - (a) 27,42 % za stup I. „*Izvrсна i* otvorena znanost” za razdoblje 2021.–2027., od čega
 - (1) 17,64 % za Europsko istraživačko vijeće;
 - (2) 7,23 % za aktivnosti Marie Skłodowska-Curie;
 - (3) 2,55 % za istraživačke infrastrukture;
 - (b) 55,48 % za stup II. „Globalni izazovi i *europska* industrijska konkurentnost” za razdoblje 2021. – 2027., od čega
 - (1) 8,16 % za klaster „Zdravlje”;
 - (2) 2,50 % za klaster „Uključivo i *kreativno* društvo”;
 - (2a) 2,00 % za klaster „*Sigurna društva*”;
 - (3) 15,94 % za klaster „Digitalizacija, industrija i *svemir*”;
 - (4) 15,84 % za klaster „Klima, energija i mobilnost”;
 - (5) 9,00 % za klaster „Hrana, prirodni resursi i *poljoprivreda*”;
 - (6) 2,04 % za nenuklearna izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra (JRC);
 - (c) 12,71 % za stup III. „*Inovativna Europa*” za razdoblje 2021.–2027., od čega:
 - (1) 8,71 % za Europsko vijeće za inovacije, uključujući do 0,53 % za europske inovacijske ekosustave;

(2) 4 % za Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT)

(d) 4,39 % za dio „Jačanje europskog istraživačkog prostora”, čije su komponente sljedeće:

(1) 4,00 % za „širenje izvrsnosti i proširivanje sudjelovanja diljem Unije”;

(2) 0,39 % za „reformu i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija”.

3. Kao odgovor na nepredviđene situacije ili nove razvoje događaja i potreba Komisija može, u okviru godišnjeg proračunskog postupka, odstupiti od iznosa iz stavka 2. za najviše 10 %, uključujući dodjelu doprinosa iz pridruženih zemalja.

3c. 45 % proračuna klastera „Uključivo i kreativno društvo” podupire istraživanja kulturnih i kreativnih sektora, uključujući kulturnu baštinu Unije, što uključuje 300 milijuna EUR za uspostavu europskog oblaka kulturne baštine, kako je utvrđeno u Prilogu I. posebnom programu nakon procjene učinka koja će se predstaviti Europskom parlamentu.

3d. Najmanje 1 milijarda EUR namijenjena je kvantnim istraživanjima iz klastera „Digitalizacija, industrija i svemir” u okviru drugog stupa.

4. Iznosom iz stavka 1. za posebni program iz članka 1. stavka 3. točke (a) i za EIT mogu se pokrivati i troškovi za pripremu, praćenje, kontrolu, reviziju, evaluaciju i druge aktivnosti te troškovi potrebni za upravljanje Programom i njegovu provedbu, uključujući sve administrativne rashode, te evaluaciju ostvarivanja njegovih ciljeva. **Administrativni troškovi povezani s neizravnim djelovanjima ne prelaze 5 % ukupnog iznosa sredstava u okviru Programa.** Usto, mogu se pokriti troškovi povezani sa studijama, sastancima stručnjaka, aktivnostima informiranja i priopćavanja, ako su povezani s ciljevima Programa, te troškovi povezani s informacijskim mrežama s naglaskom na obradu i razmjenu informacija, uključujući institucijske alate informacijske tehnologije i drugu tehničku i administrativnu pomoć potrebnu u vezi s upravljanjem Programom.

5. Odobrena sredstva mogu se prema potrebi unijeti u proračun nakon 2027. za pokrivanje troškova predviđenih u stavku 4. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja nisu dovršena do 31. prosinca 2027.

6. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke.
7. Ne dovodeći u pitanje Financijsku uredbu, rashodi za djelovanja koji proizlaze iz projekata uključenih u prvi program rada mogu biti prihvatljivi od 1. siječnja 2021.

Članak 10.

Otvorena znanost

1. ***Programom se potiče otvorena znanost kao pristup znanstvenom procesu koji se temelji na suradničkom radu i širenja znanja, posebno u skladu sa sljedećim elementima:***

- otvoreni pristup znanstvenim publikacijama koje se temelje na istraživanjima financiranim u okviru Programa;
- otvoreni pristup istraživačkim podacima, ***uključujući onima na kojima se temelje znanstvene publikacije.***

Ti se elementi osiguravaju u skladu s člankom 35. stavkom 3. ove Uredbe. Otvoreni pristup istraživačkim podacima također je u skladu s načelom „otvoreni koliko je to moguće, zatvoreni koliko je to potrebno”.

- 1a. ***Načelo reciprociteta u otvorenoj znanosti promiče se i potiče u svim sporazumima o udruživanju i suradnji s trećim zemljama, uključujući sporazume koje potpisuju tijela za financiranje kojima je povjereno neizravno upravljanje programom.***
2. ***Odgovorno upravljanje istraživačkim podacima osigurava se u skladu s načelima FAIR – vidljivost, dostupnost, interoperabilnost i ponovna upotrebljivost. Usto se posvećuje pozornost dugoročnom čuvanju podataka.***
3. ***Promiču se i potiču druge prakse otvorene znanosti , među ostalim u korist MSP-ova.***

Članak 11.

Komplementarno, kombinirano i *kumulativno* financiranje

1. **Program Obzor Europa provodi se u sinergiji s drugim programima Unije za financiranje, uz nastojanje da se postigne što veće administrativno pojednostavljenje. Neiscrpní popis sinergija s drugim programima financiranja uvršten je u Prilog IV. Za sufinancirane aktivnosti u području razvoja, istraživanja i inovacija primjenjuje se jedinstveni skup pravila programa Obzor Europa.**
2. **Pečat izvrsnosti dodjeljuje se za sve dijelove Programa. Za djelovanja kojima je dodijeljen certifikat „pečat izvrsnosti”, ili koja ispunjavaju sljedeće kumulativne i usporedive uvjete:**
 - (a) djelovanja procijenjena u pozivu na podnošenje ponuda u okviru Programa;
 - (b) djelovanja koja ispunjavaju minimalne zahtjeve kvalitete iz tog poziva na podnošenje ponuda;
 - (c) djelovanja koja se ne mogu financirati u okviru tog poziva na podnošenje ponuda zbog proračunskih ograničenja,

može se odobriti doprinos *iz nacionalnih ili regionalnih fondova, uključujući doprinose* iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda plus ili Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj u skladu s člankom [67.] stavkom 5. Uredbe (EU) XX [Uredba o zajedničkim odredbama] i člankom [8.] Uredbe (EU) XX [Uredba o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike], *bez zahtjeva za dodatnu prijavu i evaluaciju i* uz uvjet da su takva djelovanja dosljedna ciljevima predmetnog programa. Primjenjuju se pravila fonda koji pruža potporu, *uz iznimku pravila o državnoj potpori.*

2a. U skladu s člankom 21. Uredbe (EU) XX [... Uredba o zajedničkim odredbama], upravljačko tijelo može na dobrovoljnoj osnovi zatražiti prijenos dijela svojih financijskih sredstava u program Obzor Europa. Prenesena sredstva primjenjuju se u skladu s pravilima programa Obzor Europa. Osim toga, Komisija jamči da su takva prenesena sredstva u cijelosti namijenjena za programe i/ili projekte koji će se, ako je primjenjivo, provesti u državi članici ili regiji iz koje dolaze.

2b. Komisija, uz prethodno odobrenje podnositelja prijedloga, uključuje dodijeljena sredstva iz ovoga članka u informacijski sustav za odabrane projekte kako bi se omogućila brza razmjena informacija i kako bi tijela za financiranje mogla pružiti financiranje za odabrane aktivnosti.

Za djelovanje za koje je dobiven doprinos u okviru bilo kojeg drugog programa Unije mogu se dobiti doprinosi i iz Programa, uz uvjet da ne pokrivaju iste troškove.

Članak 12.

Treće zemlje pridružene Programu

1. Program je otvoren za pridruživanje sljedećih trećih zemalja:

- (a) članica Europskog udruženja za slobodnu trgovinu (EFTA) koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP) u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o EGP-u;
- (b) zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije uspostavljenima u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća o pridruživanju ili sličnim ugovorima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
- (c) zemalja na koje se odnosi europska politika susjedstva u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije uspostavljenima u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća o pridruživanju ili sličnim ugovorima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
- (d) trećih zemalja i teritorija koji ispunjavaju sve sljedeće kriterije:
- i. imaju dobre kapacitete u području znanosti, tehnologije i inovacija;
 - ii. predane su otvorenom tržišnom gospodarstvu utemeljenom na pravilima, uključujući pošteno i pravedno postupanje s pravima intelektualnog vlasništva, **poštovanje ljudskih prava**, što podupiru demokratske institucije;

iii. aktivno promiču politike kojima se poboljšava gospodarska i društvena dobrobit građana.

Potpuno ili djelomično pridruživanje Programu svake treće zemlje iz točke (d) temelji se **na procjeni koristi za Uniju. Ono se posebno provodi** u skladu s uvjetima iz posebnih sporazuma o sudjelovanju određene treće zemlje u bilo kojem programu Unije, ako se tim sporazumom:

- jamči pravedna ravnoteža u smislu doprinosa te treće zemlje i koristi koje ostvaruje sudjelovanjem u programima Unije;
- **prenosi pravo na koordinaciju djelovanja u okviru Programa uz uvjet da ono koristi Uniji i da je zajamčena zaštita financijskih interesa Unije;**
- utvrđuju uvjeti sudjelovanja u **Programu**, uključujući obračun financijskih doprinosa pojedinačnim (**pot**)programima i administrativnih troškova tih (**pot**)programa. Ti doprinosi smatraju se namjenskim prihodima u skladu s člankom 21. stavkom 5. Financijske uredbe;

- trećoj zemlji ne dodjeljuje ovlast za odlučivanje o Programu;
- jamči da Unija ima pravo osigurati dobro financijsko upravljanje i štiti svoje financijske interese.

2. Opsegom pridruživanja svake treće zemlje Programu u obzir se uzima poticanje gospodarskog rasta u Uniji iskorištavanjem inovacija i izbjegava se odljev mozgova iz Unije. U skladu s tim, uz iznimku članica EGP-a, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata, dijelovi Programa ***kojima se koristi samo jedan korisnik*** mogu se isključiti iz sporazuma o pridruživanju za određenu zemlju, ***posebno oni koji su namijenjeni privatnim subjektima***.
3. Sporazum o pridruživanju sadržava ***i ostvaruje***, prema potrebi, odredbe o ***recipročnom*** sudjelovanju pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji u jednakovrijednim programima pridruženih zemalja u skladu s uvjetima utvrđenima u sporazumu.
4. Uvjetima ***sporazuma o pridruživanju kojima se određuju razine*** financijskog doprinosa osigurava se ***da se svake dvije godine automatski ispravljaju sve znatne neravnoteže*** u odnosu na iznos koji subjekti s poslovnim nastanom u pridruženoj zemlji prime sudjelovanjem u Programu, uzimajući u obzir troškove upravljanja, izvršenja i rada Programa.

4a. Doprinosi svih pridruženih zemalja uvrštavaju se u odgovarajuće dijelove Programa pod uvjetom da se poštuje raspodjela proračuna kako je navedeno u članku 9. stavku 2. Komisija tijekom godišnjeg proračunskog postupka Vijeće i Parlament izvješćuje o ukupnom proračunu svakog dijela Programa navodeći pojedinačne doprinose i financijske bilance svake od pridruženih zemalja.

GLAVA II.

PRAVILA ZA SUDJELOVANJE I ŠIRENJE REZULTATA

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 13.

Tijela za financiranje i izravna djelovanja JRC-a

1. Tijela za financiranje mogu odstupiti od pravila utvrđenih u ovoj glavi, *osim od članaka 14., 15. i 16., u propisno opravdanim slučajevima i* samo ako je to predviđeno temeljnim aktom o osnivanju tijela za financiranje ili o povjeravanju zadaća izvršenja proračuna takvom tijelu ili, za tijela za financiranje iz članka 62. stavka 1. točke (c) podtočaka ii., iii. ili v. Financijske uredbe, ako je to predviđeno sporazumom o doprinosima ili to zahtijevaju njihove posebne operativne potrebe ili priroda djelovanja.
2. Pravila utvrđena u ovoj glavi ne primjenjuju se na izravna djelovanja JRC-a.

Članak 14.

Djelovanja koja ispunjavaju uvjete za financiranje *i etička načela*

1. Ne dovodeći u pitanje **stavak 2.** ovog članka, samo djelovanja kojima se provode ciljevi navedeni u članku 3. ispunjavaju uvjete za financiranje.

Sljedeća se područja istraživanja ne financiraju:

- (a) aktivnosti čiji je cilj kloniranje ljudi u reproduktivne svrhe;

(b) aktivnosti usmjerene na promjenu genetskog nasljeđa ljudi, a zbog kojih bi takve promjene mogle postati nasljedne²⁶.

(c) aktivnosti namijenjene stvaranju ljudskih embrija isključivo u svrhu istraživanja ili u svrhu dobivanja matičnih stanica, uključujući prijenosom jezgre iz somatskih stanica.

2. Može se financirati istraživanje ljudskih matičnih stanica odraslih osoba i embrija ovisno o sadržaju znanstvenog prijedloga i zakonodavnog okvira uključenih država članica. Ne odobrava se financiranje, *niti u EU-u niti izvan njega*, istraživačkih aktivnosti koje su zabranjene u svim državama članicama. Aktivnost se ne financira u državi članici u kojoj je ta aktivnost zabranjena.

Članak 15.

Etička načela²⁷

1. Aktivnosti koje se provode u okviru Programa moraju biti u skladu s etičkim načelima i relevantnim nacionalnim, Unijnim i međunarodnim pravom, uključujući Povelju Europske unije o temeljnim pravima te Europsku konvenciju o ljudskim pravima i njezine dopunske protokole.

Posebnu pažnju mora se obratiti na načelo proporcionalnosti, pravo na privatnost, pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na poštovanje tjelesnog i duhovnog integriteta, pravo na nediskriminaciju i potrebu za osiguranjem *zaštite okoliša i* visoke razine zaštite ljudskog zdravlja.

2. Subjekti koji sudjeluju u djelovanjima osiguravaju:

(a) etičku samoprocjenu kojom se utvrđuju i detaljno procjenjuju sva predvidljiva etička pitanja povezana s ciljem, provedbom i mogućim učinkom aktivnosti koje se

²⁶ Mogu se financirati istraživanja povezana s liječenjem karcinoma spolnih žlijezda;
²⁷ *Podložno konačnom pravnom aktu, Komisija će dati izjavu o istraživanju u području ljudskih embrionalnih matičnih stanica kao i u slučaju programa Obzor 2020. (Izjava 2013 / C 373/02).*

financiraju, uključujući potvrdu usklađenosti tih aktivnosti sa stavkom 1. te opis načina na koji će se ona osigurati;

- (b) potvrdu da će aktivnosti biti u skladu s Europskim kodeksom ponašanja za istraživački integritet, koji je objavila Udruga svih europskih akademija, i da se neće provoditi nijedna aktivnost isključena iz financiranja;
- (c) za aktivnosti koje se provode izvan Unije potvrdu da bi iste aktivnosti bile dopuštene u državi članici; i
- (d) za aktivnosti u kojima se upotrebljavaju matične stanice iz ljudskih embrija, prema potrebi, pojedinih povezano s mjerama izdavanja licencija i kontrole koje poduzimaju nadležna tijela predmetnih država članica, kao i pojedinih etičkih odobrenja koja će se izdati prije početka predmetnih aktivnosti.

3. Prijedlozi se sustavno pregledavaju radi utvrđivanja onih djelovanja koja izazivaju složena ili ozbiljna etička pitanja i podnose se na etičku procjenu. Tu etičku procjenu provodi Komisija, osim ako se procjena delegira tijelu za financiranje. Za aktivnosti koje uključuju upotrebu ljudskih embrija ili matičnih stanica iz ljudskih embrija etička je procjena obvezna. Etički pregledi i procjene provode se uz potporu stručnjaka za etička pitanja. Komisija i tijela za financiranje osiguravaju transparentnost etičkih postupaka ***ne dovodeći u pitanje povjerljivost sadržaja postupka.***

4. Subjekti koji sudjeluju u djelovanju moraju prije početka relevantne aktivnosti dobiti sva odobrenja ili druge obvezne dokumente od relevantnih nacionalnih i/ili lokalnih etičkih odbora ili drugih tijela, kao što su nadležna tijela za zaštitu podataka. Ti se dokumenti čuvaju u evidenciji i na zahtjev dostavljaju Komisiji ili tijelu za financiranje.

5. Prema potrebi etičke provjere provodi Komisija ili tijelo za financiranje. U slučaju složenih ili ozbiljnih etičkih pitanja provjere provodi Komisija, osim ako se provjera delegira tijelu za financiranje.

Etičke provjere provode se uz potporu stručnjaka za etička pitanja.

6. Aktivnosti koje ***ne ispunjavaju etičke zahtjeve iz stavaka 1. do 4. i stoga*** nisu etički prihvatljive ***odbijaju se ili raskidaju nakon utvrđivanja etičke neprihvatljivosti.***

Članak 16.

Sigurnost

1. Djelovanja koja se provode u okviru Programa moraju biti u skladu s primjenjivim sigurnosnim propisima, posebno propisima u pogledu zaštite klasificiranih podataka od neovlaštenog otkrivanja, uključujući usklađenost s mjerodavnim nacionalnim pravom i pravom Unije. U slučaju istraživanja koje se provodi izvan Unije u kojem se upotrebljavaju i/ili stvaraju klasificirani podaci, uz usklađenost s tim zahtjevima mora se sklopiti sporazum o sigurnosti između Unije i treće zemlje u kojoj se istraživanje provodi.
2. Prema potrebi prijedlozi uključuju samoprocjenu sigurnosti kojom se utvrđuju sva sigurnosna pitanja i detaljno razmatraju načini za rješavanje tih pitanja kako bi se ispunili zahtjevi mjerodavnog nacionalnog prava i prava Unije.
3. Prema potrebi Komisija ili tijelo za financiranje provodi sigurnosnu provjeru prijedloga koji otvaraju pitanja sigurnosti.
4. Prema potrebi djelovanja su u skladu s Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/444 i njezinim provedbenim pravilima.
5. Subjekti koji sudjeluju u djelovanju osiguravaju zaštitu klasificiranih podataka od neovlaštenog otkrivanja klasificiranih podataka koji su upotrijebljeni/stvoreni tim djelovanjem. Prije početka predmetnih aktivnosti dostavljaju dokaz o sigurnosnoj provjeri osobe i/ili objekta od relevantnog nacionalnog sigurnosnog tijela.
6. Ako vanjski stručnjaci moraju raditi s klasificiranim podacima, zahtijeva se da ti stručnjaci prođu odgovarajuću sigurnosnu provjeru prije imenovanja.
7. Prema potrebi Komisija ili tijelo za financiranje može provoditi sigurnosne provjere.

■ Aktivnosti koje nisu u skladu s pravilima sigurnosti *iz ovog članka* mogu se odbiti ili raskinuti u bilo kojem trenutku.

POGLAVLJE II.

Bespovratna sredstva

Članak 17.

Bespovratna sredstva

Bespovratna sredstva u okviru Programa dodjeljuju se te se njima upravlja u skladu s glavom VIII. Financijske uredbe, osim ako je drukčije navedeno u ovom poglavlju.

Članak 18.

Subjekti koji ispunjavaju uvjete za sudjelovanje

1. Svaki pravni subjekt, bez obzira na mjesto poslovnog nastana, **uključujući pravne subjekte iz nepridruženih trećih zemalja**, ili međunarodna organizacija može sudjelovati u djelovanjima obuhvaćenima Programom uz uvjet da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovoj Uredbi kao i svi uvjeti utvrđeni u relevantnom programu rada ili pozivu.
2. Subjekti su dio konzorcija koji uključuje najmanje tri neovisna pravna subjekta s poslovnim nastanom u različitim državama članicama ili pridruženoj zemlji i od kojih najmanje jedan ima poslovni nastan u državi članici, osim ako je:
 - (a) drukčije predviđeno programom rada, ako je to **propisno** opravdano;
3. Pionirska istraživačka djelovanja Europskog istraživačkog vijeća (ERC), djelovanja Europskog vijeća za inovacije (EIC), djelovanja za osposobljavanje i mobilnost ili djelovanja sufinanciranja programa može provoditi jedan pravni subjekt ili više njih, od kojih jedan mora imati poslovni nastan u državi članici **na temelju sporazuma sklopljenog u skladu s člankom 12.**
4. Djelovanja koordinacije i potpore može provoditi jedan pravni subjekt ili više njih, s poslovnim nastanom u državi članici, pridruženoj zemlji ili u drugoj trećoj zemlji.
5. Za djelovanja koja se odnose na stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost Unije,

u programu rada može se predvidjeti da je sudjelovanje ograničeno samo na pravne subjekte koji imaju poslovni nastan u državama članicama, ili samo na pravne subjekte s poslovnim nastanom u određenim pridruženim ili ostalim trećim zemljama uz pravne subjekte s poslovnim nastanom u državama članicama.

6. *Ako je to prikladno i propisno opravdano*, programom rada mogu se predvidjeti kriteriji prihvatljivosti uz one navedene u stavcima 2., 3., 4., i 5. u skladu s posebnim zahtjevima politike ili karakterom i ciljevima djelovanja, uključujući broj pravnih subjekata, vrstu pravnog subjekta i mjesto poslovnog nastana.
7. Za djelovanja koja imaju korist od iznosa iz članka **11.** sudjelovanje je ograničeno samo na jedan pravni subjekt s poslovnim nastanom u nadležnosti upravljačkog tijela koje delegira ovlasti, osim ako je drukčije dogovoreno s upravljačkim tijelom i predviđeno u programu rada.
8. Ako je to navedeno u programu rada, u djelovanjima može sudjelovati **JRC**.
9. Za **JRC**, međunarodne europske istraživačke organizacije i pravne subjekte osnovane na temelju prava Unije smatra se da imaju poslovni nastan u državi članici različitoj od one u kojoj imaju poslovni nastan ostali pravni subjekti koji sudjeluju u djelovanju.
10. Za pionirska istraživačka djelovanja Europskog istraživačkog vijeća (ERC) i djelovanja za osposobljavanje i mobilnost *te kada je to predviđeno u programu rada*, za međunarodne organizacije sa sjedištem u državi članici ili pridruženoj zemlji smatra se da imaju poslovni nastan u državi članici ili pridruženoj zemlji.

U pogledu ostalih dijelova Programa za međunarodne organizacije koje nisu međunarodne europske istraživačke organizacije smatra se da imaju poslovni nastan u nepridruženoj trećoj zemlji.

Članak 19.

Subjekti koji ispunjavaju uvjete za financiranje

1. Subjekti ispunjavaju uvjete za financiranje ako imaju poslovni nastan u državi članici ili pridruženoj zemlji *kako je navedeno u članku 12. stavku 1.*

Za djelovanja koja imaju korist od iznosa iz članka 11. stavka 3. samo subjekti s poslovnim nastanom u nadležnosti upravljačkog tijela koje delegira ovlasti ispunjavaju uvjete za financiranje iz tih iznosa.

1b. Zemlje s niskim do srednjim dohotkom te iznimno druge treće zemlje koje nisu pridružene zemlje mogle bi ispunjavati uvjete za financiranje ako:

(a) je predmetna treća zemlja navedena u programu rada; i

(b) Komisija ili tijelo za financiranje smatra da je njihovo sudjelovanje nužno za provedbu djelovanja;

2. Subjekti s poslovnim nastanom u **drugoj** trećoj zemlji koja nije pridružena zemlja trebali bi snositi trošak svojeg sudjelovanja. **Sporazumi o istraživanju i razvoju tih nepridruženih trećih zemalja i Unije mogu se sklapati kad god se to smatra korisnim te se može uspostaviti mehanizam sufinanciranja sličan onima koji su dogovoreni u sklopu programa Obzor 2020. Te zemlje trebale bi pravnim subjektima Unije zajamčiti recipročan pristup programima financiranja istraživanja, razvoja i inovacija tih zemalja, kao i reciprocitet u pogledu otvorenog pristupa znanstvenim rezultatima i podacima te poštenim i pravednim uvjetima u pogledu prava intelektualnog vlasništva.**

3. Povezani subjekti ispunjavaju uvjete za financiranje u okviru djelovanja ako imaju poslovni nastan u nekoj državi članici **ili** pridruženoj zemlji .

3a. Komisija podnosi izvješće Parlamentu i Vijeću u kojemu za svaku nepridruženu treću zemlju navodi iznos financijskih doprinosa Unije osiguran subjektima koji su u njima sudjelovali i iznos financijskih doprinosa koji su te zemlje osigurale subjektima Unije koji su sudjelovali u njihovim aktivnostima.

Članak 20.

Pozivi na podnošenje prijedloga

1. Sadržaj pozivâ na podnošenje prijedloga *za sva djelovanja* uključen je u program rada.
3. Ako je to potrebno za postizanje njihovih ciljeva, pozivi *u iznimnim slučajevima* mogu biti ograničeni na razvoj dodatnih aktivnosti ili na dodavanje dodatnih partnera postojećim djelovanjima. *Osим toga, programom rada može se predvidjeti mogućnost da se pravni subjekti iz država članica koje postižu slabe rezultate u području istraživanja i inovacija pridruže već izabranim suradničkim djelovanjima u području istraživanja i inovacija, podložno sporazumu odgovarajućih konzorcija i pod uvjetom da pravni subjekti iz takvih država članica već ne sudjeluju u njima.*
4. Poziv na podnošenje prijedloga ne zahtijeva se za djelovanja koordinacije i potpore ili djelovanja sufinanciranja programa koja:
 - (a) provodi *JRC* ili pravni subjekti navedeni u programu rada i
 - (b) nisu obuhvaćena područjem primjene poziva na podnošenje prijedloga, *u skladu s člankom 195. točkom (e) Financijske uredbe.*
5. U programu rada bit će navedeno u okviru kojih se poziva dodjeljuju pečati izvrsnosti. Uz prethodno odobrenje podnositelja prijedloga informacije o primjeni i evaluaciji mogu se razmjenjivati sa zainteresiranim tijelima za financiranje, podložno sklapanju sporazuma o povjerljivosti.

5a. *Kako bi se odgovorilo na problem prekomjernog prijavljivanja, Komisija na određeni broj poziva na podnošenje prijedloga može primijeniti postupke evaluacije u dvije faze.*

Članak 21.

Zajednički pozivi

Komisija ili tijelo za financiranje može objaviti zajednički poziv na podnošenje prijedloga:

- (a) s trećim zemljama, uključujući njihove znanstvene i tehnološke organizacije ili agencije;
- (b) s međunarodnim organizacijama;
- (c) s neprofitnim pravnim subjektima.

U slučaju zajedničkog poziva na podnošenje prijedloga *podnositelji prijedloga moraju ispunjavati zahtjeve iz članka 18. ove Uredbe* te se utvrđuju zajednički postupci odabira i evaluacije prijedlogâ. U te postupke uključena je uravnotežena skupina stručnjaka koje imenuje svaka strana.

Članak 22.

Predkomercijalna nabava i javna nabava inovativnih rješenja

1. Djelovanja mogu uključivati ili za primarni cilj imati predkomercijalnu javnu nabavu ili javnu nabavu inovativnih rješenja koju provode korisnici koji su javni naručitelji ili naručitelji kako je definirano direktivama 2014/24/EU²⁸, 2014/25/EU²⁹ i 2009/81/EZ³⁰.
2. U postupcima nabave:
 - (a) poštuju se načela transparentnosti, nediskriminacije, jednakog postupanja, dobrog financijskog upravljanja i proporcionalnosti te pravila o tržišnom natjecanju;
 - (b) za predkomercijalnu nabavu, ***prema potrebi i ne dovodeći u pitanje načela navedena u točki (a), može se upotrijebiti pojednostavljeni i/ili ubrzani postupak*** i mogu se predvidjeti posebni uvjeti kao što je ograničavanje mjesta izvođenja naručenih aktivnosti na državno područje država članica i pridruženih zemalja;
 - (c) može se odobriti sklapanje više ugovora u okviru istog postupka (više dobavljača); i

²⁸ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.)

²⁹ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

³⁰ Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).

(d) predviđa se sklapanje ugovora s ponuđačem (ponuđačima) koji nudi (nude) najbolju vrijednost za novac, pri čemu se osigurava da ne postoji sukob interesa.

3. Ugovorni izvođač koji ostvari rezultate u predkomercijalnoj nabavi vlasnik je barem pripadajućih prava intelektualnog vlasništva. Javni naručitelji uživaju barem pravo na besplatan pristup rezultatima za vlastitu upotrebu i pravo dodjele, ili pravo zahtijevati od sudjelujućih ugovornih izvođača da dodijele, neisključive licencije trećim stranama za iskorištavanje rezultata za javnog naručitelja u njegovo ime pod poštenim i razumnim uvjetima i bez prava na davanje podlicencija. Ako ugovorni izvođač ne uspije komercijalno iskoristiti rezultate nakon pretkomercijalne javne nabave u roku koji je utvrđen ugovorom, javni naručitelj, ***nakon što ga ugovorni izvođač obavijesti o razlozima neiskorištavanja***, može od ugovornog izvođača zahtijevati prijenos vlasništva nad rezultatima na javnog naručitelja.

Članak 24.

Financijska sposobnost podnositelja prijedloga

1. ***Osim odstupanjâ iz članka 198. stavka 5.*** Financijske uredbe financijska sposobnost provjerava se samo za koordinatora i samo ako je iznos financijskih sredstava Unije zatraženih za djelovanje jednak ili veći od 500 000 EUR.
2. Međutim, ako postoje opravdani razlozi za sumnju u financijsku sposobnost ili ako postoji veći rizik zbog sudjelovanja u nekoliko tekućih djelovanja financiranih iz programa Unije za istraživanje i inovacije, Komisija ili tijelo za financiranje provjerava i financijsku sposobnost drugih podnositelja prijedloga ili koordinatora ispod praga iz stavka 1.
3. Ako financijsku sposobnost strukturno jamči drugi pravni subjekt, provjerava se financijska sposobnost potonjeg.
4. U slučaju slabe financijske sposobnosti Komisija ili tijelo za financiranje može kao uvjet za sudjelovanje podnositelja prijedloga odrediti dostavljanje izjave povezanog subjekta o solidarnoj i pojedinačnoj odgovornosti.
5. Doprinis mehanizmu uzajamnog osiguranja iz članka 33. smatra se dostatnim jamstvom u

skladu s člankom 152. Financijske uredbe. Od korisnika se ne mogu prihvatiti niti im se mogu nametnuti dodatna jamstva ili osiguranje.

Članak 25.

Kriteriji za dodjelu sredstava *i odabir*

1. Prijedlozi se evaluiraju na temelju sljedećih kriterija za dodjelu sredstava:
 - (a) izvrsnosti;
 - (b) učinka;
 - (c) kvalitete i učinkovitosti provedbe.
2. Na prijedloge za pionirska istraživačka djelovanja ERC-a primjenjuje se samo kriterij iz stavka 1. točke (a).
3. Programom rada utvrđuju se daljnje pojedinosti primjene kriterija za dodjelu sredstava utvrđenih u stavku 1., ***uključujući pondere, pragove i, po potrebi, pravila za postupanje s prijedlozima ex aequo, uzimajući u obzir ciljeve poziva na podnošenje prijedloga. Uvjeti za postupanje s prijedlozima ex aequo mogu obuhvaćati, ali nisu ograničeni na, sljedeće kriterije: MSP-ove, rod i geografsku raznolikost.***
- 3a. ***Komisija i druga tijela za financiranje uzimaju u obzir mogućnost postupka podnošenja zahtjeva u dvije faze te se, po potrebi, anonimni prijedlozi mogu evaluirati tijekom prve faze evaluacije na temelju jednog ili više kriterija za dodjelu iz stavka 1.***

Članak 26.

Evaluacija

1. Prijedloge evaluira odbor za evaluaciju, koji ***je*** sastavljen od neovisnih vanjskih stručnjaka.

Za aktivnosti EIC-a, misije i u propisno opravdanim slučajevima kako je utvrđeno u programu rada koji je donijela Komisija, odbor za evaluaciju može biti sastavljen djelomično ili, u slučaju djelovanja za koordinaciju i potporu, djelomično ili potpuno od predstavnika institucija ili tijela Unije kako je navedeno u članku 150. Financijske uredbe.

Rad odbora za evaluaciju mogu *pratiti* neovisni promatrači.

2. *Ako je to primjenjivo*, odbor za evaluaciju rangira prijedloge koji su prošli primjenjive pragove s obzirom na:
 - (a) rezultate evaluacije;
 - (b) njihov doprinos ostvarenju posebnih ciljeva politike, uključujući stvaranje usklađenog portfelja projekata, *osobito za aktivnosti u okviru EIC-ova Tragača, misije i u drugim propisno opravdanim slučajevima kako je detaljno navedeno u programu rada koji je donijela Komisija.*

Za aktivnosti u okviru EIC-a, misija i u drugim propisno opravdanim slučajevima kako je detaljno navedeno u programu rada koji je donijela Komisija, odbor za evaluaciju može također predložiti bilo kakve prilagodbe prijedloga u mjeri u kojoj je to potrebno za usklađenost pristupa portfelju. *Te su prilagodbe u skladu s uvjetima za sudjelovanje te su usklađene s načelom jednakog postupanja. O takvim slučajevima obavješćuje se programski odbor.*

- 2a. *Postupak evaluacije osmišljava se kako bi se izbjegao sukob interesa i pristranost. Jamči se transparentnost kriterija evaluacije i metode ocjenjivanja prijedloga.*
3. *U skladu s člankom 200. stavkom 7. Financijske uredbe, podnositelji prijedloga primaju povratne informacije u svim fazama evaluacije, i, ako je to primjenjivo, razloge za odbijanje.*
4. *Pravni subjekti s poslovnim nastanom u državama članicama koje postižu slabe rezultate u području istraživanja i inovacija koji su uspješno sudjelovali u komponenti „Širenje sudjelovanja i razmjena izvrsnosti” na zahtjev primaju evidenciju o tom sudjelovanju koja se može priložiti prijedlozima za dijelove Programa koji koordiniraju i koji uključuju suradnju.*

Članak 27.

Postupak preispitivanja evaluacije, *upiti i pritužbe*

1. Podnositelj prijedloga može zahtijevati preispitivanje evaluacije ako smatra da primjenjiv postupak evaluacije nije ispravno primijenjen na njegov prijedlog³¹.
 2. Preispitivanje evaluacije primjenjuje se samo na proceduralne aspekte evaluacije, a ne na evaluaciju osnovanosti prijedloga.
- 2a. *Zahtjev za preispitivanje odnosi se na određeni prijedlog i podnosi se u roku od 30 dana od priopćavanja rezultata evaluacije.***

Odbor za preispitivanje evaluacije pruža mišljenje o postupovnim aspektima te uključuje službenike Komisije ili relevantnog tijela za financiranje, od kojih jedan predsjedava tim odborom, koji nisu bili uključeni u evaluaciju prijedloga. Odbor može preporučiti jedno od sljedećeg:

- (a) ponovnu evaluaciju prijedloga, ponajprije od strane evaluatora koji nisu sudjelovali u prethodnoj evaluaciji;***
- (b) potvrdu početne evaluacije.***

- █
- █
3. Preispitivanje evaluacije ne smije odužiti postupak odabira za prijedloge koji nisu predmet preispitivanja.
- 3a. *Komisija jamči postojanje postupka kojim sudionici mogu izravno podnositi upite i pritužbe o svojem sudjelovanju u programu Obzor Europa. Informacije o načinu prijave upita ili pritužbi moraju biti lako dostupne na internetu.***

Članak 28.

Vrijeme do dodjele bespovratnih sredstava

1. Odstupajući od članka 194. stavka 2. prvog podstavka Financijske uredbe primjenjuju se sljedeća razdoblja:
 - (a) za obavješćivanje svih podnositelja prijedloga o ishodu evaluacije njihova prijedloga,

³¹ ***Postupak će se objasniti u dokumentu koji će se objaviti prije početka postupka evaluacije.***

najviše pet mjeseci od završnog datuma za podnošenje cjelovitih prijedloga;

- (b) za potpisivanje sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s podnositeljima prijedloga, najviše osam mjeseci od završnog datuma za podnošenje cjelovitih prijedloga.

2. U programu rada ■ mogu se utvrditi kraća razdoblja.
3. Uz iznimke navedene u članku 194. stavku 2. drugom podstavku Financijske uredbe, rokovi iz stavka 1. mogu se produljiti i za djelovanja ERC-a, za misije i kada su djelovanja podvrgnuta etičkoj ili sigurnosnoj procjeni.

Članak 29.

Provedba sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava

1. Ako korisnik ne ispuni obveze u pogledu tehničke provedbe djelovanja, drugi korisnici moraju ispuniti te obveze bez dodatnih sredstava Unije, osim ako su izričito oslobođeni te obveze. Financijska odgovornost svakog korisnika ograničena je na njegov dug podložno odredbama koje se odnose na mehanizam uzajamnog osiguranja.
2. Sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava mogu se odrediti ključne etape i povezani obroci predfinanciranja. Ako se ključne etape ne ostvare, djelovanje se može suspendirati, izmijeniti ili, **ako je to propisno opravdano**, raskinuti.
3. Djelovanje se može raskinuti i ako očekivani rezultati prestanu biti relevantni za Uniju zbog znanstvenih **ili** tehnoloških **razloga te, u slučaju akceleratora EIC-a također zbog** gospodarskih razloga, **ili** u slučaju EIC-a i misija **zbog njihove relevantnosti kao dijela portfelja djelovanja. Komisija u skladu s člankom 133. Financijske uredbe provodi postupak s koordinatorom djelovanja i, ako je potrebno, s vanjskim stručnjacima prije nego što odluči raskinuti djelovanje.**

Članak 29.a

Model sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava

- 1. Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama i u skladu s ovom Uredbom sastavlja model sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava između Komisije ili relevantnog tijela za financiranje i korisnika. Ako je potrebna značajna izmjena modela sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava, između ostalog radi dodatnog pojednostavljenja za korisnike, Komisija ga mijenja prema potrebi u bliskoj suradnji s državama članicama.*
- 2. Sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava utvrđuju se prava i obveze korisnika te ili Komisije ili relevantnog tijela za financiranje, u skladu s ovom Uredbom. Njime se također utvrđuju prava i obveze pravnih subjekata koji postanu korisnici tijekom provedbe mjere, kao i uloga i zadaće koordinatora konzorcija.*

Članak 30.

Stope financiranja

1. Jedinstvena stopa financiranja po djelovanju primjenjuje se za sve aktivnosti koje financira. Najviša stopa **po djelovanju** utvrđuje se u programu rada.
2. Programom se može nadoknaditi do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova djelovanja, osim za:
 - (a) djelovanja u području inovacija: najviše 70 % ukupnih prihvatljivih troškova, osim za neprofitne pravne subjekte, kojima se Programom može nadoknaditi do najviše 100 % ukupnih prihvatljivih troškova;
 - (b) za djelovanja sufinanciranja programa; najmanje 30 % ukupnih prihvatljivih troškova, a u utvrđenim i opravdanim slučajevima do 70 %.
3. Stope sufinanciranja utvrđene u ovom članku primjenjuju se i na djelovanja za koja je utvrđena paušalna stopa, financiranje na temelju jediničnih troškova ili jednokratni iznos za cijelo djelovanje ili dio djelovanja.

Članak 31.

Neizravni troškovi

1. Neizravni prihvatljivi troškovi određuju se primjenom paušalnog iznosa od 25 % ukupnih izravnih prihvatljivih troškova, isključujući izravne prihvatljive troškove za podugovaranje, financijsku potporu trećim stranama i sve jedinične troškove ili paušalne stope koji uključuju neizravne troškove.

Ako je to primjereno, neizravni troškovi uključeni u jedinične troškove ili jednokratne iznose izračunavaju se primjenom paušalne stope iz stavka 1., osim za jedinične troškove interno fakturirane robe i usluga, koji se izračunavaju na osnovi stvarnih troškova u skladu s **uobičajenom praksom** troškovnog računovodstva korisnika.

2. Međutim, ako je tako predviđeno u programu rada, neizravni troškovi mogu se prijaviti u obliku jednokratnog iznosa ili jediničnih troškova.

Članak 32.

Prihvatljivi troškovi

1. Uz kriterije navedene u članku **186.** Financijske uredbe, za korisnike čije se naknade temelje na projektu troškovi osoblja prihvatljivi su do iznosa naknade koja **bi** se toj osobi **isplatila** za rad na sličnim projektima **u području istraživanja i inovacija** koji se financiraju iz nacionalnih programa, **uključujući davanja za socijalno osiguranje i druge troškove uključene u naknade za osoblje dodijeljeno djelovanju, koji proizlaze iz nacionalnog prava ili ugovora o radu.**

Naknada na temelju projekta znači naknada koja je povezana sa sudjelovanjem osobe u projektima, dio je uobičajene prakse korisnika u pogledu isplate naknada i dosljedno se isplaćuje.

2. Odstupajući od članka 190. stavka 1. Financijske uredbe troškovi sredstava koja treće strane stavljaju na raspolaganje putem doprinosa u naravi prihvatljivi su do iznosa izravnih prihvatljivih troškova treće strane.
3. Odstupajući od članka 192. Financijske uredbe prihod ostvaren iskorištavanjem rezultata ne smatra se primanjem od djelovanja.
- 3a. *Korisnici mogu koristiti svoje uobičajene računovodstvene prakse kako bi utvrdili i prijavili troškove nastale u vezi s djelovanjem u skladu sa svim uvjetima utvrđenima u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava, u skladu s ovom Uredbom i člankom 186. financijske uredbe.***
4. Odstupajući od članka 203. stavka 4. Financijske uredbe, potvrda o financijskim izvještajima obvezna je u trenutku plaćanja preostalog iznosa ako su iznosi koji se potražuju kao stvarni troškovi i jedinični troškovi izračunani u skladu s uobičajenim praksama troškovnog računovodstva jednaki ili veći od 325 000 EUR.

Potvrde o financijskim izvještajima može sastaviti ovlašteni vanjski revizor ili ih, u slučaju javnih tijela, može izdati nadležni i neovisni javni službenik u skladu s člankom 203. stavkom 4. Financijske uredbe.

- 4a. Prema potrebi, za bespovratna sredstva za osposobljavanja i mobilnost MSCA-e, doprinos EU-a uzima u obzir sve dodatne troškove korisnika povezane s roditeljskim ili roditeljskim dopustom, bolovanjem, posebnim dopustom te promjenom organizacije primateljice ili obiteljskog statusa istraživača tijekom trajanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava.*
- 4b. Troškovi povezani s otvorenim pristupom, uključujući planove upravljanja podacima, prihvatljivi su za povrat troškova kako je dodatno određeno u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava.*

Članak 33.

Mehanizam uzajamnog osiguranja

1. Uspostavlja se mehanizam uzajamnog osiguranja („Mehanizam”) koji zamjenjuje i nasljeđuje fond uspostavljen u skladu s člankom 38. Uredbe (EU) br. 1290/2013. Mehanizam pokriva rizik povezan s iznosima koje korisnici duguju:
 - (a) Komisiji na temelju Odluke br. 1982/2006/EZ,
 - (b) Komisiji i tijelima Unije u okviru programa Obzor 2020.,
 - (c) Komisiji i tijelima za financiranje u okviru Programa.

Pokrivanje rizika u pogledu tijela za financiranje iz točke (c) prvog podstavka može se provesti sustavom neizravnog pokrića utvrđenog u primjenjivom sporazumu i uzimajući u obzir prirodu tijela za financiranje.

2. Mehanizmom upravlja Unija, koju predstavlja Komisija, koja djeluje kao izvršitelj. Komisija utvrđuje posebna pravila za poslovanje Mehanizma.
3. Korisnici daju doprinos od 5 % financijskih sredstava koje je Unija dodijelila za djelovanje. Na temelju redovitih *transparentnih* evaluacija Komisija može povećati

doprinos do 8 % ili ga može smanjiti na manje od 5 %. Doprinos korisnika Mehanizmu ***kompenzira se*** iz prvog predfinanciranja i ***uplaćuje*** u Mehanizam u ime korisnika ***te ni u kojem slučaju ne premašuje iznos prvog predfinanciranja***.

4. Doprinos korisnika vraća se u trenutku plaćanja preostalog iznosa.
5. Sav financijski povrat ostvaren u okviru Mehanizma pridodaje se Mehanizmu. Ako povrat nije dovoljan, Mehanizam neće intervenirati, a Komisija ili tijelo za financiranje izravno od korisnika ili trećih strana naplaćuje sve iznose koje duguju.
6. Vraćeni iznosi predstavljaju prihod dodijeljen Mehanizmu u smislu članka 21. stavka 5. Financijske uredbe. Nakon dodjele svih bespovratnih sredstava čiji je rizik izravno ili neizravno obuhvaćen Mehanizmom, Komisija osigurava povrat svih nepodmirenih iznosa te ih uvrštava u proračun Unije u skladu s odlukama zakonodavnog tijela.
7. Mehanizam se može ***proširiti na korisnike*** svih drugih programa Unije kojima se izravno upravlja. Komisija donosi načine za sudjelovanje korisnika drugih programa.

Članak 34.

Vlasništvo i zaštita

1. Korisnici su vlasnici rezultata koje stvaraju. Oni osiguravaju da se sva prava njihovih zaposlenika ili bilo koje druge strane u pogledu rezultata mogu ostvarivati na način usklađen s obvezama korisnika u skladu s uvjetima utvrđenima u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava.

Dva korisnika ili više njih zajednički posjeduju rezultate u sljedećim slučajevima:

- (a) zajednički su ih proizveli; i
- (b) nije moguće:
 - i. utvrditi točan doprinos svakog korisnika,
 - ili
 - ii. razdvojiti ih za potrebe traženja, dobivanja ili zadržavanja njihove zaštite.

Zajednički vlasnici u pisanom se obliku dogovaraju o dodjeli i uvjetima ostvarivanja zajedničkog vlasništva. Osim ako je drukčije dogovoreno **u sporazumu o konzorciju ili u sporazumu o zajedničkom vlasništvu**, svaki zajednički vlasnik može odobriti neisključive licencije trećim osobama za iskorištavanje rezultata u zajedničkom vlasništvu (bez prava na podlicenciranje) uz uvjet da su ostali zajednički vlasnici o tome unaprijed obaviješteni te da dobiju poštenu i razumnu naknadu. Zajednički vlasnici mogu se u pisanom obliku dogovoriti o primjeni nekog drugog rješenja umjesto zajedničkog vlasništva.

2. Korisnici koji su primili financijska sredstva Unije moraju na odgovarajući način zaštititi svoje rezultate ako je zaštita moguća i opravdana, uzimajući u obzir sve relevantne aspekte, uključujući mogućnosti za komercijalno iskorištavanje **i sve druge legitimne interese**. Pri donošenju odluke o zaštiti korisnici u obzir uzimaju i legitimne interese ostalih korisnika uključenih u djelovanje.

Članak 35.

Iskorištavanje i širenje rezultata

1. **Svaki sudionik koji je primio financijska sredstva Unije ulaže sve svoje napore da iskoristi rezultate u svojem vlasništvu ili da ih da na iskorištavanje drugom pravnom subjektu.** Korisnici mogu rezultate iskorištavati izravno ili neizravno, posebno putem prijenosa i licenciranja rezultata u skladu s člankom 36.

U programu rada mogu se predvidjeti dodatne obveze povezane s iskorištavanjem.

Ako unatoč nastojanjima korisnika da izravno ili neizravno iskoristi rezultate njegovi rezultati ne budu iskorišteni u roku određenom u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava, korisnik upotrebljava odgovarajuću internetsku platformu utvrđenu u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava kako bi pronašao strane zainteresirane za iskorištavanje tih rezultata. Ako je to opravdano na temelju zahtjeva korisnika, od te se obveze može odstupiti.

2. Podložno svim ograničenjima u smislu zaštite intelektualnog vlasništva, sigurnosnih pravila ili legitimnih interesa korisnici šire svoje rezultate **čim je to izvedivo u javno dostupnom formatu.**

U programu rada mogu se predvidjeti dodatne obveze povezane sa širenjem rezultata, uz istodobnu zaštitu gospodarskih i znanstvenih interesa Unije.

3. Korisnici moraju osigurati da se otvoren pristup znanstvenim publikacijama primjenjuje u skladu s uvjetima utvrđenima u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava. Korisnici moraju posebno osigurati da oni ili autori zadržavaju dostatna prava intelektualnog vlasništva kako bi se ispoštovali zahtjevi u pogledu otvorenog pristupa.

Otvoreni pristup istraživačkim podacima opće je pravilo u skladu s uvjetima utvrđenima u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava, **osiguravajući mogućnost iznimki u skladu s načelom „otvoreni koliko je to moguće, zatvoreni koliko je to potrebno”**, uzimajući u obzir legitimne interese korisnika, **uključujući komercijalno iskorištavanje** i sva druga ograničenja kao što su pravila za zaštitu podataka, **privatnost, povjerljivost, poslovne tajne i interesi Unije u pogledu konkurencije**, sigurnosna pravila ili prava intelektualnog vlasništva.

U programu rada mogu se predvidjeti **dodatni poticaji ili** obveze u pogledu pridržavanja praksi otvorene znanosti.

4. Korisnici upravljaju svim istraživačkim podacima **nastalima u okviru Obzora Europa i u skladu s načelima FAIR te** uvjetima utvrđenima u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava i uspostavljaju plan za upravljanje podacima.

U programu rada mogu se, **kada je to opravdano**, predvidjeti dodatne obveze uporabe europskog oblaka za otvorenu znanost (**EOSC**) za pohranu istraživačkih podataka i omogućivanje pristupa tim podacima.

5. Korisnik koji namjerava širiti svoje rezultate o tome unaprijed obavješćuje ostale korisnike uključene u djelovanje. Bilo koji drugi korisnik može uložiti prigovor ako može dokazati da bi širenje rezultata znatno narušilo njegove legitimne interese povezane s njegovim rezultatima ili postojećim znanjem. U tim se slučajevima rezultati smiju širiti samo ako se poduzmu odgovarajuće mjere zaštite tih legitimnih interesa.
6. Osim ako je drukčije predviđeno u programu rada, prijedlozi uključuju plan za iskorištavanje i širenje rezultata. Ako očekivano iskorištavanje podrazumijeva razvoj, stvaranje, proizvodnju i stavljanje na tržište proizvoda ili procesa ili stvaranje i pružanje

usluge, taj plan uključuje strategiju za takvo iskorištavanje. Ako je planom predviđeno da se rezultati iskorištavaju prvenstveno u nepridruženim trećim zemljama, pravni subjekti objašnjavaju na koji je način to iskorištavanje i dalje u interesu Unije.

Korisnici **ažuriraju** plan tijekom i nakon završetka djelovanja **u skladu s ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava**.

7. Za potrebe praćenja i širenja rezultata koje provodi Komisija ili tijelo za financiranje korisnici dostavljaju sve zatražene informacije povezane s iskorištavanjem i širenjem njihovih rezultata **u skladu s uvjetima utvrđenima u ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava**. Podložno legitimnim interesima korisnika takve informacije stavljaju se na raspolaganje javnosti.

Članak 36.

Prijenos i licenciranje

1. Korisnici mogu prenijeti vlasništvo nad svojim rezultatima. Korisnici osiguravaju da se njihove obveze primjenjuju i na novog vlasnika te da potonji ima obvezu prenijeti te obveze u okviru svakog budućeg prijenosa.
2. Osim ako je u pisanom obliku drukčije dogovoreno za posebno utvrđene treće strane, **uključujući povezane subjekte**, ili ako to nije moguće u skladu s mjerodavnim pravom, korisnici koji namjeravaju prenijeti vlasništvo nad rezultatima o tome unaprijed obavješćuju sve ostale korisnike koji još uvijek imaju prava pristupa rezultatima. Ta obavijest mora uključivati dovoljno informacija o novom vlasniku kako bi korisnik mogao procijeniti učinke na svoja prava pristupa.

Osim ako je u pisanom obliku dogovoreno drukčije za posebno utvrđene treće strane, **uključujući povezane subjekte**, korisnik može uložiti prigovor na prijenos ako može dokazati da bi prijenos negativno utjecao na njegova prava pristupa. U tom slučaju nije moguće izvršiti prijenos dok se ne postigne dogovor među predmetnim korisnicima.
Sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava utvrđuju se rokovi u tom smislu.

3. Korisnici mogu odobriti licencije za svoje rezultate ili na drugi način odobriti njihovo iskorištavanje, **među ostalim na ekskluzivnoj osnovi**, ako to ne utječe na ispunjavanje

obveza tih korisnika. *Ekskluzivne licencije za rezultate mogu se dodijeliti podložno suglasnosti svih ostalih dotičnih korisnika da će se odreći svojih prava pristupa tim rezultatima.*

4. Ako je to opravdano, sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava utvrđuju se prava *na temelju kojih Komisija ili tijelo za financiranje mogu podnijeti* prigovor na prijenose vlasništva nad rezultatima ili za dodjelu isključive licencije u pogledu rezultata, ako:
- (a) korisnici koji ostvaruju rezultate primaju financijska sredstva Unije;
 - (b) rezultati se prenose ili se licencija dodjeljuje pravnom subjektu s poslovnim nastanom u nepridruženoj trećoj zemlji; i
 - (c) prijenos ili dodjela licencije nije u skladu s interesima Unije.

Ako se primjenjuje pravo na prigovor, korisnik daje prethodnu obavijest. Od prava na prigovor može se odstupiti u pisanom obliku za prijenose ili dodjelu bespovratnih sredstava posebno određenim pravnim subjektima ako su uspostavljene mjere za zaštitu interesa Unije.

Članak 37.

Prava pristupa

1. Primjenjuju se sljedeća načela prava pristupa:
- (a) zahtjev za ostvarivanje prava pristupa ili svako odricanje od prava pristupa sastavlja se u pisanom obliku;
 - (b) osim ako je dogovoreno drukčije, prava pristupa ne uključuju pravo na podlicenciranje;
 - (c) korisnici obavješćuju jedni druge prije njihova pristupanja sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava o svim ograničenjima dodjele prava pristupa njihovu postojećem znanju;

- (d) ako korisnik više nije uključen u djelovanje, to ne utječe na njegovu obvezu omogućavanja pristupa i
- (e) korisnici se mogu složiti da korisnik koji ne ispuni svoje obveze više nema prava pristupa.

2. Korisnici omogućuju pristup:

- (a) svojim rezultatima, besplatno, drugim korisnicima u djelovanju kojima su ti rezultati potrebni za provedbu njihovih zadataka;
- (b) svojem postojećem znanju svim drugim korisnicima u djelovanju kojima je ono potrebno za provedbu njihovih zadataka, podložno svim ograničenjima iz stavka 1. točke (c); taj se pristup odobrava besplatno, osim ako je s korisnicima drukčije dogovoreno prije njihova pristupanja sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava;
- (c) svojim rezultatima i, podložno svim ograničenjima iz stavka 1. točke (c), svojem postojećem znanju drugim korisnicima u djelovanju kojima su ti rezultati i znanje potrebni za iskorištavanje vlastitih rezultata; taj se pristup odobrava pod poštenim i razumnim uvjetima koji se trebaju dogovoriti.

3. Osim ako su se korisnici drukčije dogovorili, korisnici omogućuju pristup svojim rezultatima i, podložno svim ograničenjima iz stavka 1. točke (c), svojem postojećem znanju i pravnom subjektu koji:

- (a) ima poslovni nastan u državi članici ili pridruženoj zemlji;
- (b) je pod izravnom ili neizravnom kontrolom drugog korisnika ili je pod istom izravnom ili neizravnom kontrolom kao i taj korisnik ili koji izravno ili neizravno kontrolira tog korisnika i
- (c) potreban mu je pristup za iskorištavanje rezultata tog korisnika, ***u skladu s obvezama korisnika povezanima s iskorištavanjem.***

Pristup se odobrava pod poštenim i razumnim uvjetima koji se trebaju dogovoriti.

4. Zahtjevi za pristup za potrebe iskorištavanja mogu se predati u roku od jedne godine nakon

završetka djelovanja, osim ako se korisnici dogovore o drukčijem roku.

5. Korisnici koji su primili financijska sredstva Unije omogućuju besplatan pristup svojim rezultatima institucijama, tijelima, uredima ili agencijama Unije za razvoj, provedbu i praćenje politika ili programa Unije. Pristup je ograničen na nekomercijalnu i nekonkurentnu upotrebu.

Takva prava pristupa ne proširuju se na postojeće znanje korisnika.

U djelovanjima u okviru klastera „***Civilna sigurnost za društvo***”, korisnici koji su primili financijska sredstva Unije omogućuju besplatan pristup svojim rezultatima nacionalnim tijelima država članica za razvoj, provedbu i praćenje njihovih politika ili programa u tom području. Pristup je ograničen na nekomercijalnu i nekonkurentnu upotrebu i odobrava se na temelju bilateralnog sporazuma kojim se utvrđuju posebni uvjeti čiji je cilj osigurati da će se ta prava upotrebljavati samo u predviđenu svrhu i da se uspostave odgovarajuće obveze povjerljivosti. Država članica odnosno institucija, tijelo, ured ili agencija Unije koja podnosi zahtjev o zahtjevu obavješćuje sve države članice.

6. U programu rada mogu se ***po potrebi*** predvidjeti dodatna prava pristupa.

Članak 38.

Posebne odredbe █

Posebna pravila koja se odnose na vlasništvo, iskorištavanje i širenje rezultata, prijenos i licenciranje te prava pristupa mogu se primjenjivati na djelovanja ERC-a, djelovanja za osposobljavanje i mobilnost, djelovanja predkomercijalne nabave, djelovanja javne nabave inovativnih rješenja, djelovanja sufinanciranja programa te djelovanja za koordinaciju i potporu.

Ta posebna pravila ***utvrđena su u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava i njima se*** ne mijenjaju ***načela i*** obveze povezane s otvorenim pristupom.

Članak 39.

Nagrade

1. Nagrade u okviru Programa dodjeljuju se i njima se upravlja u skladu s glavom IX. Financijske uredbe, osim ako je drukčije navedeno u ovom poglavlju.
2. Svaki pravni subjekt, bez obzira na mjesto njegova poslovnog nastana, može sudjelovati u natječaju, osim ako je drukčije predviđeno u programu rada ili pravilima natječaja.
3. Komisija ili tijelo za financiranje može, **prema potrebi**, organizirati nagrade:
 - (a) s drugim tijelima Unije;
 - (b) s trećim zemljama, uključujući njihove znanstvene i tehnološke organizacije ili agencije;
 - (c) s međunarodnim organizacijama; ili
 - (d) s neprofitnim pravnim subjektima.
4. Program rada ili pravila natječaja **sadrže** obveze o komunikaciji, **te prema potrebi** iskorištavanju i širenju rezultata, **vlasništvu i pravima pristupa, uključujući odredbe o licenciranju**.

POGLAVLJE IV.

Javna nabava

Članak 40.

Javna nabava

1. Bespovratna sredstva u okviru Programa dodjeljuju se te se njima upravlja u skladu s glavom VII. Financijske uredbe, osim ako je drukčije navedeno u ovom poglavlju.
2. Javna nabava može biti u obliku predkomercijalne nabave ili nabave inovativnih rješenja koju Komisija ili tijelo za financiranje provodi u svoje ime ili zajedno s javnim naručiteljima iz država članica i pridruženih zemalja. U tom se slučaju primjenjuju pravila utvrđena u članku 22.

POGLAVLJE V.

Operacije mješovitog financiranja i mješovito financiranje

Članak 41.

Operacije mješovitog financiranja

Operacije mješovitog financiranja u okviru ovog Programa provode se u skladu s programom InvestEU i glavom X. Financijske uredbe.

Članak 42.

Mješovito financiranje Obzora Europa i EIC-a

1. Bespovratna sredstva i nadoknadivi predujam, kao sastavnice mješovitog financiranja Obzora Europa ili EIC-a, podliježu člancima 30. i 33.
2. Mješovito financiranje EIC-a provodi se u skladu s člankom 43. Potpora u okviru mješovitog financiranja EIC-a može se dodijeliti sve dok se djelovanje može financirati kao operacija mješovitog financiranja ili kao operacija financiranja i ulaganja u potpunosti obuhvaćena jamstvom EU-a u okviru programa InvestEU. Odstupajući od članka 209. Financijske uredbe uvjeti utvrđeni u stavku 2. te posebno podstavcima (a) i (d) ne primjenjuju se u trenutku dodjele mješovitog financiranja EIC-a.
3. Mješovito financiranje Obzora Europa može se dodijeliti i za sufinanciranje programa ako se u zajedničkom programu država članica i pridruženih zemalja predviđa uvođenje financijskih instrumenata za potporu odabranim djelovanjima. Evaluacija i odabir tih djelovanja izvršavaju se u skladu s člancima **11.**, 19., 20., 24., 25. i **26.** Načini provedbe mješovitog financiranja Obzora Europa u skladu su s člankom 29. i analogno s člankom 43. stavkom 9. te s dodatnim ***i opravdanim*** uvjetima utvrđenima u programu rada.
4. Otplate koje uključuju nadoknadbive predujmove i prihode od mješovitog financiranja Obzora Europa i EIC-a smatraju se unutarnjim namjenskim prihodima u skladu s člankom 21. stavkom 3. točkom (f) i člankom 21. stavkom 4. Financijske uredbe.
5. Mješovito financiranje Obzora Europa i EIC-a osigurava se na način ***kojim se promiče konkurentnost Unije te istovremeno ne narušava*** tržišno natjecanje ***na unutarnjem tržištu.***

Članak 42.a

Tragač

- 1. U okviru Tragača dodjeljuju se bespovratna sredstva visokorizičnim najsuvremenijim projektima koje provode konzorciji ili jedinstveni korisnici, a čiji je cilj razvoj radikalnih inovacija i novih tržišnih prilika. Tragač podupire najranije faze znanstvenog, tehnološkog i duboko tehnološkog istraživanja i razvoja, uključujući provjeru koncepta i prototipove za provjeru tehnologije.*

Tragač se uglavnom provodi putem otvorenog poziva za podnošenje prijedloga na temelju pristupa „odozdo prema gore” i s redovitim krajnjim rokovima na godišnjoj osnovi te osigurava natjecateljske izazove radi razvoja ključnih strateških ciljeva koji zahtijevaju duboko tehnološko i radikalno promišljanje.

- 2. Tranzicijskim aktivnostima u okviru Tragača svim tipovima istraživača i inovatora pruža se pomoć u izradi plana za komercijalni razvoj u Uniji, primjerice demonstracijskih aktivnosti i studija izvedivosti za procjenu potencijalnih poslovnih modela, te pruža potpora izdvajanju poduzeća i osnivanju novih poduzeća:*

(a) pokretanje i sadržaj poziva na podnošenje prijedloga određuju se s obzirom na ciljeve i proračun uspostavljene programom rada u vezi s predmetnim portfeljom djelovanja;

(b) Dodatna bespovratna sredstva u fiksnom iznosu koji ne premašuje 50 000 EUR mogu se dodijeliti svakom prijedlogu već odobrenom putem poziva na podnošenje prijedloga u okviru EIC-ova Tragača za komplementarne aktivnosti, uključujući hitna djelovanja koordinacije i potpore radi jačanja zajednice korisnika portfelja, kao što su procjene mogućih izdvajanja poduzeća i potencijalnih inovacija za stvaranje tržišta te razrade poslovnih planova. Programski odbor uspostavljen u okviru posebnog programa obavješćuje se o takvim slučajevima.

- 3. Na Tragač EIC-a primjenjuju se kriteriji za odabir kako su definirani u članku 25.*

Članak 43.

Akcelerator

1. U okviru *EIC-ova* Akceleratora *cilj je pružiti potporu inovacijama kojima se u osnovi stvaraju nova tržišta. Pruža se potpora samo jedinstvenim korisnicima te se ona uglavnom pruža u obliku mješovitog financiranja. Pod određenim se uvjetima također mogu pružiti potpore isključivo u vidu bespovratnih sredstava i vlasničkog kapitala.*

U okviru EIC-ova Akceleratora predlažu se dvije vrste potpore:

- *potpora u obliku mješovitog financiranja za MSP-ove, uključujući novoosnovana poduzeća i, u iznimnim slučajevima, mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, tvorce revolucionarnih i disruptivnih inovacija za koje neće dobiti financijsku potporu banaka;*
- *potpora isključivo u obliku bespovratnih sredstava MSP-ovima, uključujući novoosnovana poduzeća, koji provode brojne vrste inovacija, od postupnih do revolucionarnih i disruptivnih, a koji za cilj imaju naknadni rast;*

također je moguće pružanje potpore isključivo u obliku vlasničkog kapitala MSP-ovima koji bankama nisu prihvatljivi za financiranje, a koji su već primili potporu u obliku bespovratnih sredstava.

Potpora isključivo u vidu bespovratnih sredstava u okviru Akceleratora Europskog vijeća za inovacije pruža se samo pod sljedećim kumulativnim uvjetima:

- a) *projekt uključuje informacije o kapacitetima i spremnosti podnositelja prijedloga za rast;*
- b) *korisnik može biti samo novoosnovano poduzeće ili MSP;*
- c) *potpora isključivo u vidu bespovratnih sredstava u okviru Akceleratora Europskog vijeća za inovacije korisniku se može pružiti samo jednom tijekom Obzora Europa u najvišem iznosu od 2,5 milijuna EUR.*

- 1a.** *Korisnik Akceleratora Europskog vijeća za inovacije pravni je subjekt koji je novoosnovano poduzeće, malo ili srednje poduzeće ili, u iznimnim slučajevima, malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije koje se želi proširiti, s poslovnim nastanom u državi članici ili pridruženoj zemlji. Prijedlog može podnijeti korisnik ili, uz prethodnu suglasnost korisnika, jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba koje namjeravaju osnovati*

tog korisnika ili mu dati potporu. *U potpunjem će se slučaju sporazum o financiranju potpisati samo s korisnikom.*

2. Jedinstvenom odlukom o dodjeli obuhvaćaju se i osiguravaju sredstva za sve oblike doprinosa Unije koji se pružaju u okviru mješovitog financiranja EIC-a.
3. Prijedloge na temelju njihove pojedinačne osnovanosti evaluiraju neovisni **vanjski** stručnjaci, a odabiru se tijekom **trajno** otvorenog poziva s krajnjim rokovima, na temelju članka 24. i 26., podložno stavku 4.
4. Kriteriji za dodjelu su
 - (a) izvrsnost;
 - (b) učinak;
 - (c) razina rizika djelovanja **kojom bi se spriječila ulaganja, kvaliteta i učinkovitost provedbe** te potreba za potporom Unije.
5. U dogovoru s predmetnim podnositeljima prijedloga Komisija ili tijela za financiranje koja provode program Obzor Europa (**uključujući EIT i njegove ZZI-je**) mogu izravno podnijeti na evaluaciju u skladu s posljednjim kriterijem **dodjele** prijedlog za djelovanje u području inovacija i uvođenja na tržište koji već ispunjava prva dva kriterija, podložno sljedećim kumulativnim uvjetima:
 - (a) prijedlog proizlazi iz bilo kojeg drugog djelovanja koje se financira u okviru Obzora 2020. ili iz ovog Programa; ili, **podložno pokusnom izvođenju u okviru prvog programa rada Obzora Europa**, iz nacionalnih **i/ili regionalnih programa, počevši s mapiranjem potražnje za takvim programom. Detaljne odredbe bit će utvrđene u posebnom programu.**
 - (b) na temelju prethodne revizije projekta **od čije je provedbe prošlo manje od dvije godine** **kojom su procijenjene** izvrsnost i učinak prijedloga, a podložno uvjetima i postupcima detaljnije utvrđenima u programu rada.
6. Pečat izvrsnosti može se dodijeliti pod sljedećim kumulativnim uvjetima:

- (a) korisnik je novoosnovano poduzeće, malo ili srednje poduzeće **ili malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije**;
- (b) prijedlog je ispunjavao uvjete i premašio primjenjive pragove za prva dva kriterija za dodjelu navedena u stavku 4.;
- (c) za one aktivnosti koje bi bile prihvatljive za djelovanje u području inovacija.

7. Za prijedlog koji je uspješno prošao evaluaciju neovisni **vanjski** stručnjaci predlažu odgovarajuću potporu Akceleratora Europskog vijeća za inovacije na temelju nastalog rizika te resursa i vremena potrebnih za uvođenje inovacije na tržište.

Komisija može odbiti prijedlog koji su odobrili neovisni **vanjski** stručnjaci zbog opravdanih razloga, uključujući **neusklađenost** s ciljevima politika Unije. **Programski odbor obavješćuje se o razlozima takvog odbijanja.**

8. Iznos bespovratnih sredstava ili nadoknadiv predujam kao sastavnice **potpore Akceleratora Europskog vijeća** za inovacije ne premašuje 70 % **ukupnih prihvatljivih** troškova odabranog djelovanja u području inovacija.

9. Načini provedbe kapitala i povratnih oblika potpore kao sastavnice **potpore Akceleratora Europskog vijeća** za inovacije detaljno su utvrđeni u Odluci [o posebnom programu].

10. Ugovorom za odabrano djelovanje utvrđuju se ključne **mjerljive** etape i odgovarajuće pretfinanciranje te obročna plaćanja potpore Akceleratora Europskog vijeća za inovacije.

U slučaju mješovitog financiranja EIC-a aktivnosti koje odgovaraju djelovanju u području inovacija mogu se pokrenuti, a prvo pretfinanciranje bespovratnim sredstvima ili nadoknadiv predujam isplatiti, prije provedbe ostalih sastavnica dodijeljenog mješovitog financiranja EIC-a. Provedba tih sastavnica podliježe ostvarenju ključnih etapa utvrđenih u ugovoru.

11. U skladu s ugovorom djelovanje se obustavlja, izmjenjuje ili, **u propisno opravdanom slučaju**, prekida ako ključne **mjerljive** etape nisu ostvarene. Djelovanje se može prekinuti i ako se očekivano uvođenje na tržište, **osobito u Uniji**, ne može ostvariti.

U posebnim slučajevima i uz savjet Odbora EIC-a Komisija može odlučiti povećati

potporu Akceleratora Europskog vijeća za inovacije podložno reviziji projekta od strane neovisnih vanjskih stručnjaka. **O takvim slučajevima obavješćuje se programski odbor.**

Poglavlje VI.

Stručnjaci

Članak 44.

Imenovanje **neovisnih** vanjskih stručnjaka

1. ***Neovisni vanjski stručnjaci određuju se i odabiru na temelju poziva na podnošenje prijedloga za pojedince i poziva upućenih odgovarajućim organizacijama kao što su istraživačke agencije, istraživačke institucije, sveučilišta, organizacije za normizaciju, organizacije civilnog društva ili poduzeća, s ciljem uspostave baze podataka kandidata.***

Odstupajući od članka 237. stavka 3. Financijske uredbe, ***Komisija ili relevantno tijelo za financiranje može, iznimno te u valjano opravdanim slučajevima, na transparentan način odabrati bilo kojeg pojedinačnog stručnjaka s odgovarajućim vještinama koji se ne nalazi u bazi podataka pod uvjetom da u okviru poziva za iskazivanje interesa nisu pronađeni odgovarajući neovisni vanjski stručnjaci.***

Ti stručnjaci dokazuju da su neovisni i sposobni podupirati ciljeve Obzora Europa.

2. U skladu s člankom 237. stavkom 2. i člankom 237. stavkom 3. Financijske uredbe ***neovisni*** vanjski stručnjaci dobivaju naknadu na temelju standardnih uvjeta. Ako je to opravdano ***i u iznimnim slučajevima***, može se odobriti odgovarajuća razina naknade iznad uobičajenih uvjeta na temelju relevantnih tržišnih standarda, osobito za posebne stručnjake na visokoj razini.
 3. Uz članak 38. stavke 2. i 3. Financijske uredbe imena ***neovisnih*** vanjskih stručnjaka koji provode evaluaciju zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava, a koji su imenovani u osobnom svojstvu objavljuju se zajedno s njihovim područjem stručnog znanja najmanje jednom godišnje na internetskom mjestu Komisije ili tijela za financiranje. Te se informacije prikupljaju, obrađuju i objavljuju u skladu s pravilima EU-a o zaštiti podataka.
- 3a. *Komisija ili relevantno tijelo za financiranje poduzimaju odgovarajuće mjere za***

sprečavanje sukoba interesa u pogledu sudjelovanja neovisnih vanjskih u skladu s člankom 61. i člankom 150. stavkom 5. Financijske uredbe.

Komisija ili relevantno tijelo za financiranje osiguravaju da se stručnjak koji je suočen sa sukobom interesa u odnosu na predmet za koji je potrebno mišljenje tog stručnjaka ne evaluira, savjetuje ili pomaže u vezi s dotičnim predmetom.

- 4. Pri imenovanju neovisnih vanjskih stručnjaka Komisija ili relevantno tijelo za financiranje poduzima odgovarajuće mjere kako bi se osigurao uravnotežen sastav skupina stručnjaka i panela za evaluaciju u smislu vještina, iskustva i znanja, među ostalim u pogledu specijalizacije, posebno u području društvenih i humanističkih znanosti, zemljopisne raznolikosti i roda, uzimajući u obzir situaciju u području mjere.*
- 3b. Prema potrebi se za svaki poziv osigurava odgovarajući broj nezavisnih stručnjaka kako bi se zajamčila kvaliteta evaluacije.*
- 3c. Podaci o razini naknade za sve neovisne i vanjske stručnjake na godišnjoj se osnovi dostavljaju Europskom parlamentu i Vijeću. Te se naknade podmiruju u okviru troškova Programa.*

GLAVA III.

PRAĆENJE, KOMUNIKACIJA, EVALUACIJA I KONTROLA PROGRAMA

Članak 45.

Praćenje i izvješćivanje

- 1. Komisija trajno prati upravljanje programom i provedbu programa Obzor Europa, njegove posebne programe te aktivnosti EIT-a. Kako bi se povećala transparentnost, ti su podaci u skladu s najnovijim ažuriranjem javno dostupni na internetskoj stranici Komisije.*

Konkretno, podaci za projekte koji se financiraju u okviru ERC-a, europskih partnerstava, misija, EIC-a i EIT-a uključeni su u istu bazu podataka.

To uključuje:

- i. „Vremenski ograničene pokazatelje za godišnje izvješćivanje o napretku Programa u ostvarivanju ciljeva iz članka 3. i navedenih u Prilogu V. uz smjerove učinaka.”;*
 - ii. informacije o razini uključivanja društvenih i humanističkih znanosti, omjer nižih i viših razina tehnološke spremnosti u okvirima zajedničkog istraživanja, povećanje sudjelovanja zemalja, geografski sastav konzorcija u projektima suradnje, kretanja u pogledu plaća istraživača, upotrebu dviju faza za podnošenje i evaluaciju projekata, mjere za lakše uspostavljanje suradnje u području istraživanja i inovacija u Europi, praksu preispitivanja evaluacija te broj i vrste pritužbi, stupanj uvođenja pitanja o klimi te s tim povezanih rashoda, sudjelovanje MSP-ova, privatnog sektora i sudjelovanje gledano iz rodne perspektive u financiranim aktivnostima, ocjenjivačka povjerenstva, odbore i savjetodavne skupine, pečate izvrsnosti, europska partnerstva te stupanj sufinanciranja, komplementarno i kumulativno financiranje iz drugih fondova Unije, istraživačke infrastrukture, vrijeme za dodjelu bespovratnih sredstava, razinu međunarodne suradnje te sudjelovanje građana i civilnog društva;*
 - iii. razine izdataka raščlanjene na razini projekta kako bi se omogućila posebna analiza, uključujući u odnosu na interventno područje;*
 - iv. stupanj prekomjernog broja, posebno broj prijedloga i po pozivu na podnošenje prijedloga, njihov prosječni rezultat, udio prijedloga iznad i ispod pragova kvalitete.*
2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 50. u pogledu izmjena Priloga V. kako bi prema potrebi dopunila ili izmijenila pokazatelje smjera učinka te utvrdila početno stanje i ciljeve.
3. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti trebalo bi se osigurati da se podaci za praćenje provedbe i evaluaciju programa prikupljaju djelotvorno, učinkovito i pravodobno **bez povećanja administrativnog opterećenja za korisnike**. U tom cilju uvode se razmjerne obveze izvješćivanja za korisnike sredstava Unije, **među ostalim na razini istraživača uključenih u djelovanja kako bi se mogla pratiti njihova karijera i mobilnost**, i (ako je

potrebno) države članice³².

- 3a. ***Kvalitativna analiza Komisije i tijela za financiranje Unije ili nacionalnih tijela za financiranje nadopunjava, koliko je to moguće, kvantitativne podatke.***
4. ***Mjere koje za cilj imaju olakšati suradničke veze u europskom istraživanju i inovacijama prate se i revidiraju u kontekstu programâ rada.***

Članak 46.

Informiranje, komunikacija, promidžba te širenje i iskorištavanje rezultata

1. Primatelji financijskih sredstava Unije priznaju porijeklo i jamče vidljivost financiranja sredstvima Unije (posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, ***uključujući za nagrade***) pružajući usklađene, učinkovite i proporcionalne ciljane informacije različitoj publici, uključujući medije i javnost.
2. Komisija provodi aktivnosti informiranja i priopćavanja u pogledu Programa, njegovih djelovanja i rezultata. ***Usto pruža državama članicama i korisnicima pravovremene i detaljne informacije. Usluge povezivanja utemeljene na dokazima koje se baziraju na analizama i afinitetima mreža pružaju se zainteresiranim subjektima u cilju uspostave konzorcija za suradničke projekte, s posebnim naglaskom na prepoznavanju mogućnosti umrežavanja za pravne subjekte iz država članica koje postižu slabe rezultate u području istraživanja i inovacija. Na temelju takvih analiza mogu se organizirati ciljane događanja namijenjena povezivanju u funkciji posebnih poziva na podnošenje prijedloga.*** Financijski izvori dodijeljeni Programu također pridonose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se odnose na ciljeve navedene u članku 3.
3. Komisija ujedno uspostavlja strategiju širenja i iskorištavanja radi veće dostupnosti i raširenosti istraživačkih i inovacijskih rezultata i znanja u okviru Programa, čime bi se ubrzalo iskorištavanje u smislu prihvaćanja na tržištu i osnažio učinak Programa. Financijska sredstva dodijeljena Programu također pridonose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije te aktivnostima informiranja, komunikacije, promidžbe, širenja i iskorištavanja, ako se odnose na ciljeve navedene u članku 3.

³² ***Odredbe za praćenje europskih partnerstava utvrđene su u Prilogu III. Uredbi.***

Članak 47.

Evaluacija Programa

1. Evaluacije Programa provode se pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja o programu, njegovu sljedniku i drugim inicijativama koje se odnose na istraživanja i inovacije.
2. Privremena evaluacija Programa provodi se **uz pomoć neovisnih stručnjaka odabranih na temelju transparentnog postupka** nakon što bude dostupno dovoljno informacija o njegovoj provedbi, a najkasnije četiri godine nakon početka provedbe Programa. Evaluacija uključuje **analizu portfelja i** procjenu dugoročnog učinka prethodnih okvirnih programa te, prema potrebi, čini temelj za prilagodbu provedbe programa **i/ili preispitivanje programa. Njome se procjenjuje učinkovitost, djelotvornost, relevantnost, uskladenost i dodana vrijednost Programa za Uniju.**
3. Na kraju provedbe Programa, a najkasnije četiri godine nakon završetka razdoblja navedenog u članku 1., Komisija provodi završnu evaluaciju Programa. Evaluacija uključuje procjenu dugoročnog učinka prethodnih okvirnih programa.
4. Komisija **objavljuje i** priopćuje zaključke evaluacija i svoje primjedbe **te ih predstavlja** Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.

Članak 48.

Revizije

1. Sustav kontrole Programa osigurava odgovarajuću ravnotežu povjerenja i kontrole uzimajući u obzir administrativne i druge troškove kontrole na svim razinama, posebno za korisnike. **Pravila za provođenje revizija su jasna, dosljedna i usklađena tijekom cijelog Programa.**
2. Strategija revizije za Program temelji se na financijskoj reviziji reprezentativnog uzorka rashoda u cjelokupnom Programu. Reprezentativni uzorak dopunjuje se odabirom koji se temelji na procjeni rizika povezanih s rashodima. Revizija djelovanja koja se zajednički financiraju iz različitih programa Unije provodi se samo jednom i obuhvaća sve uključene

programe i njihova primjenjiva pravila.

3. Nadalje, Komisija ili tijelo za financiranje može se osloniti na kombinirana preispitivanja sustava na razini korisnika. Ta kombinirana preispitivanja neobvezna su za određene vrste korisnika i sastoje se od revizija sustava i procesa te revizije transakcija koje provodi nadležni neovisni revizor kvalificiran za provedbu zakonske revizije računovodstvenih dokumenata u skladu s Direktivom 2006/43/EZ³³. Komisija ili tijelo za financiranje može ih upotrebljavati za određivanje ukupnog jamstva dobrog financijskog upravljanja rashodima te za preispitivanje razine ex post revizija i potvrda o financijskim izvještajima.
 4. U skladu s člankom 127. Financijske uredbe Komisija ili tijelo za financiranje može se osloniti na revizije upotreba doprinosa Unije koje provode druge *neovisne i nadležne* osobe ili subjekti, uključujući i one koje nisu ovlastile institucije ili tijela Unije.
 5. Revizije se mogu provoditi do dvije godine nakon plaćanja preostalog iznosa.
- 5a. *Komisija objavljuje smjernice za reviziju kako bi se osigurala pouzdana i ujednačena primjena i tumačenje revizijskih postupaka i pravila tijekom cijelog trajanja Programa***

Članak 49.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Komisija ili njezini predstavnici i Revizorski sud imaju ovlasti revizije ili, u slučaju međunarodnih organizacija, ovlasti provjere u skladu sa sporazumima koje su s njima sklopili, na temelju dokumenata i na terenu, nad svim korisnicima bespovratnih sredstava, svim ugovarateljima i podugovarateljima koji su primili financijska sredstva Unije na temelju ove Uredbe.
2. Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća te u Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 radi utvrđivanja je li došlo do prijevара, korupcije ili bilo koje

³³ Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ (SL L 157, 9.6.2006., str. 87).

druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije, u vezi s financiranjem sredstvima Unije ili proračunskim jamstvima na temelju ove Uredbe.

3. Od nadležnih tijela trećih zemalja i međunarodnih organizacija može se u skladu sa sporazumima o zajedničkoj pravnoj pomoći zahtijevati suradnja s Uredom europskog javnog tužitelja (EPPO) u istragama kaznenih djela u njegovoj nadležnosti na temelju Uredbe (EU) 2017/1939.
4. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2., sporazumi o suradnji s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, ugovori, sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava i druge pravne obveze, kao i sporazumi o proračunskim jamstvima, koji su rezultat provedbe ove Uredbe, sadrže odredbe kojima se izričito ovlašćuju Komisija, Revizorski sud i OLAF za provedbu takvih revizija, provjera i inspekcija na terenu u skladu s njihovim nadležnostima. To uključuje odredbe kojima se obvezuje svaku treću stranku uključenu u provedbu fondova Unije ili financijske potpore, u cijelosti ili njezinom dijelu, da proračunskim jamstvom osigura jednakovrijedna prava.

Članak 50.

Izvršavanje delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 45. stavka 2. dodjeljuje se Komisiji s trajanjem do 31. prosinca 2028.
3. Europski parlament ili Vijeće mogu u svakom trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 45. stavka 2. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva *od 13. travnja 2016.*

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 45. stavka 2. stupa na snagu ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

GLAVA IV.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 51.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 1291/2013 i Uredba (EU) br. 1290/2013 stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Članak 52.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu predmetnih djelovanja, u skladu s Uredbom (EU) br. 1291/2013 i Uredbom (EU) br. 1290/2013, koje se nastavljaju primjenjivati na predmetna djelovanja do njihova zaključenja. Planovi rada i djelovanja predviđena u planovima rada donesenima u skladu s Uredbom (EU) br. 1290/2013 i u okviru odgovarajućih temeljnih akata tijela za financiranje i dalje su uređeni Uredbom (EU) br. 1290/2013 i tim temeljnim aktima do njihova završetka.
2. Financijskom omotnicom za Program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih u skladu s prethodnom Uredbom (EU) br. 1291/2013.

Članak 53.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...,

Za Europski parlament

Predsjednik

Za Vijeće

Predsjednik

PRILOG I.

OPĆE ODREDNICE AKTIVNOSTI

Opći i posebni ciljevi utvrđeni u članku 3. **nastoje** se postići u cjelokupnom Programu, putem područja djelovanja i općih odrednica aktivnosti opisanih u ovom Prilogu te Prilogu I. Posebnom programu.

(1) Stup I. „**Izvrсна znanost**”

Sljedećim se aktivnostima u okviru ovog stupa u skladu s člankom 4. **promiče znanstvena izvrsnost, privlače najbolji talenti u Europu, pruža odgovarajuća potpora istraživačima na početku karijere i** podupiru stvaranje i širenje **znanstvene izvrsnosti**, visokokvalitetnog znanja, **metodologija i** vještina, tehnologija i rješenja za globalne **društvene, okolišne i gospodarske** izazove. **Doprinosi** se i ostalim posebnim ciljevima Programa kako su opisani u članku 3.

- (a) Europsko istraživačko vijeće: osigurava privlačna i prilagodljiva financijska sredstva kojima se pojedinim nadarenim i kreativnim istraživačima, **uz naglasak na istraživače na početku karijere**, i njihovim timovima omogućuje istraživanje najperspektivnijih putova u pionirskim područjima znanosti, **bez obzira na njihovo državljanstvo i zemlju podrijetla te** na temelju tržišnog natjecanja na razini čitave Unije **koje se temelji isključivo na kriteriju izvrsnosti**.

Područje djelovanja: Pionirska znanost

- (b) Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie: stjecanje novih znanja i vještina za istraživače kroz mobilnost i prekograničnu, međusektorsku i interdisciplinarnu izloženost te **poboljšavanje sustavâ osposobljavanja i razvoja karijere**, kao i strukturiranje i unapređenje institucionalnog i nacionalnog zapošljavanja, **uzimajući u obzir Europsku povelju za istraživače i Kodeks ponašanja pri zapošljavanju istraživača**; pritom aktivnosti Marie Skłodowska-Curie pomažu u uspostavljanju temelja za europsko područje vrhunskog istraživanja **u cijeloj Europi** poticanjem zapošljavanja, rasta i ulaganja te rješavanjem sadašnjih i budućih društvenih izazova.

Područja djelovanja: njegovanje izvrsnosti putem prekogranične, međusektorske i

interdisciplinarnosti, poticanje novih vještina izvrsnim osposobljavanjem istraživača, jačanje ljudskih *resursa* i razvoj vještina diljem europskog istraživačkog prostora, poboljšanje i olakšavanje sinergija i informiranje javnosti.

- (c) Istraživačke infrastrukture: osiguravanje europskih istraživačkih infrastrukture svjetske razine koje su otvorene i dostupne najboljim istraživačima iz Europe i izvan nje. **Poticanje upotrebe postojećih istraživačkih infrastrukture, uključujući onih financiranih iz ESIF-a.** Pritom se povećava potencijal *istraživačke* infrastrukture za potporu znanstvenom napretku i inovacijama te za omogućivanje otvorene *i izvrsne* znanosti, **na temelju načela FAIR**, zajedno s aktivnostima povezanim s politikom Unije i međunarodnom suradnjom.

Područja djelovanja: konsolidiranje *i razvijanje* područja europskih istraživačkih infrastrukture, otvaranje, integracija i povezivanje istraživačkih infrastrukture, **inovacijski potencijal europskih istraživačkih infrastrukture i aktivnosti za inovacije i osposobljavanje**, jačanje politike europske istraživačke infrastrukture i međunarodne suradnje.

- (2) Stup II. „Globalni izazovi i *europska* industrijska konkurentnost”

Sljedećim se aktivnostima u okviru ovog stupa u skladu s člankom 4. **podupire stvaranje i bolje širenje visokokvalitetnih novih znanja, tehnologija i održivih rješenja, osnažiti konkurentnost europske industrije**, ojačati učinak istraživanja i inovacija na razvoj, podupiranje i provedbu politika Unija te poduprijeti prihvaćanje inovativnih rješenja u industriji, **posebno u malim i srednjim poduzećima i novoosnovanim poduzećima** te društvu radi rješavanja globalnih izazova. **Doprinosi** se i ostalim posebnim ciljevima Programa kako su opisani u članku 3.

Društvene i humanističke znanosti u potpunosti su integrirane u sve klastere, među ostalim u posebne i namjenske aktivnosti.

Radi što veće fleksibilnosti učinka i sinergija, istraživačke i inovacijske aktivnosti **organiziraju** se u **šest** klastera, **međusobno povezanih paneuropskim istraživačkim infrastrukturama**, koji će zasebno i zajedno poticati interdisciplinarnu, međusektorsku, horizontalnu, prekograničnu i međunarodnu suradnju. **Aktivnosti iz širokog raspona razina tehnološke spremnosti, među ostalim nižih razina tehnološke spremnosti bit će**

obuhvaćene ovim stupom programa Obzor Europa.

Svaki klaster pridonosi ostvarenju nekoliko ciljeva održivog razvoja, a više ciljeva održivog razvoja podržava više od jednog klastera.

Istraživačke i inovacijske aktivnosti ***provode*** se u sljedećim klasterima:

- (a) klaster „Zdravlje”: poboljšanje i zaštita zdravlja ***i dobrobiti*** građana svih uzrasta, ***stvaranjem novog znanja***, razvijanjem inovativnih rješenja ***i osiguravanjem da se prema potrebi uključi rodna perspektiva*** u cilju sprečavanja, dijagnostike, praćenja, liječenja i izlječenja bolesti, ***te razvojem tehnologija u području zdravstva***; ublažavanje zdravstvenih rizika, zaštita stanovništva i promicanje zdravlja ***i dobrobiti, također i na radnom mjestu***; osiguravanje javnih zdravstvenih sustava više isplativim, pravednim i održivim; ***sprečavanje i liječenje bolesti povezanih sa siromaštvom***; i podržavanje i omogućivanje sudjelovanja pacijenata i samoupravljanje.

Područja djelovanja: zdravlje tijekom cijelog života; okolišni i socijalni determinanti koje utječu na zdravlje; neprenosive i rijetke bolesti; zarazne bolesti, ***uključujući bolesti povezane sa siromaštvom i zanemarene bolesti***; alati, tehnologije i digitalna rješenja u području zdravstva i skrbi, ***među ostalim personalizirana medicina***; zdravstveni sustavi.

- (b) klaster „***Kultura, kreativnost i*** uključivo društvo”: jačanje **█** demokratskih vrijednosti, uključujući vladavinu prava i temeljna prava, očuvanje naše kulturne baštine, ***istraživanje potencijala kulturnih i kreativnih sektora*** i promicanje društvenih i gospodarskih transformacija koje doprinose uključivosti i rastu, **█** uključujući ***upravljanje migracijama i integraciju migranata***.

Područja djelovanja: demokracija ***i upravljanje, kultura***, kulturna baština ***i kreativnost***, društvene i gospodarske transformacije. **█**

- (c) ***klaster „Civilna sigurnost za društvo”***: ***odgovor na izazove koji proizlaze iz stalnih sigurnosnih prijetnji, uključujući kiberkriminalitet, kao i prirodne katastrofe i katastrofe prouzročene ljudskim djelovanjem.***

Područja djelovanja: društva otporna na katastrofe, zaštita i sigurnost, kibersigurnost.

- d) klaster „Digitalizacija, industrija **i svemir**”: jačanje kapaciteta i osiguravanje europske suverenosti u ključnim razvojnim tehnologijama za digitalizaciju i proizvodnju te u području svemirske tehnologije, **duž cijelog vrijednosnog lanca**, u cilju izgradnje konkurentne, digitalne, niskougljične i kružne industrije; osiguravanje održive opskrbe sirovinama; **razvoj naprednih materijala i** osiguravanje temelja za napredak i inovacije u **globalnim društvenim izazovima**.

Područja djelovanja: proizvodne tehnologije, **ključne** digitalne tehnologije, **uključujući kvantne tehnologije, tehnologije razvoja u nastajanju**, napredni materijali, umjetna inteligencija i robotika, internet sljedeće generacije, **napredno računalstvo i velika količina podataka**, kružne industrije, niskougljične i čiste **industrije**, svemir, **među ostalim promatranje Zemlje**.

- e) klaster „Klima, energija i mobilnost”: borba protiv klimatskih promjena boljim razumijevanjem njihovih uzroka, razvoja, rizika, učinaka i prilika, te energetske sektorom koji je pogodniji za klimu i okoliš, učinkovitiji i konkurentniji, pametniji, sigurniji i otporniji, **promicanjem uporabe obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, poboljšanjem otpornosti Unije na vanjske šokove i prilagodbom društvenog ponašanja s obzirom na ciljeve održivog razvoja**.

Područja djelovanja: znanost o klimi i **rješenja za klimatske promjene, opskrba energijom, energetske sustavi i mreže, zgrade i industrijska postrojenja u energetske tranziciji**, zajednice i **gradovi**, industrijska **konkurentnost u području prometa**, čist, **siguran i pristupačan promet i mobilnost**, pametna **mobilnost, pohrana** energije.

- f) klaster „Hrana, **biogospodarstvo**, prirodni resursi, **poljoprivreda i okoliš**”: zaštita okoliša, obnova, održivo upravljanje prirodnim i biološkim resursima iz tla, **kopnenih voda** i mora i održiva upotreba tih resursa **u cilju zaustavljanja erozije bioraznolikosti i rješavanja sigurnosti opskrbe hranom i ishrane za sve** te prijelaz na niskougljično, resursno učinkovito **i kružno gospodarstvo i održivo biogospodarstvo**.

Područja djelovanja: promatranje okoliša, bioraznolikost i prirodni *resursi*; poljoprivreda, šumarstvo i ruralna područja; *mora*, oceani i *kopnene vode*; prehrambeni sustavi, sustavi bioinovacija *u biogospodarstvu EU-a*; kružni sustavi.

- (g) Nenuklearna izravna djelovanja Zajedničkog istraživačkog centra: stvaranje visokokvalitetnih znanstvenih dokaza za *učinkovite i pristupačne* dobre javne politike. Nove inicijative i prijedlozi zakonodavstva EU-a moraju se temeljiti na transparentnim, sveobuhvatnim i uravnoteženim dokazima *kako bi bili pametno osmišljeni*, a u provedbi politika ti se dokazi *moraju mjeriti i pratiti*. JRC će politikama Unije osiguravati neovisne znanstvene dokaze i tehničku potporu tijekom čitavog ciklusa politike. JRC će svoja istraživanja usmjeriti na prioritete politike EU-a.

Područja djelovanja: zdravlje; *kultura, kreativnost i uključivo društvo*; *civilna sigurnost za društvo*; digitalizacija, industrija i *svemir*; klima, energija i mobilnost; hrana, *biogospodarstvo*, prirodni resursi, *poljoprivreda i okoliš*; potpora funkcioniranju unutarnjeg tržišta i gospodarskom upravljanju Unijom; potpora državama članicama u provedbi zakonodavstva i razvoju strategija pametne specijalizacije; analitički alati i metode za donošenje politika; upravljanje znanjem; prijenos znanja i tehnologija; potpora znanosti za platforme za politiku.

(3) Stup III. „*Inovativna Europa*”

Sljedećim se aktivnostima u okviru ovog stupa, u skladu s člankom 4., *potiču* svi oblici inovacija, uključujući *netehnološke inovacije, prvenstveno u malim i srednjim poduzećima, olakšavanjem tehnološkog razvoja, demonstracija i prijenosa znanja* te jača uvođenje inovativnih rješenja. *Doprinosi* se i ostalim posebnim ciljevima Programa kako su opisani u članku 3. *Europsko vijeće za inovacije provodit će se ponajprije putem dvaju instrumenata: Tragača, koji se provodi uglavnom suradničkim istraživanjem, i Akceleratora.*

- (a) Europsko vijeće za inovacije: *uglavnom se usredotočuje na revolucionarne i disruptivne inovacije te posebno inovacije koje stvaraju nova tržišta, te podupire sve vrste inovacija, uključujući postupne inovacije.*

Područja djelovanja: Tragač *za napredno istraživanje*, kojim se podupiru revolucionarne

buduće tehnologije i tehnologije u nastajanju **kojima se stvara tržište i/ili** tehnologije **obilježene dubinskim inovacijama**; Akcelerator, kojim se premošćuje financijska praznina između kasnijih faza **istraživačkih i** inovacijskih aktivnosti i prihvaćanja na tržištu, s ciljem učinkovitog uvođenja revolucionarnih inovacija koje stvaraju tržišta i s ciljem rasta poduzeća u slučajevima kada tržište ne omogućuje održivo financiranje; ▯ dodatne aktivnosti **u okviru EIC-a** poput nagrada i stipendija te usluge s dodanom vrijednosti za poslovanje.

(b) Europski inovacijski ekosustavi

Područja djelovanja: **djelovanja posebice podrazumijevaju povezivanje, prema potrebi u suradnji s Europskim institutom za inovacije i tehnologiju, s ▯ nacionalnim i regionalnim dionicima** u području inovacija, te potporu državama članicama, **regijama** i pridruženim zemljama u provedbi zajedničkih prekograničnih inovacijskih programa, od **razmjene praksi i znanja o propisima u području inovacija do** jačanja „mekih” vještina za inovacije te istraživačkih i inovacijskih djelovanja, **među ostalim otvorenim inovacijama ili onima vođenima potrebama korisnika**, u cilju povećanja djelotvornosti europskog inovacijskog sustava. To **bi se trebalo provesti u sinergiji, među ostalim s** potporom Europskog fonda za regionalni razvoj za inovacijske ekosustave i međuregionalna partnerstva usmjerene na teme pametne specijalizacije.

(c) Europski institut za inovacije i tehnologiju:

Područja djelovanja: **održivi** inovacijski ekosustavi diljem Europe; **inovacije i poduzetničke** vještine u perspektivi cjeloživotnog učenja, **među ostalim povećanje kapaciteta ustanova višeg obrazovanja diljem Europe; nova tržišna** rješenja za globalne ▯ izazove ▯ ; sinergije i dodana vrijednost u okviru Obzora Europa.

(4) Dio „**Širenje sudjelovanja i** jačanje europskog istraživačkog prostora”

U okviru sljedećih aktivnosti **u ovom se stupu teži ostvarenju posebnih ciljeva iz ▯** članka 3. stavka 2. točke (d). **Doprinosi** se i ▯ ostalim posebnim ciljevima **Programa** kako su opisani u članku 3. Uz istodobno podupiranje cjelokupnog Programa tim će se dijelom podupirati aktivnosti koje doprinose **privlačenju talenata, poticanju kruženja mozgova i sprečavanju odljeva mozgova**, Europi koja je više utemeljena na znanju, inovativnija i rodno ravnopravnija, na čelu globalnog tržišnog

natjecanja, *poticanju transnacionalne suradnje* čime se optimiziraju nacionalne prednosti i potencijal *diljem Europe* u uspješnom europskom istraživačkom prostoru (ERA), u kojem znanje i visokokvalificirana radna snaga slobodno *i na uravnotežen način* cirkuliraju, gdje su rezultati istraživanja i inovacija *široko dostupni* informiranim građanima koji ih razumiju i u njih imaju povjerenje, dok društvo u cjelini od njih ostvaruje korist, te u kojoj se politika EU-a, posebno politika istraživanja i inovacija, temelji na visokokvalitetnim znanstvenim dokazima.

Također se podupiru aktivnosti namijenjene poboljšanju kvalitete prijedlogâ pravnih subjekata iz država članica koje postižu slabe rezultate u području istraživanja i inovacija, poput stručnih provjera i savjeta u fazi pretprijedloga, te poticanju aktivnosti nacionalnih kontaktnih točaka za potporu međunarodnom umrežavanju, kao i aktivnosti kojima se žele poduprijeti pravni subjekti iz država članica koje postižu slabe rezultate u području istraživanja i inovacija kako bi se pridružili već odabranim suradničkim projektima u kojima pravni subjekti iz takvih država članica ne sudjeluju.

Područja djelovanja: *širenje sudjelovanja i dijeljenje izvrsnosti putem udruživanja, povezivanja, katedri europskog istraživačkog prostora, COST-a, inicijativa izvrsnosti i aktivnosti za poticanje „kruženja mozgova“; reforma i poboljšanje europskog sustava istraživanja i inovacija, uključujući primjerice podržavanjem reforme nacionalnih politika istraživanja i inovacija, osiguravanjem privlačnih karijernih okruženja i podupiranjem rodne i građanske znanosti.*

PRILOG I.a

EUROPSKI INSTITUT ZA INOVACIJE I TEHNOLOGIJU (EIT)

Sljedeće se primjenjuje na provedbu programa aktivnosti EIT-a:

3.1. Obrazloženje

Kao što je jasno navedeno u izvješću skupine na visokoj razini za postizanje najvećeg učinka programa EU-a za istraživanje i inovacije (Lamyjeva skupina na visokoj razini), treba se okrenuti „obrazovanju za budućnost i ulaganju u ljude koji mogu donijeti promjene”. Konkretno, europske **ustanove visokog obrazovanja** pozivaju se na poticanje poduzetništva, brisanje granica između disciplina i institucionalizaciju snažne **interdisciplinarne** suradnje akademske zajednice i industrije. Prema nedavnim istraživanjima pristup nadarenim osobama daleko je najvažniji čimbenik koji utječe na odabir lokacije za osnivanje novih europskih poduzeća. Prilike za obrazovanje i osposobljavanje u području poduzetništva **te razvoj kreativnih vještina** imaju ključnu ulogu u pripremi budućih inovatora i razvoju sposobnosti postojećih da izdignu svoja poduzeća do viših razina uspjeha. Pristup poduzetničkom talentu i profesionalnim uslugama, kapitalu i tržištima na razini EU-a te okupljanje ključnih aktera u području inovacija oko zajedničkog cilja ključni su sastojci za razvoj inovacijskog ekosustava. Postoji potreba za koordiniranjem napora diljem EU-a kako bi se stvorila kritična masa međusobno povezanih poduzetničkih klastera i ekosustava.

EIT je danas najveći integrirani ekosustav inovacija u Europi koji spaja partnere iz poslovnog svijeta, područja istraživanja, obrazovanja i drugih područja. EIT će nastaviti podupirati svoje zajednice znanja i inovacija (ZZI-je), koje su velika europska partnerstva za rješavanje posebnih globalnih izazova, te jačati inovacijske ekosustave koji ih okružuju. To će učiniti poticanjem integracije visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija najviših standarda, ostvarujući na taj način okruženja koja pogoduju inovacijama, te promicanjem i podupiranjem nove generacije poduzetnika i stimuliranjem osnivanja inovativnih poduzeća u bliskoj sinergiji i komplementarnosti s EIC-om.

Diljem Europe potrebno je uložiti dodatne napore u razvoj ekosustava u kojima istraživači, inovatori, industrije i vlade mogu lako komunicirati. Rad inovacijskih ekosustava zapravo još uvijek

nije optimalan zbog niza ■ razloga, među kojima su sljedeći:

- interakciju među sudionicima u području inovacija i dalje ometaju organizacijske, regulatorne i kulturne prepreke koje postoje među njima,
- naponi usmjereni na jačanje inovacijskih sustava **imaju koristi od usklađivanja i jasnog usmjerenja** na posebne ciljeve i učinak.

Kako bi se odgovorilo na buduće **društvene** izazove, prihvatile mogućnosti koje nude nove tehnologije i pridonijelo **ekološki pogodnom** i održivu gospodarskom rastu, otvaranju radnih mjesta, konkurentnosti i dobrobiti europskih građana, potrebno je dodatno ojačati europski kapacitet za inovacije, i to: **jačanjem postojećih** i poticanjem stvaranja novih okoliša koji pogoduju suradnji i inovacijama; jačanjem inovacijskih sposobnosti akademske zajednice i istraživačkog sektora; podupiranjem nove generacije osoba poduzetničkog duha; poticanjem pokretanja i razvoja inovativnih pothvata, **kao i jačanjem vidljivosti istraživačkog i inovacijskog djelovanja koje se financira sredstvima EU-a te njegova priznavanja, a posebno financiranja sredstvima EIT-a, u široj javnosti.**

Zbog prirode i razmjera inovacijskih izazova potrebno je povezivanje i mobilizacija aktera i resursa na europskoj razini, i to poticanjem prekogranične suradnje. Treba ukinuti stroge podjele među disciplinama i duž vrijednosnih lanaca te poticati stvaranje povoljnog okruženja za učinkovitu razmjenu znanja i stručnosti te za razvoj i privlačenje poduzetničkih talenata. **U okviru Strateške inovacijske agende osigurava se sukladnost s izazovima Obzora Europa te komplementarnost s EIC-om.**

3.2. Područja djelovanja

3.2.1. Održivi inovacijski ekosustavi diljem Europe

U skladu Uredbom o EIT-u i Strateškom inovacijskom agendom, EIT će imati snažniju ulogu u jačanju održivih inovacijskih ekosustava **koji se temelje na izazovima** diljem Europe. Konkretno, EIT će nastaviti s radom prvenstveno u okviru svojih zajednica znanja i inovacija (ZZI), odnosno europskih partnerstava velikih razmjera kojima se odgovara na posebne društvene izazove. EIT-em će se i dalje jačati inovacijski ekosustavi oko njih, **njihovim otvaranjem i** poticanjem integracije istraživanja, inovacija i obrazovanja. Nadalje, EIT će **ojačati ekosustave** u području inovacija **diljem Europe** širenjem svojeg Regionalnog programa za inovacije (EIT RIS). EIT će raditi s

inovacijskim ekosustavima s velikim potencijalom za inovacije koji se temelji na strategiji, tematskom usklađivanju i **predviđenom** učinku, u bliskoj sinergiji sa strategijama i platformama za pametnu specijalizaciju.

- Jačanje učinkovitosti **i otvorenosti prema novim partnerima** postojećih ZZI-jeva, dugoročno omogućujući prijelaz na samoodrživost te **analizirajući potrebu za** osnivanjem novih **radi suočavanja s globalnim izazovima**. **Posebna** tematska područja **bit će definirana u Strateškoj inovacijskoj agendi, vodeći pritom računa o strateškom planiranju.**
- Ubrzavanje regija u postizanju izvrsnosti u zemljama **koje su definirane u Strateškoj inovacijskoj agendi u suradnji sa strukturnim fondovima te prema potrebi drugim relevantnim programima financiranja EU-a.**

2.2. Inovacije **i poduzetničke** vještine u perspektivi cjeloživotnog učenja, **među ostalim povećanje kapaciteta ustanova višeg obrazovanja diljem Europe**

Aktivnosti EIT-a u području obrazovanja pojačat će se kako bi se s pomoću **svrhovitog** obrazovanja i osposobljavanja potaknuli inovacije i poduzetništvo. Veća usmjerenost na razvoj ljudskog kapitala temeljit će se na proširenju postojećih obrazovnih programa ZZI-ja kako bi se studentima i stručnjacima i dalje nudili visokokvalitetni kurikulumi koji se temelje na inovacijama, **kreativnosti** i poduzetništvu te su osobito u skladu sa strategijama EU-a u području industrije i vještina. To može obuhvaćati istraživače i inovatore koji primaju potporu iz drugih dijelova programa Obzor Europa, posebice MSCA. EIT će ujedno podupirati **modernizaciju ustanova visokog obrazovanja diljem Europe** i njihovu integraciju u inovacijske ekosustave poticanjem i povećanjem njihova poduzetničkog potencijala i sposobnosti te pospješivanjem predviđanja novih potreba za vještinama.

- Razvoj inovativnih kurikuluma u kojima se uzimaju u obzir buduće potrebe **društva i** industrije te međusektorskih programa za studente, poduzetnike i stručnjake diljem Europe i izvan nje u kojima su stručna i sektorska znanja objedinjena s **inovacijski orijentiranim i poduzetničkim** vještinama, kao što su **visokotehnološke vještine koje se odnose na digitalne i održive ključne razvojne tehnologije;**
- Poboljšavanje i širenje oznake EIT-a kako bi se poboljšali **vidljivost i priznanje od strane**

EIT-a obrazovnih programa utemeljenih na partnerstvima između različitih visokih učilišta, istraživačkih centara i društava **istovremenim unapređivanjem njezine kvalitete** ponudom kurikuluma koji se temelje na učenju kroz praktičan rad i **svrsishodnog** poduzetničkog obrazovanja te međunarodne, međuorganizacione i međusektorske mobilnosti;

- Razvoj i širenje inovacijskih i poduzetničkih sposobnosti sektora visokog obrazovanja iskorištavanjem **i promicanjem** stručnog znanja iz zajednice EIT-a u povezivanju obrazovanja, istraživanja i poslovanja;
- Jačanje uloge zajednice bivših sudionika EIT-a kao uzora za nove studente i snažnog komunikacijskog kanala o učinku EIT-a.

2.3. Nova tržišna rješenja za rješavanje globalnih izazova

EIT će poduzetnike, inovatore, **istraživače**, edukatore, studente i ostale aktere u području inovacija pripremiti **i nagraditi** za suradnju u interdisciplinarnim timovima te je olakšati kako bi oblikovali ideje i pretočili ih u disruptivne inovacije s potencijalom rasta, **istovremeno osiguravajući da se u obzir uzima rodna dimenzija**. Aktivnosti će se odlikovati prekograničnim pristupom prema načelu otvorenih inovacija, s naglaskom na uključivanju relevantnih aktivnosti trokuta znanja koje su važne za postizanje uspjeha (npr. promotorima projekta može se pružiti bolji pristup osobama s diplomom koje imaju određene kvalifikacije, **vodećim korisnicima**, novoosnovanim poduzećima s inovativnim idejama, inozemnim poduzećima s relevantnom komplementarnom imovinom itd.).

- Potpora razvoju novih proizvoda, usluga **i prilika na tržištu** uz suradnju aktera u trokutu znanja **u cilju donošenja** rješenja za **globalne izazove**;
- **Potpuna integracija cijelog vrijednosnog lanca inovacija: od studenta do poduzetnika, od ideje do proizvoda, od laboratorija do potrošača. Time je obuhvaćena potpora novoosnovanim i brzorastućim poduzećima.**
- Pružanje usluga na visokoj razini i potpora inovativnim poduzećima, uključujući tehničku pomoć za prilagodbu proizvoda ili usluga, sadržajno mentoriranje te potporu osiguravanju ciljanih klijenata i prikupljanju kapitala, radi brzog izlaska na tržište i ubrzanja procesa rasta.

3.2.4. Sinergije i dodana vrijednost u okviru Obzora Europa

EIT će pojačati svoja nastojanja da iskoristi sinergije i komplementarnosti **među postojećim ZZI-jima te** s različitim akterima i inicijativama na razini EU-a i globalnoj razini te da proširi svoju mrežu organizacija za suradnju na strateškoj i operativnoj razini, **istovremeno izbjegavajući udvostručavanje.**

- Bliska suradnja s EIC-om **i programom InvestEU** na usklađivanju potpore (npr. sredstava i usluga) koja se nudi **inovativnim pothvatima** u fazi pokretanja i rasta, posebice u okviru ZZI-ja;

Planiranje i provedba aktivnosti EIT-a kako bi se maksimalno povećale sinergije i komplementarnosti s **ostalim dijelovima Programa;**

- Suradnja s državama članicama EU-a na nacionalnoj i regionalnoj razini, uspostava strukturiranog dijaloga i usklađivanje djelovanja kako bi se ostvarile sinergije s **nacionalnim i regionalnim inicijativama, među ostalim strategijama za pametnu specijalizaciju, također razmatranjem provedbe „europskih inovativnih ekosustava”,** u cilju utvrđivanja, razmjene i širenja **najboljih** praksi i pouka;
- **Razmjena i širenje inovativnih praksi i pouka diljem Europe i šire kako bi se doprinijelo politici inovacija u Europi u koordinaciji s drugim dijelovima Obzora Europa;**
- Sudjelovanje u raspravama o inovacijskoj politici i doprinos **oblikovanju i provedbi** prioriteta politike EU-a stalnom suradnjom sa svim relevantnim službama Europske komisije, drugim programima EU-a i njihovim dionicima te dodatno istraživanje prilika u okviru inicijativa za provedbu politika;
- Iskorištavanje sinergija s drugim programima EU-a, **među ostalim onima** kojima se podupiru razvoj ljudskog kapitala i inovacije (npr. **COST, ESF+, EFRR, Erasmus +, Kreativna Europa i COSME Plus / Jedinstveno tržište, InvestEU**);
- Sklapanje strateških saveza s ključnim akterima inovacija na razini EU-a i međunarodnoj razini te potpora ZZI-jima u razvoju suradnje i povezivanju s ključnim partnerima iz trokuta znanja iz trećih zemalja u cilju otvaranja novih tržišta za rješenja koja podupiru ZZI-ji te privlačenja **financiranja i** talenata iz inozemstva. **Sudjelovanje trećih zemalja**

promiče se vodeći računa o načelima reciprociteta i uzajamnih koristi.

PRILOG III.

PARTNERSTVA

Europsko partnerstvo odabire se i provodi, prati, evaluira i postupno ukida *ili obnavlja* na temelju sljedećih kriterija:

1. Odabir

Dokazivanje da je europsko partnerstvo djelotvornije u postizanju povezanih ciljeva Programa **zbog uključenosti i predanosti partnera**, posebno u ostvarenju jasnih učinaka za EU i njegove građane, osobito u pogledu suočavanja s globalnim izazovima te ostvarivanju ciljeva istraživanja i inovacija, osiguravanju konkurentnosti EU-a, **održivosti te** doprinosa jačanju europskog prostora za istraživanje i inovacije te, **prema potrebi**, međunarodnih obveza;

u slučaju institucionaliziranog europskog partnerstva uspostavljenog u skladu s člankom 185.

UFEU-a obvezno je sudjelovanje najmanje **40%** država članica EU-a;

- (b) usklađenost i sinergije europskog partnerstva u istraživačkom i inovacijskom okruženju EU-a, **primjenom pravila Obzora Europa u najvećoj mogućoj mjeri**;
- (c) transparentnost i otvorenost europskog partnerstva u pogledu utvrđivanja prioriteta i ciljeva **s obzirom na očekivane rezultate i učinke te u pogledu** uključenja partnera i dionika iz **cijelog vrijednosnog lanca, iz** različitih sektora, **pozadina i disciplina**, među ostalim međunarodnih ako je to relevantno **i ne utječe na europsku konkurentnost, jasni načini za promicanje sudjelovanja malih i srednjih poduzeća, kao i za širenje i iskorištavanje rezultata, osobito od strane malih i srednjih poduzeća, među ostalim putem posredničkih organizacija**;
- (d) ex ante demonstracija dodatnosti i izravnosti europskog partnerstva, uključujući zajedničku

stratešku viziju svrhe europskog partnerstva. Taj će vizija posebno uključivati:

- utvrđivanje mjerljivih očekivanih **rezultata, ishoda** i učinaka u zadanim rokovima, uključujući ključnu gospodarsku *i/ili društvenu* vrijednost za **Uniju**;
- demonstraciju **očekivanih kvalitativnih i znatnih kvantitativnih učinaka poluge, među ostalim metode za mjerenje ključnih pokazatelja uspješnosti**;
- pristupe za osiguravanje fleksibilnosti provedbe i prilagodbu promjenama potreba u pogledu politike, društva *i/ili* tržišta, ili znanstvenom napretku, **u cilju veće usklađenosti politika između regionalne i nacionalne razine te razine EU-a**;
- strategiju izlaska i **mjere za postupno ukidanje sudjelovanja u Programu**.

- (e) Ex ante demonstracija dugoročnih obveza partnera, uključujući minimalan udio javnih *i/ili* privatnih ulaganja;

U slučaju institucionaliziranog europskog partnerstva, **utvrđenog u skladu s člankom 185. ili člankom 187. UFEU-a**, financijski doprinosi *i/ili* doprinosi u naravi od partnera osim Unije moraju iznositi najmanje 50 % te mogu iznositi do 75 % agregiranih proračunskih obveza europskog partnerstva. Za svako **takvo** institucionalizirano europsko partnerstvo minimalan udio doprinosa partnera koji nisu Unija bit će u obliku financijskih doprinosa. **Za partnere koji nisu Unija i države sudionice financijski bi doprinosi prvenstveno trebali biti usmjereni na pokrivanje administrativnih troškova te koordinaciju i potporu, kao i druge nekonkurentne aktivnosti.**

- (ea) U dogovoru s regionalnim tijelima, Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) prihvaća se kao djelomičan nacionalni doprinos za aktivnosti koje uključuju države članice i koje se sufinanciraju iz Programa.**

2. Provedba:

- (a) sustavni pristup kojim se osigurava **aktivno i rano uključivanje država članica** i postizanje očekivanih učinaka europskog partnerstva kroz fleksibilnu provedbu zajedničkih djelovanja **visoke europske dodane vrijednosti** koja nadilaze zajedničke pozive za istraživačke i inovacijske aktivnosti, uključujući one povezane s prihvaćanjem na tržištu, regulatornim prihvaćanjem ili prihvaćanjem u okviru politika;

- (b) odgovarajuće mjere kojima se osiguravaju stalna otvorenost inicijative i transparentnost tijekom provedbe, osobito za utvrđivanje prioriteta i sudjelovanje u pozivu na podnošenje prijedloga, **informacije o funkcioniranju upravljanja**, vidljivost Unije, mjere komunikacije i informiranja javnosti, širenje i iskorištavanje rezultata, uključujući jasnu strategiju otvorenog pristupa/korisničku strategiju duž lanca vrijednosti; **odgovarajuće mjere za promicanje sudjelovanja malih i srednjih poduzeća te njihovo obavješćivanje**;
- (c) aktivnosti koordinacije i/ili zajedničke aktivnosti s drugim relevantnim istraživačkim i inovacijskim inicijativama **za osiguravanje optimalne razine međusobne povezanosti i djelotvornih sinergija, među ostalim kako bi se nadišle moguće prepreke za provedbu na nacionalnoj razini i povećala isplativost**;
- (d) **obveze**, **za financijske i/ili nefinancijske** doprinose, svakog partnera **u skladu s nacionalnim odredbama** kroz čitavo trajanje inicijative;
- (e) u slučaju institucionaliziranog europskog partnerstva pristup rezultatima i ostalim informacijama povezanim s djelovanjem za Europsku komisiju u svrhu razvoja, provedbe i praćenja politika ili programa Unije.

3. Praćenje:

- (a) sustav praćenja u skladu sa zahtjevima navedenima u članku 45. za praćenje napretka prema posebnim ciljevima politike **U**, rezultatima i ključnim pokazateljima uspješnosti, koji tijekom vremena omogućuje procjenu postignuća, učinaka i potencijalnih potreba za korektivnim mjerama;
- (b) **periodično** namjensko izvješćivanje o kvantitativnim i kvalitativnim učincima poluge, među ostalim o **dodijeljenim i stvarno pruženim** financijskim i nefinancijskim doprinosima, vidljivosti i postavljanju u međunarodnom kontekstu te učinka na rizike u ulaganjima privatnog sektora povezane s istraživanjem i inovacijama;
- (c) **detaljne informacije o postupku evaluacije i rezultatima svih poziva na podnošenje prijedloga u okviru partnerstava, u cilju njihova pravodobnog stavljanja na raspolaganje te njihove dostupnosti u zajedničkoj elektroničkoj bazi podataka.**

4. Evaluacija, postupno ukidanje i obnova:

- (a) evaluacija učinaka postignutih na nacionalnoj razini i razini unije u pogledu utvrđenih ciljeva i ključnih pokazatelja uspješnosti na kojoj se temelji evaluacija Programa iz članka 47., uključujući procjenu najdjelotvornijeg načina intervencije politike za sva buduća djelovanja; i pozicioniranje bilo koje moguće obnove europskog partnerstva u čitavom okruženju europskih partnerstava i prioritetima njegovih politika;
- (b) **ako nema produljenja**, odgovarajuće mjere kojima se osigurava postupno ukidanje **financiranja iz Okvirnog programa** u skladu s uvjetima i vremenskim rokovima dogovorenima ex ante s partnerima koji su preuzeli **pravne** obveze, ne dovodeći u pitanje moguće kontinuirano transnacionalno financiranje iz nacionalnih programa ili drugih programa Unije **i ne dovodeći u pitanje privatno ulaganje i projekte koji su u tijeku**.

PRILOG IV.

SINERGIJE S DRUGIM PROGRAMIMA

1. Sinergijama s Europskim fondom za jamstva u poljoprivredi i Europskim poljoprivrednim fondom za ruralni razvoj (zajednička poljoprivredna politika) osigurat će se sljedeće:
- (a) istraživačke i inovacijske potrebe poljoprivrednog sektora i ruralnih područja u EU-u utvrđene su ponajprije u okviru Europskog partnerstva za inovacije za „produktivnost i održivost u poljoprivredi”³⁴ i u uzimajući u obzir strateško planiranje istraživanja i inovacija u okviru Programa te programe rada;
- (b) zajednička poljoprivredna politika na najbolji mogući način iskorištava rezultate istraživanja i promiče upotrebu, provedbu i uvođenje inovativnih rješenja, uključujući ona koja proizlaze iz projekata koji se financiraju iz okvirnih programa za istraživanje i inovacije, Europskog partnerstva za inovacije za „produktivnost i održivost u poljoprivredi” **i važnih EIT-ovih zajednica znanja i inovacija (ZZI-ovi)**;
- (c) EPFRR podupire uvođenje i širenje znanja i rješenja koja proizlaze iz rezultata Programa, čime se stvaraju veća dinamičnost u poljoprivrednom sektoru i nove prilike za razvoj ruralnih područja.
2. Sinergijama s Europskim fondom za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) osigurat će se sljedeće:

³⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o Europskom partnerstvu za inovacije „Produktivnost i održivost u poljoprivredi”, (COM(2012) 79 final).

- (a) Program i EFPR u velikoj su mjeri povezani jer se potrebe EU-a za istraživanjem i inovacijama u području politike mora i pomorstva prenose putem strateškog istraživanja i procesa planiranja inovacija u okviru Programa;
- (b) EFPR podupire uvođenje novih tehnologija i inovativnih proizvoda, postupaka i usluga, osobito onih koji proizlaze iz Programa u područjima politike mora i pomorstva; EFPR promiče i prikupljanje i obradu temeljnih podataka te širi relevantna djelovanja koja se podupiru u okviru Programa, čime se doprinosi provedbi zajedničke ribarske politike, pomorske politike EU-a, međunarodnom upravljanju oceanima *i međunarodnim obvezama*.

3. Sinergijama s Europskim fondom za regionalni razvoj (EFRR) osigurat će se sljedeće:

- (a) mehanizmi kombiniranog financiranja iz Europskog fonda za regionalni razvoj i ***Obzora Europa*** povezuju ***regionalne operativne programe***, strategije pametne specijalizacije i međunarodnu izvrsnost u istraživanjima i inovacijama, uključujući zajedničke transregionalne ili transnacionalne programe te paneuropske istraživačke infrastrukture u cilju jačanja europskog istraživačkog prostora;
- (aa) ***sredstva EFRR-a mogu se dobrovoljno prenijeti radi potpore aktivnostima u okviru Programa, posebno pečata izvrsnosti;***
- (b) EFRR usmjeren je, među ostalim, na razvoj i jačanje regionalnih i lokalnih ekosustava istraživanja i inovacija te industrijske transformacije, uključujući potporu prihvaćanju rezultata i uvođenju novih tehnologija i inovativnih rješenja iz okvirnih programa za istraživanje i inovacije putem EFRR-a;
- (ba) ***poboljšanje postojećih regionalnih ekosustava, mreža platformi i regionalnih strategija.***

4. Sinergijama s Europskim socijalnim fondom plus (ESF+) osigurat će se sljedeće:

- (a) Europski socijalni fond + može integrirati i razvijati inovativne nastavne planove koji se podupiru u okviru Programa, među ostalim putem nacionalnih ili regionalnih programa, kako bi ljudi stekli vještine i kompetencije koje su potrebne za poslove budućnosti;

- (b) mehanizmi za komplementarno financiranje iz ESF-a plus mogu se **dobrovoljno** upotrebljavati za potporu aktivnostima **Programa kojima se promiče** razvoj ljudskog kapitala u istraživanjima i inovacijama, s ciljem jačanja europskog istraživačkog prostora; **Am. 148**
- (c) tematsko područje Zdravlje ESF-a plus integrira inovativne tehnologije i nove poslovne modele i rješenja, posebno one proizišle iz programa, kako bi se pridonijelo inovativnim, učinkovitim i održivim zdravstvenim sustavima država članica i olakšao pristup boljoj i sigurnijoj zdravstvenoj skrbi za europske građane.

5. Sinergijama s Instrumentom za povezivanje Europe (CEF) osigurat će se sljedeće:

- (a) potrebe za istraživanjem i inovacijama u područjima prometa, energetike i digitalnog sektora unutar EU-a utvrđeni su i osnovani tijekom strateškog planiranja istraživanja i inovacija u okviru Programa;
- (b) Instrument za povezivanje Europe podupire opsežno uvođenje i provedbu novih, inovativnih tehnologija i rješenja u području prometa, energetike i digitalnih fizičkih infrastruktura, osobito onih koji proizlaze iz okvirnih programa za istraživanja i inovacije;
- (c) olakšana razmjena informacija i podataka između okvirnog programa i projekata Instrumenta za povezivanje Europe, na primjer isticanjem tehnologija iz okvirnog programa koje su spremne za tržište i koja se mogu na tržište uvesti putem Instrumenta za povezivanje Europe.

6. Sinergijama s programom Digitalna Europa osigurat će se sljedeće:

- (a) budući da se preklapa nekoliko tematskih područja obuhvaćenih Programom i programom Digitalna Europa, vrste djelovanja koje treba podupirati, njihovi očekivani rezultati i njihova logika intervencije različiti su i komplementarni;
- (b) potrebe za istraživanjem i inovacijama koje se odnose na digitalne aspekte određene su i utvrđene strateškim planovima za istraživanje i inovacije u okviru Programa; to obuhvaća istraživanja i inovacije u području računalstva visokih performansi, umjetne inteligencije, kibersigurnosti, **tehnologije distribuirane glavne knjige**,

kvantne tehnologije, u kombinaciji s digitalnim i drugim razvojnim tehnologijama i netehnološkim inovacijama; potpora za rast poduzeća uvođenjem revolucionarnih inovacija (od kojih mnoge obuhvaćaju digitalne i fizičke tehnologije); integracija digitalnog aspekta u cijelom stupu „Globalni izazovi i **europska** industrijska konkurentnost”; i potpora digitalnim istraživačkim infrastrukturama;

- (c) program Digitalna Europa usmjeren je na izgradnju kapaciteta i infrastrukture velikih razmjera u području računalstva visokih performansi, umjetne inteligencije, kibersigurnosti, **decentraliziranog vođenja evidencije transakcija, kvantnih tehnologija** i naprednih digitalnih vještina u cilju širokog uvođenja i primjene ključnih postojećih ili ispitanih inovativnih digitalnih rješenja u Europi okviru EU-a u područjima od javnog interesa (kao što su zdravlje, javna uprava, pravosuđe i obrazovanje) ili tržišnih nedostataka (kao što je digitalizacija poduzeća, posebno malih i srednjih poduzeća); program Digitalna Europa uglavnom se provodi kroz usklađeno i strateško ulaganje s državama članicama, posebno kroz zajedničke javne nabave za digitalne kapacitete u cilju njihove raspodjele diljem Europe te u djelovanjima na razini EU-a za potporu interoperabilnosti i normizaciji kao dijelu razvoja jedinstvenog digitalnog tržišta;
- (d) kapaciteti i infrastrukture programa Digitalna Europa dostupni su istraživačkoj i inovacijskoj zajednici, uključujući za aktivnosti koje se podupiru u okviru Programa, među ostalim testiranje, pokusi i demonstracije u svim sektorima i disciplinama;
- (e) nove digitalne tehnologije razvijene u okviru Programa postupno se prihvaćaju i provode u okviru programa Digitalna Europa;
- (f) inicijative Programa za planove razvoja vještina i kompetencija, uključujući one izrađene u kolokacijskim centrima **zajednica znanja i inovacija** Europskog instituta za inovacije i tehnologiju, dopunjuju se izgradnjom kapaciteta u naprednim digitalnim vještinama koju podržava program Digitalna Europa;
- (g) snažni koordinacijski mehanizmi za strateško programiranje i operativne postupke za oba programa usklađeni su, a njihove upravljačke strukture uključuju odnosne službe Komisije te ostale na koje se odnose različiti dijelovi predmetnih programa.

7. Sinergijama s programom jedinstvenog tržišta osigurat će se sljedeće:

- (a) program jedinstvenog tržišta rješava tržišne nedostatke koji utječu na sve MSP-ove te promiče poduzetništvo i osnivanje te rast poduzeća. Postoji potpuna komplementarnost između programa jedinstvenog tržišta *i* djelovanja *EIT-a i* budućeg Europskog vijeća za inovacije u području inovativnih poduzeća, kao i u području usluga potpore MSP-ovima, posebno ako tržište ne osigurava održivo financiranje;
- (b) Europska poduzetnička mreža može poslužiti, kao i druge strukture za potporu MSP-ova (na primjer, nacionalne kontaktne točke, agencije za inovacije, *digitalno-inovacijski centar, centri izvrsnosti, certificirani inkubatori*), za pružanje usluga potpore u okviru *programa Obzor Europa, uključujući* Europsko vijeće za inovacije.

8. Sinergijama s programom za okoliš i klimatske aktivnosti – LIFE osigurat će se sljedeće:

potrebe za istraživanjem i inovacijama u području suočavanja s okolišnim, klimatskim i energetske izazovima unutar EU-a određene su i utvrđene tijekom strateškog planiranja istraživanja i inovacija u okviru Programa; program LIFE nastavlja djelovati kao katalizator za provedbu ekološke, klimatske, i relevantne energetske politike i zakonodavstva EU-a, uključujući donošenje i primjenu rezultata istraživanja i inovacija proizišlih iz Programa te pomaže u njihovu uvođenju na nacionalnoj i (među)regionalnoj razini ako to može pomoći u rješavanju okolišnih, klimatskih ili energetske pitanja; LIFE posebno nastavlja poticati sinergije s Programom dodjelom bonusa u evaluaciji prijedloga koji uključuju prihvaćanje rezultata Programa; tradicionalni projekti djelovanja u okviru programa LIFE podržavaju razvoj, testiranje ili demonstraciju održivih tehnologija ili metodologija za provedbu politike okoliša i klimatske politike EU-a, koje se zatim mogu uvesti u većem razmjeru uz pomoć drugih financijskih sredstava, uključujući ona iz Programa. U okviru Programa nastali *EIT i buduće* Europsko vijeće za inovacije mogu osigurati potporu za rast i komercijalizaciju novih revolucionarnih ideja koje mogu nastati u provedbi projekata programa LIFE.

9. Sinergijama s programom Erasmus osigurat će se sljedeće:

(a) kombinirana sredstva iz Programa i programa Erasmus upotrebljavaju se za potporu aktivnostima usmjerenima na jačanje i modernizaciju europskih institucija visokog obrazovanja. Program će dopuniti potporu koju iz programa Erasmus prima inicijativa europskih sveučilišta, posebice njezin istraživački element, kao dio razvoja novih zajedničkih i integriranih dugoročnih i održivih strategija u području obrazovanja, istraživanja i inovacija koje se temelje na transdisciplinarnim i međusektorskim pristupima u cilju ostvarivanja trokuta znanja i pružanja poticaja gospodarskom rastu, **obrazovne aktivnosti Europskog instituta za inovacije i tehnologiju mogu služiti kao inspiracija inicijativi europskih sveučilišta te biti povezane sa njom.**

(b) Program i program Erasmus potiču integraciju obrazovanja i istraživanja pružanjem pomoći visokoškolskim ustanovama u izradi i uspostavi zajedničkih obrazovnih, istraživačkih i inovacijskih strategija, u nastavljanju s najnovijim saznanjima i praksama istraživanja kako bi ponudile aktivno istraživačko iskustvo svim studentima i osoblju u visokom obrazovanju, a posebno istraživačima te potporom drugih aktivnosti kojima se integrira visoko obrazovanje, istraživanje i inovacije;

10. Sinergijama s Europskim svemirskom programom osigurat će se sljedeće:

(a) potrebe u području istraživanja i inovacija svemirskog uzlaznog i silaznog sektora unutar EU-a određene su i utvrđene u okviru strateškog planiranja istraživanja i inovacija Programa; djelovanja u području istraživanja svemira provedena u okviru Obzora Europa provest će se uzimajući u obzir nabavu i prihvatljivost subjekata u skladu s odredbama svemirskog programa, prema potrebi,

(b) podaci o svemiru i usluge koje Europski svemirski program javnosti ustupa kao javno dobro upotrebljavaju se za razvoj revolucionarnih rješenja kroz istraživanje i inovacije, među ostalim u Okvirnom programu, osobito za održivu hranu i prirodne resurse, praćenje klimatskih promjena, pametne gradove, automatizirana vozila, sigurnost i upravljanje katastrofama;

(c) Usluge pristupa podacima i informacijama programa Copernicus pridonose europskom oblaku za otvorenu znanost i time istraživačima i znanstvenicima olakšavaju pristup podacima programa Copernicus; istraživačke infrastrukture,

posebno promatračke mreže in situ ključni su elementi in situ promatračke infrastrukture koja omogućuje usluge programa Copernicus te ostvaruju korist od informacija koje proizvode usluge programa Copernicus.

11. Sinergijama s Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju („vanjski instrument”) osigurat će se da aktivnosti istraživanja i inovacija u okviru Programa sa sudjelovanjem trećih zemalja i ciljanim djelovanjem međunarodne suradnje teže usklađivanju s usporednim aktivnostima prihvaćanja na tržištu i djelovanjima izgradnje kapaciteta u okviru vanjskog instrumenta na temelju zajedničkog utvrđivanja potreba i područja intervencije koji su zajednički utvrđeni tijekom strateškog planiranja istraživanja i inovacija u okviru programa Obzor Europa;
12. Sinergijama s Fondom za unutarnju sigurnost i instrumentom za upravljanje granicama kao dijelom Fonda za integrirano upravljanje granicama osigurat će se sljedeće:
 - (a) potrebe istraživanja i inovacija u područjima sigurnosti i integriranog upravljanja granicama određene su i utvrđene strateškim planiranjem istraživanja i inovacija u okviru Programa;
 - (b) Fond za unutarnju sigurnost i Fond za integrirano upravljanje granicama podupiru uvođenje novih, inovativnih tehnologija i rješenja, osobito onih koji proizlaze iz okvirnih programa za istraživanja i inovacije u području sigurnosnih istraživanja.
13. Sinergijama s fondom InvestEU osigurat će se sljedeće:
 - (a) Program iz vlastitog proračuna osigurava mješovito financiranje Obzora Europa i EIC-a za inovatore visokog stupnja rizika i za koje tržište ne pruža održivo financiranje te istodobno osigurava odgovarajuću koordinaciju za potporu učinkovitoj provedbi privatnog financiranja i upravljanju njime u okviru mješovitog financiranja putem fondova i posrednika koje podupire fond InvestEU;
 - (b) okupljanje financijskih instrumenata za istraživanje i inovacije te malih i srednjih poduzeća fond InvestEU, posebno kroz namjenske tematske sastavnice istraživanja i inovacija te kroz proizvode uvedene u okviru sastavnice za MSP-ove koje su usmjerene na inovativna poduzeća pomažući time ostvarivanju ciljeva Programa.
Uspostavit će se snažne komplementarne veze između fonda InvestEU i programa

Obzor Europa.

14. Sinergijama s inovacijskim fondom u okviru sustava trgovanja emisijama („inovacijski fond”) osigurat će se sljedeće:

- (a) inovacijski fond usmjeren je na inovacije u niskougljičnim tehnologijama i procesima, uključujući ekološko hvatanje ugljika i upotrebu koja znatno pridonosi ublažavanju klimatskih promjena, kao i proizvode koji zamjenjuju one s većim udjelom ugljika te potiče izgradnju i iskorištavanje projekata čiji je cilj ekološko hvatanje i geološko skladištenje CO₂ te inovativne obnovljive energije i tehnologije skladištenja energije; *stvorit će se odgovarajući okvir kako bi se potaknuli „zeleniji” proizvodi s održivom dodanom vrijednošću za kupce i krajnje korisnike.*
- (b) Program financira razvoj, demonstraciju *i primjenu* tehnologija, *uključujući revolucionarna rješenja*, koje mogu ostvariti *gospodarstvo s niskim emisijama ugljika te ciljeve Unije* u pogledu dekarbonizacije, energetike i industrijske preobrazbe, posebno u stupu II. *i kroz EIT*;
- (c) Inovacijski fond može, podložno ispunjavanju njegovih kriterija za odabir i dodjelu potpore, podržati demonstracijsku fazu prihvatljivih projekata. *Projekti koji primaju potporu iz inovacijskog fonda mogu biti prihvatljivi za potporu iz okvirnih programa za istraživanja i inovacije i obrnuto. Kako bi se upotpunio program Obzor Europa, inovacijski fond može se usredotočiti na tržišne inovacije kojima se doprinosi značajnom i brzom smanjenju emisija CO₂. Uspostavit će se snažne komplementarne veze između inovacijskog fonda i programa Obzor Europa.*

15. Sinergijama s programom Euratoma za istraživanje i osposobljavanje osigurat će se sljedeće:

- (a) Program i program Euratoma za istraživanje i osposobljavanje razvijaju sveobuhvatna djelovanja za potporu obrazovanju i osposobljavanju (uključujući aktivnosti Marie Skłodowska-Curie) u cilju održavanja i razvoja relevantnih vještina u Europi;
- (b) Program i program Euratoma za istraživanje i osposobljavanje razvijaju zajednička istraživačka djelovanja s naglaskom na međusektorske aspekte sigurne i sigurne

primjene ionizirajućeg zračenja osim za električnu energiju u sektorima, kao što su medicina, industrija, poljoprivreda, svemir, klimatske promjene, sigurnost te pripravnost na izvanredna stanja i doprinos nuklearnoj znanosti.

16. **Potencijalne** sinergije s Europskim fondom za obranu **pridonijet će izbjegavanju** udvostručavanja.

16a. **Sinergijama s programom Kreativna Europa podupirat će se konkurentnost i inovacije** te **doprinijeti ekonomskom i socijalnom rastu te promicati učinkovita uporaba javnih sredstava.**

16b. **Sinergije s bilo kojim važnim projektima od zajedničkog europskog interesa mogu se razmotriti.**

PRILOG V.

KLJUČNI POKAZATELJI SMJERA UČINKA

Praćenje **napretka** okvirnog programa u odnosu na njegove ciljeve sastoji se od praćenja smjera učinka i povezanih ključnih pokazatelja slijeda učinka **u skladu s člankom 3.** Smjerovi učinka ovise o uloženom vremenu **i odražavaju tri komplementarne kategorije učinka nelinearne naravi ulaganja u istraživanja i inovacije: znanstvena, društvena i tehnološka/gospodarska. Za svaku od navedenih kategorija učinka zamjenski će se pokazatelji upotrebljavati u cilju praćenja napretka razlikujući** kratkoročni, srednjoročni i **dugoročni napredak, među ostalim i napredak u razdoblju nakon završetka Programa, uz mogućnost raščlanjivanja, među ostalim po državama članicama i pridruženim zemljama. Ti se pokazatelji prikupljanju upotrebom kvantitativnih i kvalitativnih metodologija.** Pojedinačni dijelovi Programa Programom pridonose navedenim pokazateljima u različitoj mjeri i različitim mehanizmima. Prema potrebi mogu se upotrebljavati i dodatni pokazatelji za praćenje pojedinačnih dijelova programa.

Mikropodaci ključnih pokazatelja smjera učinka koji su zajednički s Programom prikupljaju se pod središnjim upravljanjem na usklađen način s minimalnim opterećenjem izvješćivanja za korisnike.

Usto, osim ključnih pokazatelja smjera učinka, podaci o optimiziranoj provedbi Programa za jačanje europskog istraživačkog prostora, kojima se potiču sudjelovanja u Programu na temelju izvrsnosti iz svih država članica te olakšavaju suradničke veze u području europskog istraživanja

i inovacija, kao dio podataka o provedbi i upravljanju iz članka 45. prikupljat će se te će se o njima izvješćivati u gotovo stvarnom vremenu. To će obuhvaćati, među ostalim, praćenje suradničkih veza, mrežne analize, podatke o prijedlozima, prijavama, sudjelovanjima i projektima; podnositelje prijedloga i sudionike (među ostalim vrstu organizacije, kao na primjer organizacije civilnog društva, mala i srednja poduzeća i privatni sektor), zemlju (na primjer posebnu klasifikaciju skupina zemalja kao što su države članice, pridružene zemlje i treće zemlje), rod, ulogu u projektu, znanstvenu disciplinu/sektor, uključujući društvene i humanističke znanosti) te stupanj uvođenja pitanja o klimi te s tim povezanih rashoda.

Pokazatelji smjera znanstvenih učinaka

Očekuje se da će se Programom ostvariti znanstveni učinak stvaranjem novih visokokvalitetnih znanja, jačanjem ljudskog kapitala u istraživanjima i inovacijama te poticanjem širenja znanja i otvorene znanosti. Napredak prema ovom učinku prati se s pomoću zamjenskih pokazatelja utvrđenih uz sljedećih triju ključnih sljedova učinka.

Pokazatelji smjera društvenih učinaka

Očekuje se da će se Programom ostvariti društveni učinak rješavanjem prioriteta politika EU-a i **globalnih izazova, među ostalim ciljeva održivog razvoja UN-a, na temelju načela Programa održivog razvoja do 2030. i Pariškog sporazuma**, putem istraživanja i inovacija, stvaranjem koristi i učinka zadacima u okviru istraživanja i inovacija *i europskim partnerstvima* te jačanjem primjene inovacija u društvu, **čime će se u konačnici doprinijeti dobrobiti ljudi**. Napredak prema ovom učinku prati se s pomoću zamjenskih pokazatelja utvrđenih uz sljedećih triju ključnih sljedova učinka.

Pokazatelji smjera **tehnoloških/gospodarskih** učinaka

Očekuje se da će se Programom ostvariti **tehnološki/gospodarski** učinak *osobito unutar Unije* utjecanjem na stvaranje i rast poduzeća, **posebno MSP-ova, uključujući novoosnovana poduzeća**, otvaranjem izravnih ili neizravnih radnih mjesta, **naročito unutar Unije**, te poticanjem ulaganja u istraživanje i inovacije. Napredak prema ovom učinku prati se s pomoću zamjenskih pokazatelja utvrđenih uz sljedećih triju ključnih sljedova učinka.

Prilog V. – tablica 1.

Napredak prema znanstvenim učincima	Kratkoročno	Srednjoročno	Dugoročno
Stvaranje visokokvalitetnih novih znanja	<u>Publikacije</u> – broj recenziranih znanstvenih publikacija iz okvirnog programa	<u>Citati</u> – faktor odjeka u području recenziranih publikacija iz okvirnog programa	Znanost svjetske kvalitete – broj i udio recenziranih publikacija iz okvirnog programa koje daju temeljni doprinos znanstvenim područjima
Jačanje ljudskog kapitala u istraživanju i inovacijama	<u>Vještine</u> – broj istraživača uključenih u aktivnosti usavršavanja okvirnih programa (kroz osposobljavanje, mentorstvo/podučavanje i mobilnost i pristup infrastrukturama istraživanja i inovacija)	<u>Karijere</u> – Broj i udio istraživača s većim pojedinačnim utjecajem u svojem području istraživanja i inovacija, koji su usavršili vještine u sklopu okvirnog programa	<u>Uvjeti rada</u> – broj i udio usavršenih pojedinaca s poboljšanim uvjetima rada, uključujući plaće istraživača
Poticanje širenja znanja i otvorene znanosti	<u>Zajedničko znanje</u> – udio rezultata istraživanja okvirnih programa (otvoreni podaci / publikacije / softver itd.) koji se razmjenjuje kroz infrastrukture otvorenog znanja	<u>Širenje znanja</u> – udio rezultata istraživanja otvorenog programa s otvorenim pristupom koji se aktivno upotrebljavaju/citiraju	<u>Nove suradnje</u> – udio korisnika okvirnog programa koji su razvili novu transdisciplinarnu/transsektoralnu suradnju s korisnicima njihovih otvorenih rezultata istraživanja

Prilog V. – tablica 2.

Napredak prema društvenim učincima	Kratkoročno	Srednjoročno	Dugoročno
Rješavanje političkih prioriteta EU-a <i>i globalnih izazova</i> putem istraživanja i inovacija	<p><u>Rezultati –</u> broj i udio rezultata namijenjenih rješavanju <i>utvrđenih</i> prioriteta politika EU-a <i>i globalnih izazova</i> (među ostalim klimatskih aktivnosti i ciljeva održivog razvoja) (višedimenzionalno: za svaki utvrđeni prioritet)</p> <p><i>Uključujući: broj i udio klimatskih rezultata namijenjenih ispunjavanju obveza EU-a u skladu s Pariškim sporazumom</i></p>	<p><u>Rješenja –</u> broj i udio inovacija i rezultata istraživanja namijenjenih rješavanju <i>utvrđenih</i> prioriteta politika EU-a <i>i globalnih izazova</i> (među ostalim klimatskih aktivnosti i ciljeva održivog razvoja) (višedimenzionalno: za svaki utvrđeni prioritet)</p> <p><i>Uključujući: broj i udio klimatskih inovacija i rezultata istraživanja namijenjenih ispunjavanju obveza EU-a u skladu s Pariškim sporazumom</i></p>	<p><u>Koristi –</u> agregirani procijenjeni učinci od upotrebe/<i>iskorištavanja</i> rezultata financiranih okvirnim programom u pogledu rješavanja <i>utvrđenih</i> prioriteta politika EU-a <i>i globalnih izazova</i> (među ostalim klimatskih aktivnosti i ciljeva održivog razvoja), uključujući doprinos ciklusu kreiranja politika i zakonodavstva (kao što su norme i standardi) (višedimenzionalno: za svaki utvrđeni prioritet)</p> <p><i>Uključujući: agregirani procijenjeni učinci od upotrebe/iskorištavanja rezultata financiranih okvirnim programom u pogledu ispunjavanja obveza EU-a u skladu s Pariškim sporazumom, uključujući doprinos ciklusu kreiranja politika i zakonodavstva (kao što su norme i standardi)</i></p>
Pružanje koristi i učinka kroz zadaće u okviru istraživanja i inovacija	<p><u>Ostvarenja zadaća u okviru istraživanja i inovacija –</u> Ostvarenja posebnih zadaća u okviru istraživanja i inovacija Missions (višedimenzionalno: za svaku utvrđenu zadaću)</p>	<p><u>Rezultati zadaća u okviru istraživanja i inovacija –</u> Rezultati posebnih zadaća u okviru istraživanja i inovacija Missions (višedimenzionalno: za svaku utvrđenu zadaću)</p>	<p><u>Ostvareni ciljevi zadaća u okviru istraživanja i inovacija –</u> Ciljevi postignuti posebnim zadaćama u okviru istraživanja i inovacija (višedimenzionalno: za svaku utvrđenu zadaću)</p>
Jačanje primjene <i>istraživanja i</i>	<p><u>Zajedničko stvaranje –</u> broj i udio projekata okvirnog programa u kojima</p>	<p><u>Obveza –</u> broj i udio korisničkih subjekata</p>	<p><u>Socijalna prihvaćenost istraživanja i inovacija –</u></p>

inovacija u društvu	građani EU-a i krajnji korisnici pridonose zajedničkom stvaranju sadržaja u području istraživanja i inovacija	okvirnog programa s mehanizmima obveze za građane i krajnje korisnike nakon projekta okvirnog programa	prihvaćenost i informiranje javnosti o zajednički kreiranim znanstvenim rezultatima i inovativnim rješenjima u okvirnom programu
---------------------	---	--	--

Prilog V. – tablica 3.

Napredak prema tehnološkim /gospodarskim učincima	Kratkoročno	Srednjoročno	Dugoročno
Stvaranje rasta temeljenog na inovacijama	<u>Inovativna ostvarenja</u> – broj inovativnih proizvoda, procesa ili metoda iz okvirnog programa (po vrsti inovacije) i primjene prava intelektualnog vlasništva	<u>Inovacije</u> – broj inovacija iz okvirnih projekata (po vrsti inovacije) uključujući i one kojima su dodijeljena prava intelektualnog vlasništva	<u>Gospodarski rast</u> – osnivanje, rast i tržišni udjeli društava koja razvijaju inovacije u okvirnom programu
Stvaranje brojnijih i kvalitetnijih radnih mjesta	<u>Podupirano zapošljavanje</u> – broj stvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena i zadržana radna mjesta kod subjekata koji su korisnici projekta u okviru okvirnog programa (po vrsti radnog mjesta)	<u>Održivo zapošljavanje</u> – porast broja radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena kod subjekata nakon projekta okvirnog programa (po vrsti radnog mjesta)	<u>Ukupno zapošljavanje</u> – broj izravnih i neizravnih radnih mjesta stvorenih ili održanih zahvaljujući širenju rezultata okvirnog programa (po vrsti radnog mjesta)
Poticanje ulaganja u istraživanja i inovacije	<u>Zajednička ulaganja</u> – iznos javnih i privatnih ulaganja mobiliziranih početnim ulaganjem okvirnog programa	<u>Poboljšanje</u> – iznos javnih i privatnih ulaganja mobiliziranih za iskorištavanje ili poboljšanje rezultata okvirnog programa (uključujući strana izravna ulaganja)	<u>Doprinos „cilju od 3 %”</u> – napredak EU-a prema 3 % BDP-a za okvirne programe

PRILOG V.a

Područja za moguće misije i moguća institucionalizirana europska partnerstva koja će se uspostaviti na temelju članka 185. ili 187. UFEU-a

U skladu s člancima 7. i 8. ove Uredbe područja za moguće misije i europska partnerstva koja će se uspostaviti u skladu s člankom 185. ili 187. UFEU-a utvrđena su u ovom Prilogu.

I. Područja za moguće misije

Područje za misije 1.: prilagodba klimatskim promjenama, uključujući društvene transformacije

Područje za misije 2.: rak

Područje za misije 3.: zdravi oceani, mora te obalne i unutarnje vode

Područje za misije 4.: klimatski neutralni i pametni gradovi

Područje za misije 5.: zdravlje tla i hrana

Svaka misija pridržavat će se načela iz članka 7. stavka 3. ove Uredbe.

II. Područja za moguća institucionalizirana europska partnerstva na temelju članka 185. UFEU-a ili članka 187. UFEU-a

Područje za partnerstvo 1.: brži razvoj i sigurnija uporaba zdravstvenih inovacija za europske pacijente i globalno zdravlje

Područje za partnerstvo 2.: unaprjeđenje ključnih digitalnih i razvojnih tehnologija te njihove uporabe, što uključuje, ali nije ograničeno na, nove tehnologije kao što su umjetna

inteligencija, fotonika i kvantne tehnologije

Područje za partnerstvo 3.: europsko vodstvo u mjeriteljstvu, uključujući integrirani sustav mjeriteljstva

Područje za partnerstvo 4.: jačanje konkurentnosti, sigurnosti i okolišne učinkovitosti u zračnom prometu, zrakoplovstvu i željezničkom prometu EU-a

Područje za partnerstvo 5.: održiva, uključiva i kružna biološka rješenja

Područje za partnerstvo 6.: vodikove tehnologije i tehnologije održivog skladištenja energije s manjim učinkom na okoliš te manje energetske intenzivnom proizvodnjom

Područje za partnerstvo 7.: čista, povezana, kooperativna, autonomna i automatizirana rješenja za buduće potrebe mobilnosti ljudi i robe

Područje za partnerstvo 8.: inovativna mala i srednja poduzeća usmjerena na istraživanja i razvoj

Iz postupka procjenjivanja potrebe za institucionaliziranim europskim partnerstvom u jednom od gore navedenih područja partnerstva može proizići prijedlog na temelju članka 185. UFEU-a ili članka 187. UFEU-a, u skladu s pravom inicijative Europske komisije. U protivnom u tom području partnerstva može djelovati i partnerstvo u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (a) ili člankom 8. stavkom 1. točkom (b) Okvirnog programa

ili se može provesti pozivima na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor Europa.

Budući da moguća područja institucionaliziranih europskih partnerstava pokrivaju široka tematska područja, mogu se na temelju procijenjenih potreba provesti putem više od jednog partnerstva.

Or. en